

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Planul de Evaluare a Programului Regional Nord-Est 2021-2027

octombrie 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

CUPRINS

Abrevieri.....	3
INTRODUCERE	5
PARTEA 1 - CADRUL DE EVALUARE	7
1.1 Guvernanța evaluării la nivel național.....	7
1.2 Coordonarea și organizarea evaluării la nivel de program regional.....	8
1.3 Implicarea factorilor interesați în planul de evaluare	11
1.4 Abordarea strategică a evaluării	13
1.4.1 Strategia programului regional și principalele componente	13
1.4.2 Întrebări de evaluare, rezultate în urma cercetării de birou și colectate de la factorii interesați	14
1.4.3 Elemente cheie ale evaluărilor și abordările metodologice ale acestora.....	27
1.5 Implementarea și calitatea evaluărilor	28
Registrul riscurilor.....	30
1.6 Diseminarea și utilizarea constatărilor.....	33
1.7 Consolidarea capacității instituționale de evaluare. Formarea culturii de evaluare	34
1.8 Resurse disponibile și planificarea în timp a evaluării.....	35
PARTEA 2 - PLANIFICAREA EVALUARILOR	36
1.1 Liste de evaluări și calendarul evaluărilor	36
1.2 Fișele evaluărilor planificate	39
Anexa 1 - TEORIA SCHIMBARII	59
1. OS a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	59
2. OS a(ii) Valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	64
3. OS a(iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	69
4. OS a(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	74
5. OS b(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	79
6. OS b(vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	86
7. OS b(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	91
8. OS c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TENT-T și a mobilității transfrontaliere.....	96
9. OS d(ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	101
10. OS e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane.	106
Anexa 2 - GLOSAR CRITERII DE EVALUARE.....	113
Bibliografie:	114

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Abrevieri

ADR NE	Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
AM	Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027
AP	Acord de Parteneriat
BEP	Biroul Evaluare Program
BIM	Modelarea Informatică a Clădirilor
BM	Banca Mondială
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
CCMAP	Comitetul de Coordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CM	Comitetul de Monitorizare
COM	Comisia Europeană
CȘE	Comitetul Științific al Evaluării
DUI	Dezvoltare Urbană Integrată
EDP	Procesul de Descoperire Antreprenorială
EFP	Educație și Formare Profesională
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fondurile Europene Structurale și de Investiții
FNLC	Finanțări Nelegate de Costuri
FSE+	Fondul Social European Plus
FTJ	Fondul pentru o Tranziție Justă
GES	Gaze cu Efect de Seră
GLE	Grupul de Lucru pentru Evaluare
HG	Hotărâre de Guvern
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ITDS	Strategie pentru Dezvoltare Teritorială Integrată
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MVP	Produs Minim Viabil
MySMIS	Sistemul Unic de Management al Informației
NEB	Noul Bauhaus European
OCS	Opțiuni de Costuri Simplificate
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
OS	Obiectiv Specific
OUG	Ordonanță de Urgență
P	Prioritate
PDR	Plan de Dezvoltare Regională
PE	Planul de Evaluare
PEO	Programul pentru Educație și Ocuparea Forței de Muncă
PIDS	Programul pentru Incluziune și Demnitate Socială
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
PO	Program Operațional
POCIDIF	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POS	Programul Operațional Sănătate
PEO	Programul Operațional Educație și Ocupare
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
POR	Program Operațional Regional
PRAT	Planul Regional de Acțiune pentru Turism
PR NE	Programul Regional Nord-Est 2021-2027
PT	Programul Transport
RDC	Regulamentul (UE) nr.1060/2021
RIS3	Strategie de Dezvoltare Inteligentă
RNE	Regiunea Nord-Est
SNCISI	Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

SNRTL	Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung
SPME	Serviciul Programare, Monitorizare și Evaluare
SUERD	Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
ToR	Termeni de Referință
TRL	Nivel de Maturitate Tehnologică
TT	Transfer Tehnologic
UCE	Unitatea Centrală de Evaluare
UE	Uniunea Europeană
ZM	Zona Metropolitană
ZUF	Zona Urbană Funcțională

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

INTRODUCERE

Programul Regional Nord Est 2021-2027 (PR) este unul dintre programele operaționale prin care România accesează fondurile europene structurale și investiții, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR).

Programul își propune derularea în Regiunea Nord-Est (RNE) a unei dezvoltări echilibrate, bazate pe un proces de creștere economică inteligent, durabil și incluziv, care să conducă la creșterea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale. Programul va finanța proiecte în județele: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Strategia programului se concentrează pe toate cele cinci obiectivele de politică stabilite de Uniunea Europeană (UE) pentru perioada de programare 2021-2027, vizând următoarele obiective strategice:

1. Îmbunătățirea competitivității regionale prin creșterea productivității în domenii cu potențial de creștere și specializare inteligentă, prin stimularea capacităților de inovare și cercetare și promovarea utilizării tehnologiilor avansate și a serviciilor tehnologiei informației și comunicațiilor, adresat prin obiectivele specifice (OS) a(i), a(ii), a(iii) și a(iv)¹;
2. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor prin promovarea eficienței energetice, infrastructurii verzi și reducerea emisiilor de carbon în mediul urban, adresat prin OS b(i), b(vii) și b(viii);
3. Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne și durabile, adresat prin OS c(ii);
4. Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, corelat cu cerințele pieței muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne, adresat prin OS d(ii);
5. Sprijinirea dezvoltării locale integrate prin valorificarea și promovarea potențialului local existent, adresat prin

OS e(i);

și următoarele priorități:

- P1 - Nord-Est - o regiune mai competitivă, mai inovativă
- P2 - Nord-Est - o regiune mai digitalizată
- P3 - Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul
- P4 - Nord-Est - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă
- P5 - Nord-Est - o regiune mai accesibilă
- P6 - Nord-Est - o regiune educată
- P7 - Nord-Est - o regiune mai atractivă
- P8 - Asistența tehnică

Evaluarea PR își propune măsurarea efectelor intervențiilor din perspectiva obiectivelor specifice prevăzute pentru a sprijini implementarea eficace și eficientă a acestuia, a măsura impactul asupra grupurilor țintă, cât și a formula recomandări pentru perioada de programare post 2027.

Astfel, conform Regulamentului (UE) nr. 1060/2021 (RDC), Autoritatea de Management (AM) efectuează evaluări ale programului din perspectiva eficacității, eficienței, relevanței, coerenței și a valorii adăugate a UE pentru îmbunătățirea calității elaborării și implementării programelor (art. 44 alin.1), precum și alte criterii relevante, cum ar fi caracterul incluziv, nediscriminarea și vizibilitatea. AM va efectua până la 30 iunie 2029 o evaluare care analizează impactul programului (art. 44 alin. 2). Totodată, AM asigură demersurile necesare pentru generarea și colectarea datelor necesare evaluărilor (art. 44 alin. 4).

În plus, regulamentul stipulează că AM elaborează pe parcursul implementării un Plan de Evaluare (PE), instrument strategic și de management, pe care îl prezintă Comitetului de Monitorizare (CM) în cel mult un an de la decizia de aprobare a programului².

PE este un document strategic care stabilește modul în care evaluările se vor desfășura pe parcursul implementării PR. Scopul principal al acestuia este de a stabili evaluările care trebuie realizate în vederea îmbunătățirii calității procesului de implementare a PR NE 2021-2027, obținerii rezultatelor vizate, precum și fundamentării perioadei de programare post 2027.

¹ Conform clasificăției din art. 3 din Regulamentul (UE) 2021/1058

² Decizia de punere în aplicare a Comisiei, C(2022) 7637 final/21.12.2022

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Obiectivele specifice ale planului sunt:

- De a pune la dispoziția actorilor relevanți - prin diseminarea rezultatelor evaluărilor -, de informații credibile în vederea adoptării unor decizii atât în ceea ce privește derularea PR, cât și pentru procesul de programare post 2027;
- De a îmbunătăți calitatea evaluărilor printr-o planificare adecvată, inclusiv prin identificarea datelor necesare evaluărilor și facilitarea colectării acestora;
- De a asigura că resursele necesare pentru finanțarea și gestionarea evaluărilor sunt adecvate.

Prezentul PE se aplică PR NE și acoperă intervențiile finanțate în regiune din perioada de programare 2021-2027. Evaluarea implementării poate fi deosebit de utilă pentru a confirma că intervențiile sunt pe o traiectorie bună și pentru a indica zonele care necesită o îmbunătățire.

PE este structurat în două părți.

Prima parte este dedicată prezentării cadrului evaluării, fiind abordate aspecte referitoare la guvernarea evaluării la nivel național, coordonarea și organizarea evaluării la nivelul programului, implicarea factorilor interesați, abordarea strategică a evaluării, implementarea și calitatea acesteia, diseminarea și utilizarea constatărilor, consolidarea capacității instituționale de evaluare, resursele disponibile.

Partea a doua a planului prezintă sintetic lista de evaluări și calendarul acestora, precum și informații detaliate pentru fiecare evaluare în parte (elementele se regăsesc în fișele evaluărilor). În finalul documentului se regăsește anexa 1 - Teoria Schimbării, dezvoltată pentru fiecare OS în parte.

Utilizatorii PE sunt: Unitatea de Evaluare a PR, Autoritatea de Management a PR, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est (ADR NE), Comitetul de Coordonare a Evaluării (CCE),

Comitetul Științific al Evaluării (CȘE), evaluatorii externi care urmează să fie implicați în realizarea evaluărilor planificate, beneficiarii ai programului implicați în activitățile evaluărilor, comunități care beneficiază de intervențiile programului și alți actori interesați de evaluarea PR NE 2021-2027.

Documentul reflectă recomandările din Documentul de lucru al Comisiei Europene (COM) „Monitorizarea performanței și evaluarea FEDR, FC și FTJ în 2021-2027” și este întocmit în raport cu modelul cadru din Ghidul³ pentru elaborarea planurilor de evaluare aferente programelor operaționale finanțate din politica de coeziune 2021-2027 în România.

PE a fost realizat în perioada decembrie 2022 - septembrie 2023 de către personalul noii unități de evaluare a programului (Biroul de Evaluare Program - BEP), care funcționează în cadrul AM PR Nord-Est. Ținând cont de lipsa de experiență în acest domeniu, unitatea de evaluare a fost sprijinită în acest proces de către personalul care activează în cadrul Serviciului Programare, Monitorizare și Evaluare (SPME), ce a beneficiat de experiența și expertiza acumulată prin participarea în cadrul CCE pentru Programele Operaționale Regionale (POR) 2007-2013 și 2014-2020.

Totodată, în realizarea acestuia am beneficiat de suportul tehnic oferit de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), prin Unitatea Centrală de Evaluare (UCE), și de Banca Mondială (BM), precum și de schimburile de bune practici furnizate în cadrul Grupului de Lucru Național de Evaluare (GLE) în perioada decembrie 2022 - septembrie 2023.

Nu în ultimul rând, la realizarea planului și-au adus contribuția, prin formularea de propuneri de teme și întrebări de evaluare, atât structurile partenariale regionale consacrate (Comitetul Regional pentru Planificare Nord-Est), cât și cele mai noi, constituite în ultimul an, implicate în implementarea programului (CM PR Nord-Est), respectiv în evaluarea acestuia (CCE Nord-Est).

În continuare, unitatea de evaluare se va confrunta cu noi provocări, care derivă din implementarea planului -, asigurarea calității evaluărilor, diseminarea constatărilor evaluărilor, și nu în ultimul rând, în crearea și consolidarea capacității de evaluare. În plus, atenția noastră se va îndrepta și către formarea în timp a unei culturi de evaluare regionale.

³ Elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Banca Mondială, oferă orientări comune și soluții practice pentru aplicarea prevederilor Regulamentului UE 1060/2021.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

PE are un caracter estimativ, provizional - în cazul în care vor exista modificări substanțiale în ceea ce privește evaluările prevăzute

(numărul și tematica lor, întrebările de evaluare) și/sau bugetul alocat acestora, documentul va fi supus aprobării CM.

PARTEA 1 - CADRUL DE EVALUARE

1.1 Guvernanța evaluării la nivel național

Guvernanța evaluării Acordului de Parteneriat (AP)⁴

Guvernanța evaluării AP urmărește garantarea următoarelor funcții:

- Definirea PE a AP;
- Implementarea evaluărilor, cu respectarea calendarului prevăzut și a principalelor elemente de conținut definite în PE;
- Asigurarea calității evaluărilor;
- Promovarea diseminării și a utilizării constatrilor evaluărilor;
- Consolidarea capacității de evaluare în cadrul administrațiilor și în rândul factorilor interesați;
- Coordonarea evaluărilor diferitelor programe cu evaluările naționale/orizontale și evaluările de la nivelul AP.

În procesul de guvernanță interacționează următorii actori cheie:

- **Comitetul de Coordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP)** care aprobă PE și examinează progresul realizării evaluărilor, sinteza evaluărilor și acțiunile întreprinse urmare a constatrilor evaluărilor. Acesta are rolul de coordonare strategică a programării și implementării fondurilor aferente Politicii de Coeziune, respectiv a AP. În componența CCMAP sunt prezente atât autorități publice, cât și parteneri din mediul economic, social, academic etc. reprezentativi pentru domeniile aferente AP.
- **MIPE**, în cadrul căruia funcționează UCE, responsabilă cu elaborarea și implementarea PE, în parteneriat cu actorii relevanți.

- **CCE**, îndeplinind o funcție metodologică, dar și un rol esențial în consultarea actorilor cheie pe parcursul evaluărilor. Acesta este format din reprezentanți ai instituțiilor membre în CCMAP, care și-au exprimat disponibilitatea de a participa în procesul evaluării în momentele cheie ale acesteia, precum elaborarea caietelor de sarcini/a cerințelor, elaborarea metodologiei de evaluare, colectarea datelor și informațiilor, examinarea rezultatelor.

Pentru facilitarea coordonării evaluărilor la nivel național și dezvoltarea capacității de evaluare, este constituit GLE, care include membrii unităților de evaluare din cadrul tuturor AM-urilor și UCE. Acesta este organizat de UCE din cadrul MIPE și se întrunește trimestrial sau ori de câte ori este necesar.

GLE la nivel național este o structură partenerială, cu rol consultativ, care ajută unitățile de evaluare să adopte și să utilizeze o abordare coordonată a evaluării, să utilizeze metodologii și instrumente comune, să comunice rezultatele.

De asemenea, structura acționează ca un forum deschis pentru discutarea și împărtășirea experiențelor, susținerea aplicării îndrumărilor de către membrii grupului și sprijinirea identificării unor soluții adecvate la problemele ridicate de membrii grupului.

Unitatea Centrală de Evaluare

La nivel național, UCE din cadrul MIPE este responsabilă de asigurarea coordonării metodologice a procesului general de evaluare, de oferirea de îndrumare asupra proceselor generale

⁴ Conform Planului de Evaluare pentru Acordul de Parteneriat, versiunea august 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

și de promovarea dezvoltării capacităților la nivel de sistem. De asemenea, UCE este responsabilă de procesul de evaluare la nivelul AP.

UCE are rol de coordonare, consultativ și de îndrumare, care implică concentrarea pe armonizarea, supravegherea procesului de evaluare la nivelul FESI și promovarea instruirii în domeniul evaluării.

Rolul de sprijinire a evaluării la nivelul programelor se realizează prin:

- Coordonarea PE pentru a evita suprapunerile și/sau interpretarea eronată a normelor UE;
- Îndrumări pentru desfășurarea activităților de evaluare (pregătirea PE, managementul evaluării, asigurarea calității evaluării etc.);
- Sprijin pentru pregătirea termenilor de referință și a caietelor de sarcini aferente achizițiilor de servicii de evaluare pentru evaluările planificate conform PE, îndrumări privind criteriile de selecție etc.;
- Sprijinul AM în procesele de atribuire prin identificarea evaluatorilor externi;
- Furnizarea de informații rezultate din implementarea evaluărilor la nivel de AP;
- Coordonarea evaluărilor pe teme orizontale;

- Furnizarea de instruire pentru personalul AM, în domenii precum: metode și instrumente de evaluare, metode de colectare a întrebărilor de evaluare, îndrumări pentru proiectarea PE, definirea termenilor de referință pentru evaluatori, elaborarea caietelor de sarcini și aspecte legate de achiziția serviciilor de evaluare, identificarea lecțiilor învățate, comunicarea rezultatelor evaluării, utilizarea constatrilor evaluării etc.;
- Sprijin pentru îmbunătățirea comunicării rezultatelor evaluării, prin îndrumări privind diseminarea rezultatelor către diferite categorii de public, precum și publicarea rezultatelor evaluării pe platforma www.evaluare-structurale.ro;
- Organizarea de evenimente, întâlniri și grupuri de lucru, pentru a asigura o abordare comună a evaluării fondurilor Politicii de Coeziune a UE;
- Furnizarea de materiale suport pentru evaluare, cum ar fi reglementări, documente de orientare, etc.

Sprijinul metodologic poate fi oferit de UCE, atât direct (cu sprijinul îndrumărilor și metodologiilor și prin organizarea de activități care vizează consolidarea capacităților), cât și în cadrul GLE la nivel național.

1.2 Coordonarea și organizarea evaluării la nivel de program regional

Guvernanța evaluării programului urmărește garantarea următoarelor funcții de bază:

- Definirea PE a programului;
- Implementarea evaluărilor, cu respectarea calendarului prevăzut și a principalelor elemente de conținut definite în PE;
- Asigurarea calității evaluărilor;
- Promovarea diseminării și a utilizării constatrilor evaluărilor;
- Crearea și consolidarea capacității de evaluare;
- Corelarea evaluărilor prevăzute în PE cu cele de la nivelul AP.

În procesul de guvernanță la nivel de PR, interacționează următorii actori cheie:

- ✓ Unitatea de evaluare de la nivelul programului regional

Unitatea de evaluare are rolul de a planifica și implementa evaluările programului regional, în parteneriat cu actorii relevanți, de a furniza cunoștințele tehnice necesare la nivelul AM, în relația cu celelalte departamente.

Unitatea de evaluare este recent înființată și funcționează în cadrul SPME din cadrul AM Nord-Est, în baza unei proceduri specifice, beneficiind continuu de cunoștințe și informații furnizate de personalul implicat în trecut în cadrul CCE în POR 2007-2013 și 2014-2020. Ne propunem ca în timp unitatea de evaluare să fie formată din 2-3 persoane.

Personalul încadrat în unitatea de evaluare nu a

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

fost implicat în procesele de programare și nu va fi implicat în implementarea recomandărilor rezultate din rapoartele de evaluare.

Atribuțiile acestuia sunt:

- în etapa de planificare: constituie CCE, elaborează PE, pregătește design-ul evaluării (elaborarea termenilor de referință), evaluează ofertele primite și atribuie contract;
- în etapa de implementare organizarea activităților specifice: reuniunea de lansare a proiectului de evaluare, reuniunile CCE (dezbaterile și aprobarea raportului preliminar, dezbaterile și aprobarea Raportului final), redactarea și transmiterea minuterelor reuniunilor membrilor CCE, participarea la întâlniri de lucru periodice cu prestatorul în scopul monitorizării și implementării eficiente a contractului, analiza raportului final de activitate (raportul final de progres, precum și livrabilele-rapoarte/studii de evaluare) și întocmirea raportului tehnic.
- în etapa monitorizării implementării recomandărilor: transmite către AM raportul/studiul de evaluare, urmărește periodic stadiul implementării recomandărilor, transmite către membrii CCE rezultatele obținute.
- în etapa diseminării rezultatelor: transmite raportul/studiul de evaluare către toți actorii care au un interes pentru evaluarea respectivă și/sau sunt implicați în implementarea recomandărilor prevăzute în raportul de evaluare și către Serviciul Comunicare în vederea publicării (inclusiv sinteza rezultatelor evaluării) pe pagina de internet a PR.

SPME este reprezentat în cadrul GLE național prin doi reprezentanți care participă activ la reuniunile acestuia, asigurând transferul de experiență și cunoștințe cu celelalte unități de evaluare din AM naționale, regionale și din UCE.

- ✓ Comitetul de Monitorizare Nord-Est

Conform RDC, principalul forum de decizie este reprezentat de CM, printre atribuțiile căruia figurând și aprobarea PE, analizarea progreselor înregistrate cu privire la efectuarea evaluărilor, sinteza evaluărilor și la orice acțiuni ulterioare constatările (art. 40). Totodată, CM va furniza, la cerere, informații, date și sprijin pentru evaluatorii externi în faza de implementare a

evaluării.

CM PR Nord-Est este o structură de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional strategic în procesul de implementare a programului, care asigură punerea în aplicare eficientă și eficace a asistenței comunitare, cu respectarea prevederilor în materie.

CM PR Nord-Est este o structură nouă, fiind înființată în perioada noiembrie-decembrie 2022. Organismul este format din 39 de membri și 25 de observatori, care fac parte din instituții, organizații relevante prestabilite, conform Art 8(1) RDC și descrise în mecanismul de guvernare a programului (consilii județene, primării ale municipiilor reședință de județ, reprezentanți ai orașelor și comunelor din regiune, autorități publice centrale cu rol în coordonarea și implementarea politicii de coeziune, politicii agricole comune și mecanismului de redresare și reziliență), instituții, organizații - reprezentanți ai societății civile, mediului economic și social, academic și universitar, conform Art 8(1) RDC și descrise în mecanismul de guvernare din PR NE și care au fost selectate pe baza unei proceduri transparente și nediscriminatorii, alți actori relevanți de la nivel central, precum și organisme financiar-bancar internaționale.

CM PR Nord-Est a fost deja implicat activ în procesul de planificare a evaluării, în cadrul fazei de consultare a actorilor relevanți asupra temelor și întrebărilor de evaluare, ocazie cu care a fost informat și asupra cerințelor legislative privind evaluarea, a rolului și responsabilităților aferente.

- ✓ Comitetul de Coordonare a Evaluării Nord-Est

CCE îndeplinește atât o funcție instituțional-reprezentativă, cât și una tehnico-metodologică.

CCE este implicat în fazele de planificare, implementare și diseminare a procesului de evaluare. Astfel, acesta formulează teme și întrebări de evaluare, propuneri pe versiunea de lucru a PE și analizează, formulează propuneri și observații și aprobă rapoartele de evaluare. Totodată, CCE furnizează, la cerere, informații, date și sprijin pentru evaluatorii externi. CCE se reunește în momentele cheie ale implementării PE, la analiza raportului

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

preliminar (metodologia de evaluare), a rezultatelor parțiale, finale și concluziile și recomandările evaluării etc.

CCE Nord-Est a fost constituit în perioada februarie-martie 2023. Procesul a început cu identificarea factorilor interesați, din rândul AM Nord-Est, partenerilor locali, regionali, publici, privați și din societatea civilă, precum și de la nivel central. Aceștia au fost invitați să participe în comitet prin desemnarea de reprezentanți la nivel tehnic - fiind informați asupra contextului legislativ, rolului și atribuțiile acestora în cadrul noii structuri.

Cei mai mulți parteneri au dat curs invitației, astfel încât procesul de constituire a comitetului s-a finalizat și structura acestuia a fost definitivată.

CCE Nord-Est are în componența reprezentanți ai SPME, AM Nord-Est, ADR Nord-Est, reprezentanți ai autorităților publice locale (asociații ai consiliilor județene, orașelor, comunelor), ai mediului academic-universitar, ai societății civile (incluziune socială, mediu), ai direcției regionale de statistică, ai agenției pentru protecția mediului. Totodată, din comitet fac parte reprezentanți ai UCE și cu rol de observator Guvernul României prin Departamentul pentru Evaluare Integrată și Monitorizarea Programelor Finanțate din Fonduri Publice și Europene.

După finalizarea procesului de constituire, membrii CCE au fost informați privind componența comitetului, rolul și atribuțiile acestuia și

caracteristicile procesului de evaluare fiind deja implicați în procesul de identificare a temelor și întrebărilor de evaluare.

✓ Comitetul Științific al Evaluării (CȘE)

În activitatea sa, unitatea de evaluare de la nivelul PR poate fi susținută de un comitet științific. CȘE se va constitui cu scopul de a oferi expertiză tehnică pentru a asigura calitate procesului de evaluare și a valida rezultatele evaluării. Comitetul va avea un rol consultativ pentru unitatea de evaluare și CCE.

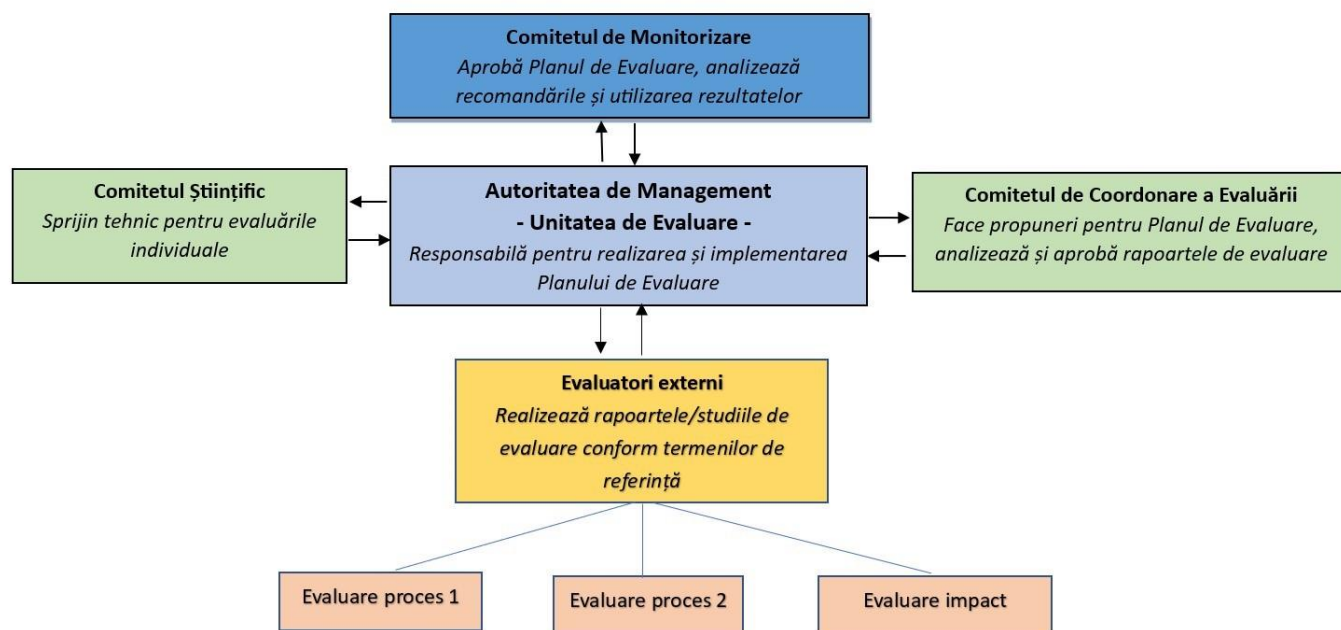
CȘE poate fi convocat pentru toate evaluările sau, după caz, pentru cele mai complexe, pentru a furniza expertiză specifică domeniului vizat de respectivele evaluări.

În acest sens, unitatea de evaluare intenționează să atribuie un contract de servicii de consultanță și asistență tehnică pentru crearea și dezvoltarea capacității de evaluare, prin care să se ofere servicii de: analiza nevoilor de date pentru evaluare, sprijin în finalizarea caietelor de sarcini, sprijin în realizarea de studii de evaluare⁵, generarea de opinii științifice pe marginea metodologiilor de evaluare, rapoartelor de evaluare, dezvoltarea competențelor în domeniul evaluării pentru unitatea de evaluare și CCE. CȘE va fi format din experții cheie desemnați din atribuirea contractului de servicii.

⁵ Doar pentru studiul de evaluare realizat intern de către SPME

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.3 Implicarea factorilor interesați în planul de evaluare

Principalii factori interesați în realizarea și implementarea PE a programului, identificați de către unitatea de evaluare, sunt instituțiile, organizațiile, firmele membre în CCE, CM, parteneriatul regional (prin Comitetul Regional de Planificare), AM PR Nord-Est și ADR Nord-Est: reprezentanți ai autorităților publice centrale (ministere, agenții naționale, Secretariatul General al Guvernului), autorităților publice locale (consilii județene, primării ale municipiilor, orașelor și comunelor), serviciilor deconcentrate, organizațiilor nonguvernamentale, instituțiilor de învățământ superior și de cercetare, asociațiilor profesionale, patronale, mediului de afaceri, ai ADR Nord-Est și ai altor structuri implicate din regiune.

CCE este implicat în fazele de planificare, implementare și diseminare a procesului de evaluare. Membrii CCE au fost consultați cu privire la temele și întrebările de evaluare, fac propuneri pe versiunea de lucru a PE și analizează, formulează propuneri și observații și aprobă rapoartele de evaluare. CCE se reunește în momentele cheie ale implementării PE, la analizarea raportului preliminar (metodologia de evaluare), a rezultatelor parțiale, finale și a concluziilor și

recomandărilor evaluării etc. În cadrul CCE se discută și se analizează constatările evaluării și recomandările - se preconizează că vor avea loc dezbateri extinse și consultări cu privire la rezultatele evaluării.

CM PR Nord-Est aprobă PE, analizează progresele înregistrate cu privire la efectuarea evaluărilor, sinteza evaluărilor și orice acțiuni ulterioare constatările. De asemenea, CM furnizează, la cerere, informații, date și sprijin pentru evaluatorii externi în faza de implementare a evaluării.

CM a fost deja implicat activ în procesul de planificare a evaluării, în faza de consultare a actorilor relevanți asupra temelor și întrebărilor de evaluare, ocazie cu care a fost informat și asupra cerințelor legislative privind evaluarea, a rolului și responsabilităților aferente.

Unitatea de evaluare are rolul de a planifica și implementa evaluările programului regional, în parteneriat cu actorii relevanți.

Publicul larg, beneficiari, alte părți interesate, vor putea avea acces pe pagina web a AM-ului la rezumate adaptate și clar orientate ale evaluărilor - opțiunile de vizualizare a

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

rezultatelor evaluării se pot adapta la publicul vizat. Decidenții sau publicul mai puțin specializat vor putea primi documente mai prietenoase cu utilizatorul, documente sintetice cu principalele mesaje care se desprind din exercițiul de evaluare sau sumare executive cu rezultatele și recomandările

propuse de rapoartele de evaluare.

În continuare, este prezentat sintetic modul în care factorii interesați s-au implicat în faza de planificare a evaluării, în procesul de elaborare a PE.

Implicarea factorilor interesați în procesul de elaborare a PE

Metoda de implicare ⁶ și perioada	Stakeholderi implicați	Principalele rezultate ale discuției și principalele informații colectate
Sondaj pe bază de chestionare martie-aprilie 2023	Stakeholderii implicați în evaluarea PR NE 2021-2027 sunt: reprezentanți ai autorităților publice centrale: ministere, agenții naționale, Secretariatul General al Guvernului, ai autorităților publice locale: consilii județene, prefecturi, primării ale municipiilor, oraselor și comunelor, ai organizațiilor nonguvernamentale, ai instituțiilor de învățământ superior și de cercetare, ai asociațiilor profesionale, ai mediului de afaceri, ai ADR NE și ai altor structuri implicate din regiune. Au fost invitați să răspundă chestionarului: membri și observatori ai CM, membri ai Comitetului Regional pentru Planificare Nord-Est, membri ai CCE, reprezentanți ADR NE.	Partenerii au dovedit un real interes în participarea la procesul de identificare și consultare asupra nevoilor de evaluare și au trimis către BEP propuneri de teme și întrebări de evaluare. Acestea au fost analizate, filtrate și grupate în funcție de relevanță și fezabilitatea acestora în raport cu prevederile programului și Teoria Schimbării.
Interviuri individuale aprilie-iunie 2023	Reprezentanți ai ADR Nord-Est: director general, director AM, directori și directori adjuncți de direcții, implicați în implementarea POR 2014-2020, în realizarea și implementarea foii de parcurs, în programarea și monitorizarea strategiei de specializare inteligentă, etc.	Scopul interviurilor individuale a constat în identificarea, testarea, analiza și discutarea în detaliu a propunerilor de teme și întrebări de evaluare, calendarul evaluărilor, resursele financiare disponibile etc.
Transmitere versiune de lucru (iulie) a PE pentru formularea de observații și propuneri iulie-august 2023	Reprezentanți ai UCE și Băncii Mondiale	Cele două entități au analizat PE și au transmis propuneri de îmbunătățire și recomandări, care au fost analizate și soluționate prin realizarea versiunii septembrie 2023.
Informare și consultare scrisă pentru culegerea de propuneri, observații și recomandări pe versiunea de lucru (septembrie) a PE septembrie-octombrie 2023	CM PR Comisia Europeană CCE	Procesul este în derulare, iar recomandările și propunerile primite vor fi analizate în vederea integrării acestora în versiunea finală care va fi supusă aprobării CM PR.

⁶ Întâlniri, seminare, sondaje prin chestionare etc

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.4 Abordarea strategică a evaluării

1.4.1 Strategia programului regional și principalele componente

Conform PR NE 2021-2027⁷, RNE își propune pentru anul 2030 următoarele elementele strategice:

- Viziunea: RNE va fi un spațiu competitiv, durabil, rezilient și incluziv, unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești!
- Obiectivul general: derularea în RNE a unei dezvoltări echilibrate bazate pe un proces de creștere economică inteligent, durabil și incluziv, care să conducă la creșterea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Pentru atingerea acestora sunt propuse 6 obiective strategice, adresate prin priorități și obiective specifice, după cum urmează:

1. Îmbunătățirea competitivității regionale prin dezvoltarea capacităților de inovare și cercetare, creșterea productivității, promovarea utilizării tehnologiilor avansate și a serviciilor TIC în domenii cu potențial de creștere și specializare inteligentă, adresat prin OS a(i), a(ii), a(iii) și a(iv) sub prioritățile PR: P1. Nord-Est - O regiune mai competitivă, mai inovativă și P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată;
2. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor prin promovarea eficienței energetice, infrastructurii verzi și reducerea emisiilor de carbon în mediul urban, adresat prin OS b(i), b(vii) și b(viii) sub prioritățile PR: P3. Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul și P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă.
3. Creșterea conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne, durabile și sigure, adresat prin

- OS c(ii) sub prioritatea P5. Nord-Est - O regiune mai accesibilă
4. Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, incluziv, corelat cu cerințele pieței muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne, adresat prin OS d(ii) sub prioritatea P6. Nord-Est - O regiune educată
 5. Sprijinirea dezvoltării locale integrate prin valorificarea și promovarea potențialului local existent, adresat prin OS e(i) sub prioritatea P7. Nord-Est - O regiune mai atractivă

Programul are o alocare financiară totală de 1.759 mil. Euro, din care contribuția FEDR este de 1.475 mil. Euro, cele mai mari aporturi fiind aduse la obiectivul de politică 1 (30%) și obiectivul de politică 2 (38%).

Conform PR și Teoriei Schimbării⁸ aferente, obținerea rezultatelor prevăzute în program este condiționată de o serie de factori externi, care pot fi sintetizați după cum urmează:

- Transformarea digitală, tranziția verde și evoluțiile tehnologice viitoare;
- Schimbările climatice;
- Evoluția demografică și îmbătrânirea populației;
- Șocurile globale de natură economică, financiară, energetică, sanitară, etc;
- Modificări viitoare ale cadrului comunitar privind politica de coeziune și ale cadrului de reglementare național.

⁷ Adoptat prin decizia de punere în aplicare a COM

⁸ Prezentată în anexa 1, realizată de către Banca Mondială în colaborare cu ADR Nord-Est și Ministerul Investițiilor și Proiectelor

Europene, existând posibilitatea să fie actualizată ulterior în cadrul evaluărilor

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.4.2 Întrebări de evaluare, rezultate în urma cercetării de birou și colectate de la factorii interesați

Întrebările de evaluare au fost stabilite în urma unui proces derulat în trei etape:

- Identificare teme și întrebări de evaluare în etapa de cercetare de birou; în această fază s-au studiat rapoartele și studiile de evaluare disponibile ale POR 2014-2020, POR 2007-2013, precum și cele ale programelor operaționale sectoriale. Totodată s-au identificat și întrebări de evaluare care derivă din aplicarea condițiilor favorizante tematice legate de Strategiile naționale și ale UE;
- Analiza condițiilor favorizante, strategii la care se face referire prin Recomandările Specifice de Țară 2019 și 2020;
- Identificare teme și întrebări de evaluare în etapa de consultare a actorilor relevanți de la nivel regional și din ADR Nord-Est; această etapă s-a desfășurat în paralel cu cea de cercetare de birou și a constat în elaborarea și transmiterea către actori a unui chestionar în care descriind contextul și dând exemple de teme și întrebări de evaluare, am solicitat destinatarilor identificarea temelor și întrebărilor din domeniul lor de interes. În plus, am realizat și interviuri cu actorii relevanți, factori decizionali din ADR Nord-Est, implicați atât în implementarea POR 2014-2020, cât și în procesele decizionale pentru programarea perioadei 2021-2027. Au fost discutate aspecte care pot influența tematica evaluărilor, calendarul de derulare a acestora, aspecte care ar trebui să se regăsească în concluziile și recomandările formulate de viitorii evaluatori externi.

Urmare a acestor interviuri s-au putut rafina temele, întrebările de evaluare, calendarul evaluărilor și resursele disponibile.

- Centralizarea întrebărilor colectate și analiza lor; pentru această etapă am utilizat ca reper instrumentul din Ghidul pentru elaborarea Planurilor de Evaluare aferente Programelor Operaționale finanțate din Politica de Coeziune 2021-2027 în România (elaborat de BM) - Analiza și structurarea logică a întrebărilor colectate, parcurgând pașii:
 - a) Eliminarea duplicărilor;
 - b) Verificarea oportunității întrebărilor prin prisma procesului de evaluare (separarea acelor întrebări care țin de procesele de monitorizare și audit);
 - c) Testarea în baza Logicii de intervenție și a Teoriei Schimbării;
 - d) Verificarea fezabilității celor mai complexe întrebări (sub aspect metodologic, financiar, efort administrativ);
 - e) Gruparea întrebărilor pe criterii de evaluare;
 - f) Verificarea măsurii în care rezultatele evaluării ar putea fi utilizabile;
 - g) Analiza recomandărilor formulate de către UCE și BM asupra versiunii de lucru (iulie 2023).

În urma parcurgerii acestor etape au rezultat întrebările principale și secundare de evaluare, prezentate în tabelul următor.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Evaluare (cod)	Componenta (e) a/ale Programului acoperite prin întrebare	Întrebări principale de evaluare	Întrebări suplimentare asociate cu întrebarea principală	Criterii de evaluare implicate prin întrebări
EV 1.0	Toate obiectivele specifice, respectiv prioritățile PR NE 2021-2027	În ce măsură obiectivele specifice alese, intervențiile, indicatorii și țintele aferente continuă să fie relevante în raport cu noul context economico-social regional și național (în raport cu grupurile țintă)? Dacă vor fi identificate nevoi noi, cum ar putea fi abordate de către PR?		Relevanță
EV 1.0	Obiectivele specifice, respectiv prioritățile care au legatură cu recomandările specifice de țară din 2024	În ce măsură acțiunile PR (planificate și implementate/în implementare) continuă să fie coerente cu recomandările specifice de țară din 2024? Dacă există recomandări noi, cum ar afecta acestea Programul?		Coerență
EV 2.0	Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2	În raport cu progresul înregistrat până în prezent este necesară o schimbare de abordare în implementarea programului, inclusiv pentru perioada de programare post 2027 (pentru intervențiile în domeniile noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/ sau susceptibile la eșec și condițiile de finanțare aferente)?	<ol style="list-style-type: none"> În ce măsură (mai) pot fi atinse obiectivele programului în orizontul de timp stabilit? Ce ar trebui îmbunătățit pentru a spori impactul intervențiilor și în special al celor integrate? În ce măsură există capacitate la nivelul fiecărei categorii de actori relevanți (în special în orașele mici și mijlocii, mediul rural, etc.) de a propune și implementa proiecte și strategii în domeniile Programului? 	Eficacitate
EV 2.0	Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1	Care sunt abordările și mecanismele programului care funcționează bine și	<ol style="list-style-type: none"> Ce obstacole și bariere au fost identificate în implementare și cum au 	Eficiență

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	<p>Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2</p>	<p>contribuie la obținerea performanței dorite și care nu?</p>	<p>fost ele abordate? Care sunt problemele, obstacolele noi apărute ca urmare a aplicării mecanismelor de simplificare?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. În ce măsură forma de sprijin, instrumentele și mecanismul de livrare au fost adecvate pentru realizarea intervențiilor? 3. Calendarul apelurilor a fost corelat cu timpul necesar pregătirii documentațiilor de proiect? Ce dificultăți au fost întâmpinate? 4. Au fost alocate resurse necesare și suficiente la nivel de AM pentru a sprijini procesul de implementare și a obține rezultatele planificate? Sunt aceste resurse utilizate corespunzător? 5. Instrumentele și/sau metodele folosite pentru colectarea și analizarea datelor sunt adecvate? Ce îmbunătățiri pot fi implementate? 6. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare? 	
<p>EV 2.0</p>	<p>Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2</p>	<p>S-a identificat nevoia finanțării unor intervenții suplimentare/complementare neprevăzute în PR?</p>		<p>Relevantă</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

EV 2.0	Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2	În ce măsură și cum au fost respectate/integrate principiile orizontale (cf Art. 9 RDC) în timpul implementării? Cum ar putea fi aplicate mai bine în intervențiile programului?		Coerență
EV 3.0	Prioritatea 1 - OS 1.1 Prioritatea 1 - OS 1.3 Prioritatea 1 - OS 1.4 Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 5 - OS 3.2 Prioritatea 6 - OS 4.2 Prioritatea 7 - OS 5.1	În raport cu progresul înregistrat până în prezent este necesară o schimbare de abordare în implementarea programului, inclusiv pentru perioada de programare post 2027 (pentru intervențiile în domeniile noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/ sau susceptibile la eșec și condițiile de finanțare aferente)?	<ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură (mai) pot fi atinse obiectivele programului în orizontul de timp stabilit? 2. Ce ar trebui îmbunătățit pentru a spori impactul intervențiilor și în special al celor integrate? 3. În ce măsură există capacități la nivelul fiecărei categorii de actori relevanți (în special în orașele mici și mijlocii, mediul rural, etc.) de a propune și implementa proiecte și strategii în domeniile Programului? 	Eficacitate
EV 3.0	Prioritatea 1 - OS 1.1 Prioritatea 1 - OS 1.3 Prioritatea 1 - OS 1.4 Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 5 - OS 3.2 Prioritatea 6 - OS 4.2 Prioritatea 7 - OS 5.1	Care sunt abordările și mecanismele programului care funcționează bine și contribuie la obținerea de rezultate dorite și care nu?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ce obstacole și bariere au fost identificate în implementare și cum au fost ele abordate? Care sunt problemele, obstacolele noi apărute ca urmare a aplicării mecanismelor de simplificare? 2. În ce măsură forma de sprijin, instrumentele și mecanismul de livrare au fost adecvate pentru realizarea intervențiilor? 3. În ce măsură mecanismele de simplificare (OCS) au condus la o mai rapidă implementare a intervențiilor? 	Eficiență

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			4. Calendarul apelurilor a fost corelat cu timpul necesar pregătirii documentațiilor de proiect? Ce dificultăți au fost întâmpinate?5. Au fost alocate resurse necesare și suficiente la nivel de AM pentru a sprijini procesul de implementare și a obține rezultatele planificate? Sunt aceste resurse utilizate corespunzător?6. Instrumentele și/sau metodele folosite pentru colectarea și analizarea datelor sunt adecvate? Ce îmbunătățiri pot fi implementate?7. Ce instrumente sunt cele mai eficiente pentru a sprijini inovarea în raport cu tipologia fiecărei categorii de beneficiari/grup țintă?8. Ce instrumente sunt cele mai eficiente pentru a sprijini competitivitatea IMM-urilor în raport cu tipologia fiecărei categorii de beneficiari/grup țintă?9. În ce măsură intervențiile de sub OS a(iv) au contribuit la o mai bună implementare a intervențiilor pe OS a(i) și a(iii)?10. În ce măsură capacitatea administrativă a operatorilor de transport public în comun răspunde noilor provocări și oportunități care rezultă din implementarea proiectelor de mobilitate urbană?	

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			<p>11. În ce mod s-au abordat aspectele de ordin transfrontalier în intervențiile care promovează conectivitatea regională?</p> <p>12. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare?</p> <p>13. Care sunt beneficiile aduse de aplicarea mecanismului DUI? În ce măsură a fost pus în aplicare principiul parteneriatului în mecanismul DUI și ce beneficii a adus acesta?</p> <p>14. În ce măsură poate fi îmbunătățită capacitatea autorităților/instituțiilor implicate în derularea investițiilor integrate pentru o dezvoltare urbană durabilă?</p>	
EV 3.0	<p>Prioritatea 1 - OS 1.1</p> <p>Prioritatea 1 - OS 1.3</p> <p>Prioritatea 1 - OS 1.4</p> <p>Prioritatea 2 - OS 1.2</p> <p>Prioritatea 3 - OS 2.1</p> <p>Prioritatea 3 - OS 2.7</p> <p>Prioritatea 4 - OS 2.8</p> <p>Prioritatea 5 - OS 3.2</p> <p>Prioritatea 6 - OS 4.2</p> <p>Prioritatea 7 - OS 5.1</p>	<p>1. Reprezintă instrumentele, mecanismele prevăzute în program o formă de sprijin adecvată în raport cu capacitatea administrativă a beneficiarilor (intermediarul financiar) și a beneficiarilor finali?</p> <p>2. S-a identificat nevoia finanțării unor noi intervenții suplimentare/complementare celor existente în PR?</p>	<p>Au fost solicitate/accesate de către beneficiari, grupul țintă stimulentele oferite de către program (de ex. acțiunile de creștere a capacității administrative) ? Și dacă nu, de ce?</p>	Relevanță/Eficiență
EV 3.0	<p>Prioritatea 1 - OS 1.1</p> <p>Prioritatea 1 - OS 1.3</p> <p>Prioritatea 1 - OS 1.4</p>	<p>În ce măsură sprijinul acordat prin program este complementar și sinergic cu alte forme de sprijin comunitar cu obiective</p>	<p>1. În ce măsură intervențiile realizate contribuie la obiectivele și țintele Strategiei de Cercetare și Inovare</p>	Coerență

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	<p>Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 5 - OS 3.2 Prioritatea 6 - OS 4.2 Prioritatea 7 - OS 5.1</p>	<p>similare, în special cu PoCIDIF, PoT, PoEO, PoIDS, PoAT și PNRR?</p>	<p>pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est și a Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI)?</p> <p>2. În ce măsură intervențiile realizate contribuie la obiectivele și țintele Strategiei Naționale de Renovare pe Termen Lung (SNRTL) și ale Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC)?</p> <p>3. În ce măsură sprijinul acordat pentru consolidarea capacității administrative în Prioritățile programului este în concordanță cu cel acordat prin Prioritatea de asistență tehnică?</p> <p>4. În ce măsură și cum au fost respectate/integrate principiile orizontale (cf Art. 9 RDC) în timpul implementării? Cum ar putea fi mai bine integrate?</p>	
EV 4.0	<p>Toate obiectivele specifice, respectiv Prioritățile PR NE 2021-2027</p>	<p>1. În ce măsură intervențiile programului au contribuit la atingerea obiectivelor PR NE 2021-2027? În ce măsură aceste rezultate pot fi atribuite programului?</p> <p>2. În ce măsură au avut loc modificări în situația grupurilor țintă?</p>	<p>1. În ce mod factorii externi au influențat obținerea rezultatelor (pozitive și negative)?</p> <p>2. Cum și în ce măsură au contribuit investițiile CDI la consolidarea ecosistemului de inovare regională?</p> <p>3. În ce măsură a contribuit PR la creșterea inovării în cadrul</p>	Eficacitate

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			<p>întreprinderilor și la colaborarea acestora cu mediul academic?</p> <p>4. În ce măsură acțiunile de dezvoltare a capacității de inovare a organizațiilor de cercetare și/sau firmelor beneficiare au impact pozitiv asupra creșterii competitivității regionale?</p> <p>5. În ce măsură parteneriatele/colaborările realizate între întreprinderi și organizații de cercetare sunt sustenabile?</p> <p>6. În ce măsură acțiunile de cercetare-inovare au conectat societatea cu cercetarea conform conceptului "citizen science"?</p> <p>7. În ce măsură intervențiile au condus la apariții de servicii publice digitale noi sau semnificativ îmbunătățite, orientate integrat către mediul privat, cetățeni și comunitatea locală, adaptate la competențele digitale ale utilizatorilor, respectiv la transformarea digitală a IMM-urilor?</p> <p>8. În ce măsură utilizatorii serviciilor publice digitale sunt interesați de utilizarea acestor servicii și au avut modificări de comportament?</p> <p>9. În ce măsură intervențiile au dus la schimbări în relația între administrația publică locală și cetățeni? Au adus</p>	
--	--	--	--	--

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			<p>intervențiile o creștere semnificativă a democrației participative?</p> <p>10. În ce măsură a stimulat PR competitivitatea economică a IMM-urilor, prin îmbunătățirea productivității muncii? Dar capacitatea lor de a utiliza eficient resursele?</p> <p>11. În ce măsură intervențiile finanțate creează valoare adăugată pentru firmele, în termeni de extinderea activităților și creșterea inovării?</p> <p>12. În ce măsură s-a dezvoltat antreprenoriatul și s-au consolidat start-up-urile bazate pe modele de afaceri cu creștere accelerată și inovare?</p> <p>13. În ce măsură intervențiile finanțate au dus la accelerarea creșterii economice a start-up-urilor?</p> <p>14. În ce măsură intervențiile finanțate au contribuit la internaționalizarea IMM-urilor, reflectată în balanța comercială externă? Care sunt domeniile care au performat?</p> <p>15. În ce măsură intervențiile au determinat reducerea diferențelor intraregionale privind aspecte care țin de locurile de muncă, grad de instruire - specializări în domenii de înaltă tehnologie, veniturile salariale?</p> <p>16. Care au fost efectele (planificate precum și neprevăzute) ale</p>	
--	--	--	---	--

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			<p>intervențiilor de dezvoltare a competențelor (pentru angajații IMM și ai organizațiilor CDI)?</p> <p>17. Măsurile de acompaniere obligatorii prevăzute în program (ex: campanii de conștientizare și informare privind beneficiile eficienței energetice) au adus valoare adăugată? Dacă da, în ce constă? Dacă nu, de ce?</p> <p>18. În ce măsură a fost luată în considerare sustenabilitatea viitoare a investițiilor în infrastructura verde?</p> <p>19. În ce măsură investițiile realizate au determinat îmbunătățirea calității vieții cetățenilor?</p> <p>20. Măsurile de acompaniere obligatorii prevăzute în program (ex: campanii de conștientizare și informare privind beneficiile infrastructurii verzi) au adus valoare adăugată? Dacă da, în ce constă? Dacă nu, de ce?</p> <p>21. În ce măsură accesibilizarea transportului public în comun a condus la creșterea mobilității în rândul persoanelor cu dizabilități?</p> <p>22. În ce măsură intervențiile implementate în ZM/ZUF au condus la o creștere a mobilității (durabile) în rândul navetiștilor?</p>	
--	--	--	---	--

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			23. În ce măsură intervențiile de mobilitate urbană au condus la modificarea comportamentului locuitorilor?24. În ce măsură intervențiile privind digitalizarea învățământului au contribuit la reducerea decalajului urban-rural?25. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare?26. În ce măsură intervențiile au contribuit la reducerea segregării în procesul educațional preuniversitar?27. În ce măsură investițiile în infrastructura educațională funcționează împreună cu cele de tip FSE+?28. În ce măsură intervențiile care vizau crearea infrastructurii educaționale antepreșcolare au avut ca efect creșterea gradului de ocupare în rândul femeilor din localitățile unde a avut loc intervenția?29. În ce măsură a fost luată în considerare sustenabilitatea financiară în proiectele de investiții dedicate turismului?30. În ce măsură investițiile propuse de beneficiari sub instrumentul DUI au contribuit la o dezvoltare locală/teritorială integrată, la creșterea	

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			<p>atractivității teritoriilor și a calității vieții?</p> <p>31. În ce mod a contribuit programul la creșterea transparenței utilizării fondurilor?</p> <p>32. În ce măsură au fost promovate achizițiile verzi?</p> <p>33. În ce măsură sprijinul acordat prin Program a contribuit la consolidarea capacității instituționale a AM și a părților interesate?</p> <p>34. În ce măsură mecanismele de simplificare prevăzute de RDC (art. 53) și aplicate de PR au contribuit la reducerea poverii administrative a beneficiarilor și AM-ului? Dar cele prevăzute în cadrul legislativ național actual (ex: OUG de simplificare și digitalizare)?</p> <p>35. În ce măsură realizarea și implementarea foii de parcurs privind dezvoltarea capacității administrative a condus la creșterea eficacității și eficienței programului, la o reducere a sarcinii administrative, la o mai bună implementare a proiectelor din partea beneficiarilor?</p> <p>36. În ce măsură partenerii locali și regionali s-au implicat în diferitele faze ale ciclului de program?</p>	
--	--	--	--	--

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

			37. În ce măsură acțiunile de creștere a capacității administrative, derulate de AM au condus la o mai bună implementare a proiectelor din partea beneficiarilor?	
EV 4.0	Toate obiectivele specifice, respectiv Prioritățile PR NE 2021-2027	<ol style="list-style-type: none"> 1. Care au fost abordările utilizate care au funcționat bine și au contribuit la obținerea de rezultate dorite și care nu? 2. Rezultatele au fost obținute cu resursele prevăzute/estimate inițial sau acestea au fost depășite? Care au fost motivele? 3. Care este în continuare potențialul pentru simplificare? 		Eficiență
EV 4.0	Toate obiectivele specifice, respectiv Prioritățile PR NE 2021-2027	Care este valoarea adăugată, rezultată din intervențiile Programului în comparație cu ceea ce s-ar fi putut obține în absența sprijinului UE?	<ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură sprijinul contribuie la reducerea disparităților economice dintre județele regiunii? 2. În ce măsură PR NE și-a adus contribuția la promovarea principiului NEB? 3. În ce măsură acțiunile de cooperare cu alte regiuni au contribuit la o mai bună implementare a proiectelor? 	Valoare adăugată a UE

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.4.3 Elemente cheie ale evaluărilor și abordările metodologice ale acestora

Se prevede realizarea în cadrul perioadei de programare 2021-2027 a patru evaluări, care vor urmări și acoperi:

- **Evaluarea strategică**, având o dimensiune mai redusă, acoperind criteriile de relevanță și coerență, se va axa pe modul în care intervențiile programului continuă să fie relevante în raport cu nevoile și oportunitățile desprinse din analiza situației socio-economice regionale la momentul realizării procesului de revizuire a programului (conform art. 18 din RDC) și coerente cu noile provocări/recomandări formulate în Recomandările specifice de țară pentru anul 2024, date publicității de către COM. Evaluarea se va concretiza într-un studiu de evaluare, care intenționăm să fie realizat intern de către SPME. Rezultatele studiului se vor concretiza în concluzii și recomandări privind obiectivele specifice și intervențiile existente în program, în sensul păstrării acestora sau, după caz, a modelării/îmbunătățirii acestora, precum și posibilitatea de a formula noi obiective specifice sau noi intervenții. Toate acțiunile necesare pentru modelarea programului vor fi materializate, după caz, cu ocazia desfășurării exercițiului „mid-term review” și/sau amendărilor de program;
- **Evaluările de implementare sau proces** (două evaluări) se vor axa pe modul în care programul funcționează, pe modul de alocare și utilizare a resurselor, oferind informații privind mecanismele și instrumentele utilizate, vizând în special criteriul de eficiență, cât și alte criterii. Evaluările realizate vor acoperi doar prioritățile și obiectivele specifice ale programului care prevăd intervenții în domenii noi, complexe, cu mecanisme de implementare noi/complexe, cu forme de sprijin variate, cu alocări financiare semnificative. Recomandările formulate în rapoartele de evaluare vor fi utilizate pentru a asigura o mai bună și mai rapidă implementare a programului - inclusiv prin

traducerea acestora în propuneri de amendare a programului -, dar și prin creionarea lecțiilor învățate care vor fi utilizate în fundamentarea procesului de programare a programului regional post 2027;

- **Evaluarea de impact** se va concentra pe rezultatele obținute de program, pe motivele pentru care unele intervenții au fost de succes și altele nu, pe factorii externi care au influențat pozitiv sau negativ obținerea acestora și va acoperi toate prioritățile, obiectivele specifice și intervențiile programului. Va fi adresat în special criteriul de eficacitate, dar și alte criterii prevăzute de RDC, eficiență, coerență și valoare adăugată. Totodată, aceasta va oferi indicii și asupra modului în care modificările realizate în timp la program, prin amendări, au condus la obținerea de rezultate mai bune. Rezultatele obținute vor fi utilizate pentru o mai bună configurare a sistemului de monitorizare și control pentru programul regional post 2027. În plus, prin proiectul strategic dezvoltat de DG Regio și Banca Mondială, se va proiecta și implementa o evaluare de impact (abordare contrafactuală utilizând metoda Randomised Control Trials) pentru primul apel de pe Prioritatea 2/OS 1.2, a cărui rezultate vor fi făcute publice în anul 2024.

De asemenea, sunt prevăzute realizarea de două evaluări ad-hoc, de mici dimensiuni, care vor avea rolul de a sprijini fundamentarea procesului de planificare și programare pentru perioada de programare post 2027, tematicile urmând să fie stabilite ulterior, în funcție de prevederile viitorului cadru financiar multianual și a pachetului legislativ al politicii de coeziune post 2027.

Totodată, prin evaluările prevăzute în PE a AP - complementare celor prevăzute în plan-, vor fi acoperite o serie de teme orizontale, nemaifiind necesară cuprinderea acestora în PE curent, reducând în acest fel presiunea asupra resurselor financiare existente și oferind o imagine de ansamblu la nivelul întregului teritoriu și a

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

întregului sistem. Astfel, de interes pentru program se pot dovedi rezultatele ce vor fi obținute din evaluarea funcționării mecanismelor de aplicare a abordării teritoriale integrate, a impactului măsurilor legislative de

simplificare și digitalizare, a funcționării sistemului de management și control, precum și dezvoltarea modelului de prognoză pentru principalii indicatori macroeconomici regionali.

1.5 Implementarea și calitatea evaluărilor

Implementarea PE include numeroase activități și sarcini distribuite pe parcursul implementării PR NE 2021-2027 ce pot fi structurate în trei procese cheie, aflate în responsabilitatea BEP:

1. Elaborarea, actualizarea și monitorizarea PE;
2. Achiziția și managementul contractelor de evaluare ale PE;
3. Gestionarea rezultatelor evaluării, diseminarea rezultatelor, pregătirea de documente de sinteză.

Actorii implicați în procesul de evaluare pot contribui în funcție de rolul și responsabilitățile acestora la asigurarea și/sau controlul calității evaluării:

- CȘE - experții acestuia vor furniza expertiza specifică domeniului vizat de respectivele evaluări. Are un rol consultativ, va fi format din experți independenți externi, contractați, cu experiență dovedită în realizarea de evaluări de programe comunitare. Acesta va sprijini unitatea de evaluare, contribuind la asigurarea calității termenilor de referință din caietele de sarcini, la furnizarea, după caz, de asistență tehnică în procesul de atribuire, la realizarea grilei de control privind calitatea evaluării, la elaborarea constatărilor privind calitatea livrabililor, la formarea și dezvoltarea capacității de evaluare a actorilor implicați.
- CCE - se constituie și funcționează cu rolul de a sprijini derularea procesului de evaluare prin formularea de teme și întrebări de evaluare, observații/proponeri pentru PE și analizează și aprobă rapoartele de evaluare. Astfel, comitetul asigură independența și calitatea tehnică a evaluării, prin implicarea și consultarea părților interesate. În plus, acesta va contribui la finalizarea caietului de sarcini, la examinarea și acceptarea metodologiei propuse de evaluator. Totodată, CCE furnizează, la cerere,

informații/ sprijin pentru evaluatorii externi. Membrii CCE au fost deja consultați în faza de planificare, transmițând teme și întrebări de evaluare.

- CM are un rol clar definit de RDC: examinează progresele înregistrate în efectuarea evaluărilor, a sintezelor evaluărilor și a oricăror acțiuni ulterioare constatările și aprobă PE și orice modificare a acestuia. CM poate face comentarii și recomandări cu scopul de a îmbunătăți evaluările viitoare. Membrii CM au o contribuție importantă în elaborarea planului, fiind deja consultați cu privire la definitivarea temelor și întrebărilor de evaluare.
- Unitatea de evaluare de la nivelul programului are un rol central în planificarea și implementarea evaluărilor pentru program și furnizează cunoștințele tehnice necesare la nivelul AM, în relație cu celelalte departamente. Managerul de evaluare asigură managementul evaluărilor prin implicarea actorilor relevanți în proces și menține contactul cu evaluatorii. Contribuie la realizarea caietului de sarcini și la elaborarea termenilor de referință folosind grila de evaluare.
- AM Nord-Est contribuie la asigurarea calității evaluării prin propunerile făcute în faza de planificare la temele și întrebările de evaluare, la calendarul evaluării, la aspecte care țin de o bună implementare a evaluării. Astfel, directorul general, directorul AM, directori de direcții, persoane din conducerea ADR NE implicate în implementarea POR 2014-2020 și PR Nord-Est 2021-2027 au fost consultate și au participat la discuții individuale, pentru a colecta opinii cu privire la aspectele esențiale, strategice ale PR NE 2021-2027 care necesită a fi evaluate. În continuare, AM va asigura condițiile de calitate necesare evaluării prin participarea

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

activă în cadrul reuniunilor CCE (deține calitatea de membru) și va operaționaliza recomandările rezultate din rapoartele de evaluare.

Independența evaluatorilor

AM va încredința efectuarea evaluărilor unor experți externi independenți. Evaluările cuprinse în PE vor fi realizate de către experți externi, cu experiență solidă în domeniul evaluării de program, aceștia fiind contractați pe baza procedurilor de achiziție publică. Totodată, independența evaluărilor va fi garantată și prin implicarea CȘE.

Licitațiile pentru evaluatori

Licitația pentru serviciile de evaluare se va realiza conform procedurii de achiziții a ADR NE și a procedurilor specifice programului prin care se asigură finanțarea. Managerul de evaluare și Biroul Achiziții Publice din cadrul ADR Nord-Est vor fi implicați în elaborarea caietului de sarcini și vor asigura calitatea documentației pentru achiziții, așa cum poate fi aceasta garantată de structura termenilor de referință și a criteriilor principale pentru selectarea evaluatorilor (independență, capacitate tehnică, calitatea propunerii metodologice).

Calitatea ofertelor se va evalua de comisia de evaluare, prin aplicarea criteriilor de atribuire și a factorilor de evaluare stabiliți prin documentația de atribuire. Managerul de evaluare și Biroul Achiziții Publice se vor asigura de planificarea, organizarea, desfășurarea realizării procedurii de atribuire, respectând prevederile legii privind achizițiile publice.

Supervizarea implementării evaluărilor

Monitorizarea progresului activităților de evaluare se va face prin intermediul rapoartelor de progres. Oricând, pe parcursul derulării contractului de evaluare, BEP și evaluatorii contractați pot considera necesară organizarea unor întâlniri de lucru, întâlniri pentru progresul administrativ al contractului, pentru progresul tehnic sau întâlniri ad-hoc ce pot fi stabilite într-un termen scurt.

BEP va monitoriza toate activitățile și rezultatele acestora care trebuie prezentate de evaluatorii contractați, în termenele stabilite, conform calendarului inițial/ actualizat. În cadrul întâlnirilor comune între experții evaluatori și

reprezentanții AM vor fi discutate aspectele care trebuie modificate/ detaliate/ îmbunătățite, precum și numărul de zile necesare activităților/ revizuirilor.

Asigurarea aptitudinile necesare pentru verificarea calității evaluării

Actorii implicați în procesul de evaluare (membrii CCE, personal AM, personal BEP, Unitatea de Evaluare) vor participa la cursuri de instruire sau alte activități de dezvoltare a capacității de evaluare, precum conferințe, seminarii, schimburi de experiență, pentru a li se asigura informațiile necesare astfel încât să poată analiza și aproba raporturile de evaluare.

Asigurarea disponibilității datelor

Sursele de date pentru efectuarea activităților de evaluare se bazează pe documente la nivel de program, literatura de specialitate, evaluări, documente strategice, regulamente, website-uri etc. Colectarea de date necesare pentru efectuarea evaluărilor este realizată din surse credibile, autorizate. Principalele surse disponibile care se vor utiliza pentru derularea evaluărilor sunt: platforma MySMIS, AM PR NE 2021-2027, Direcții Generale relevante ale Comisiei, Eurostat, INS, Camera de Comerț și Industrie a României și Camerele de Comerț din regiune, instituții de cercetare, universități și altele.

Instrumentele și modelele standardizate pot fi utilizate pe parcursul procesului de evaluare, în scopul asigurării unei calități adecvate și pot viza planificarea și implementarea evaluărilor, dar și calitatea rapoartelor de evaluare. Ca reper vom utiliza Ghidul privind elaborarea planurilor de evaluare aferente programelor operaționale finanțate din politica de coeziune 2021-2027 în România: modelul pentru raportul de evaluare, lista de verificare pentru procesul de evaluare a calității.

Au fost identificate și analizate riscurile care pot fi întâlnite pe parcursul procesului de evaluare, pentru care au fost proiectate măsuri de atenuare corespunzătoare.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Registrul riscurilor

Pași ai procesului de evaluare	Riscuri cu probabilitate de apariție și/sau impact mediu sau\și ridicat	Măsurile de asigurare a calității
1. Definirea temelor și întrebărilor de evaluare	<ul style="list-style-type: none"> - Întrebări de evaluare numeroase; - Întrebări de evaluare generale, neclare; - Formularea de întrebări de evaluare nespecifice programului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectare instrumente (model chestionar și grilă interviu) de o calitate ridicată; - Informarea factorilor interesați asupra contextului exercițiului de evaluare; - Identificarea, analiza și selectarea de întrebări de evaluare relevante, fezabile, utilizând cercetarea de birou, testarea pe baza logicii de intervenție și Teoriei Schimbării programului; - Actualizarea întrebărilor de evaluare în cadrul planului; - Consultarea stakeholderilor/ partenerilor, apelare la judecata experților.
2. Identificarea evaluatorilor externi	<ul style="list-style-type: none"> - Competențe insuficiente; - Lipsa de capacitate organizațională în ceea ce privește timpul și resursele disponibile. 	<ul style="list-style-type: none"> - Consultarea pieței de evaluare privind resursele existente, expertiza și experiența acumulată; - Dialog continuu cu unitatea de evaluare centrală; - Formularea de termeni de referință și caiete de sarcini de calitate; consultarea membrilor CCE; utilizarea experienței CȘE.
3. Pregătirea termenilor de referință	<ul style="list-style-type: none"> - Scopuri neclare și utilizare neclară a evaluării; - Întrebări neclare, irelevante, sau la care nu se poate da un răspuns; - Metodologie prea detaliată, unde potențialii evaluatori nu au libertatea de a face propuneri; - Resursele și timpul nu sunt corelate cu cerințele. 	<ul style="list-style-type: none"> - Concentrarea fiecărei evaluări pe un maxim (5) de întrebări de evaluare principale; - Consultarea membrilor CCE și utilizarea experienței CȘE în pregătirea termenilor de referință și îmbunătățirea metodologiei propuse de evaluator; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare; - Asigurarea de resurse umane cu experiență din SPME pentru sprijinirea unității de evaluare.
4. Selectarea evaluatorilor	<ul style="list-style-type: none"> - Prea multe restricții de eligibilitate sau condiții prea stricte care limitează piața; - Lipsa unor criterii de calitate pentru a aprecia calitatea evaluării; - Evaluatori necalificați sau slab motivați; - Lipsa unor criterii sau termeni pentru verificarea calității și capacității; - Abordări prea academice, care nu sunt potrivite evaluării de politici. 	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea accesului liber, dar cu experiență în evaluare și în sectorul examinat; - O pondere maximă pentru scorul ofertei tehnice și minimă pentru oferta financiară în scorul total; - Folosirea criteriilor de calitate care să permită o stratificare a ofertelor; - Apelarea la expertiza tehnică a CȘE în comitetul de selecție, dacă nivelul intern de expertiză nu este suficient; - Asigurarea de resurse umane cu experiență din SPME pentru sprijinirea unității de evaluare în procesul de atribuire; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.
5. Asigurarea caracterului evaluabil	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa de date sau date insuficiente, întrebări greșite sau întârzieri în intervenție, producând o evaluare incompletă și care nu poate fi 	<ul style="list-style-type: none"> - Solicitarea asistenței tehnice și consultanței din partea CȘE pentru raportul preliminar și ulterior dacă este necesar în aspecte care țin de evaluabilitate;

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	utilizată.	- Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.
6. Realizare metodologie	- O metodologie de calitate redusă sau incapacitatea de a înțelege întrebările de evaluare conduc la evaluări distorsionate și ale căror rezultate nu sunt de încredere.	- Solicitarea exprimată în caietul de sarcini de a fi revizuită Teoria Schimbării; - Folosirea întâlnirii de deschidere a proiectului de evaluare și a raportului inițial pentru a clarifica problemele metodologice; - Neaprobarea raportului inițial până ce acesta nu abordează problemele observate; - Implicarea CȘE în analiza raportului preliminar; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.
7. Colectarea de informații	- Informațiile inadecvate sau insuficiente produc rezultate generale nesigure sau de calitate redusă; - Prea multe informații colectate în comparație cu întrebările și cu metodologia planificată pot conduce la confuzie și evaluări definite necorespunzător.	Măsurile de gestionare a riscurilor pot să depindă de metodologia selectată: - Pentru evaluările contrafactice este necesar să existe un număr suficient de cazuri și un grup de control bine identificat; - Abordările bazate pe teorie necesită date care să fie asociate clar cu metoda; - Sondajele necesită chestionare bine structurate și o investigare eficientă (cazuri/costuri); - Pentru studiile de caz este nevoie de selectarea unor cazuri care să fie aliniate cu scopul urmărit (de explorare, comparative, reprezentative etc.); - Abordările cu metode mixte necesită o integrare echilibrată și evitarea duplicărilor sau a legăturilor incorecte între diferitele date; - Realizarea de protocoale și alte acorduri cu factori interesați pentru a asigura furnizarea de date necesare pentru rapoartele de evaluare.
8. Analiza informațiilor	- Utilizarea greșită sau imprecisă a metodologiei sau a tehnicilor de analiză duce la constatări inexacte sau care nu sunt de încredere; - Lipsa de autoritate a evaluării și de încredere în evaluare.	- Verificarea implementării metodologiei înainte de încheierea evaluării, într-un raport intermediar; - Solicitarea unor analize de robustețe sau de sensibilitate, acolo unde este cazul; - Neacceptarea primei explicații, ci solicitarea verificării unor interpretări alternative ale rezultatelor; - Investigarea efectelor neașteptate și indirecte; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.
9. Evaluarea și răspunsul la întrebări	- Studiul este descriptiv și, prin urmare, nu poate reprezenta o evaluare; - Studiul nu oferă judecăți și dovezi asociate și nu răspunde la întrebările de evaluare; - Generalizarea constatărilor este neclară și nu este discutată;	- Definirea criteriilor de evaluare în mod clar; - Solicitarea de răspunsuri la întrebările de evaluare și de dovezi care să le susțină; - Solicitarea unui punct de vedere cu privire la limitele constatărilor și a gradului de generalitate al acestora; - Implicarea CȘE în analiza calitativă a rapoartelor de evaluare;

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	<ul style="list-style-type: none"> - Constatările nu sunt transpuse în implicații de politică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Solicitarea unor recomandări de politici, în raport cu rezultatele cele mai de încredere; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.
10. Pregătirea raportului	<ul style="list-style-type: none"> - Raportul este prea lung, derutant și greu de citit; - Raportul nu oferă răspunsuri clare la întrebările de evaluare; - Raportul nu permite cititorului să își formeze punctul de vedere, din cauza unor concluzii anticipative prezente de-a lungul textului; - Rezultatele nu se bazează pe dovezi clare; - Raportul nu are coerență internă (diferitele secțiuni se contrazic între ele). 	<ul style="list-style-type: none"> - Raportul trebuie să aibă prestabilit un număr maxim de pagini și o structură (un cadru general), convenită cu AM și să conțină o anexă care să descrie detaliat metodologia; - Raportul trebuie să acopere toate întrebările de evaluare, iar textul trebuie să fie ușor de înțeles; - Trebuie să se pună la dispoziție o vizualizare adecvată și un rezumat al principalelor rezultate; - Concluziile și recomandările să fie legate clar de dovezi și să fie asociate cu complexitatea acestora (costuri administrative, planificare în timp, fezabilitate etc.).
11. Prezentarea raportului	<ul style="list-style-type: none"> - Absența unei discuții riguroase cu privire la rezultatele din raport în comitetele cu rol prestabilit de analiză; - Lipsa unei validări științifice și încredere scăzută în rezultate; - Dificultate în a implica factorii politici și decizionali în discutarea rezultatelor evaluării; - Beneficiarii și stakeholderii nu cunosc rezultatele și nu au posibilitatea să le discute; - Transparența redusă în prezentarea rezultatelor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Punerea la dispoziție a unor cadre/ spații diferite și adecvate pentru discutarea rezultatelor, chiar și în afara CM; - Implicarea tuturor factorilor interesați în discuții referitoare la rapoartele de evaluare; - Organizarea de workshop-uri (cu mediul academic sau cu alți experți) pentru a valida rezultatele; - Punerea la dispoziție a raportului pentru persoanele fără experiență în domeniul evaluării/ publicul larg, prin sinteze adecvate și prin intermediul media.
12. Utilizarea constatărilor	<ul style="list-style-type: none"> - Constatările evaluării nu sunt discutate, chiar și atunci când evaluarea este importantă și rezultatele sunt de încredere; - Constatările evaluării sunt interpretate și folosite greșit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Discutarea recomandărilor cu AM; - Discuții specifice și formale pe tema recomandărilor în cadrul CCE și CM; - Monitorizarea modului în care recomandările sunt implementate la timp și corespunzător; - Dezvoltarea capacității administrative a unității de evaluare.

Livrabilele evaluărilor:

- Raportul preliminar, care va detalia abordarea metodologică a evaluării, modul de colectare a datelor, planificarea activităților și calendarul aferent;
- Rapoartele intermediare care vor oferi o imagine de ansamblu asupra activității desfășurate la termenele respective.
- Raport final de evaluare, care va oferi

răspunsuri la toate întrebările de evaluare și va conține un set de concluzii și recomandări.

Modelul raportului de evaluare va fi dezvoltat în baza reperelor existente în ghid.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.6 Diseminarea și utilizarea constatărilor

Diseminarea este avută în vedere ca proces de promovare și conștientizare care are loc pe parcursul întregului ciclu de evaluare. Diseminarea rezultatelor evaluării și implicarea factorilor de decizie sunt elemente esențiale pentru succesul unei evaluări.

Vor fi realizate activități și utilizate diferite canale de diseminare în funcție de tipologia grupului țintă:

- Publicarea rapoartelor/studiilor de evaluare pe pagina de internet dedicată - conform reglementărilor în vigoare, activitate obligatorie, permite accesul tuturor factorilor interesați, publicului larg, la rezultatele evaluării. Unitatea de evaluare va publica pe pagina de internet a programului, în secțiunea dedicată evaluării de program rapoartele/ studiile de evaluare, precum și sinteza rezultatelor evaluării.
- Discutarea și analizarea constatărilor evaluării și a recomandărilor în CCE - se preconizează că vor avea loc dezbateri extinse și consultări cu privire la rezultatele evaluării.
- Transmiterea, diseminarea rezultatelor evaluării către CM prin intermediul secretariatului CM, în vederea analizării/ dezbaterii acestora. În plus, vor fi transmise către CM, cu sprijinul AM, rezultatele desprinse din monitorizarea implementării recomandărilor evaluărilor.
- Rezumate adaptate și clar orientate ale evaluărilor - opțiunile de vizualizare a rezultatelor evaluării se pot adapta la publicul vizat. În general, categoriile de public mai specializat vor beneficia de mai multe detalii sau de versiuni tehnice ale rapoartelor, pe când

decidenții sau publicul mai puțin specializat ar putea să primească documente mai prietenoase cu utilizatorul, documente sintetice cu principalele mesaje care se desprind din exercițiul de evaluare sau de sumare executive cu rezultatele și recomandările propuse de rapoartele de evaluare.

Unitatea de evaluare, prin BEP, este responsabilă cu transmiterea raportului/studiului de evaluare către toți actorii principali care au un interes pentru evaluarea respectivă și/sau sunt implicați în implementarea recomandărilor prevăzute în raportul de evaluare, în vederea formulării eventualelor comentării și observații pe marginea acestuia și, de asemenea, a publicării Raportului final de evaluare pe pagina de internet a PR NE 2021-2027.

Unitatea de evaluare va urmări ca rezumatele elaborate de evaluator să aibă o prezentare prietenoasă, clară.

Rapoartele de evaluare vor fi distribuite către:

- CCE PR NE;
- Direcțiile din cadrul AM PR NE;
- CM al PR NE;
- COM ;
- Unitatea de Evaluare Centrală;
- Alți actori relevanți.

Rezultatele studiului de evaluare/sinteza raportului, care cuprinde concluziile și recomandările formulate, vor fi transmise de BEP către șeful AM. AM este responsabilă cu elaborarea unui plan de acțiune pentru recomandările din rapoartele de evaluare. BEP va urmări periodic stadiul implementării concluziilor și recomandărilor evaluărilor iar rezultatul procesului de monitorizare va fi transmis către membrii CCE.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.7 Consolidarea capacității instituționale de evaluare. Formarea culturii de evaluare

Formarea și consolidarea competențelor profesionale ale personalului implicat în activitățile de evaluare este un proces continuu, de durată, care va implica participarea personalului din unitatea de evaluare și a altor factori interesați la acțiuni de instruire, formare profesională și schimburi de experiență. De asemenea, se are în vedere participarea în continuare în cadrul GLE - coordonat de către MIPE -, cât și colaborarea cu mediul academic și structurile societății civile care derulează activități de evaluare.

În plus, pentru membrii CM vor fi continuate acțiunile de conștientizare și informare privind rolul și importanța activităților de evaluare, aceștia fiind permanent informați, conform prevederile art. 40 din RDC, cu privire la rezultatele procesului de evaluare a programului.

În raport cu experiența acumulată până în prezent de personalul SPME, prin participarea în cadrul CCE pentru POR 2007-2013 și 2014-2020, am identificat o paletă de nevoi de instruire și formare profesională pentru personalul serviciului, pe teme care se pot dovedi, după caz, a fi de interes și pentru unitatea de evaluare, AM, cât și CCE, după cum urmează:

- Elaborarea de specificații tehnice și termeni de referință, caiete de sarcini pentru fiecare tip de evaluare în parte;
- Evaluabilitatea evaluărilor, metode de evaluare cantitative, calitative;
- Sprijin în procesul de stabilire a metodologiei de culegere și centralizare date și gestionarea bazelor de date;
- Evaluarea calității datelor și a informațiilor colectate prin sistemul de monitorizare-evaluare, fiabilitatea și validarea datelor, instrumente de colectare a datelor, etc.;
- Utilizarea recomandărilor rapoartelor de evaluare în formularea de acțiuni preventive și corective care să conducă la o mai bună implementare a programului;
- Diseminarea, comunicarea rezultatelor evaluării către factorii interesați, publicul larg.

După aprobarea PE vor fi avute în vedere o serie de acțiuni menite să îmbunătățească capacitatea de evaluare a unității de evaluare, AM, CCE, CM, altor factori interesați care se vor concentra pe:

- Derularea unei cercetări pe bază de chestionar pentru a identifica nevoile factorilor interesați, având ca rezultat inventarierea experienței și a nevoilor de formare curente ale acestora;
- Stabilirea acțiunilor necesare, calendarului de timp, resurselor necesare și responsabilităților pentru adresarea principalelor nevoi identificate. Activitatea se va derula cu sprijinul asistenței tehnice care va fi furnizată de către CȘE;
- Derularea acțiunilor necesare stabilite: instruire, cursuri de formare profesională, ateliere de lucru, vizite de studiu și schimburi de experiență cu actori din regiuni din alte State Membre etc.;
- Asigurarea de consultanță la cerere unității de evaluare, AM și membrilor CCE de către CȘE pentru elaborarea caietelor de sarcini, evaluabilitatea programului, analiză calitativă a rapoartelor de evaluare și diseminare rezultate către CM;
- Înscrierea și participarea unității de evaluare, AM, pe platforme specifice domeniului evaluării de program.

Totodată, vor fi fructificate acțiunile care se vor desfășura sub umbrela PE a AP⁹:

- GLE va oferi sprijin pentru implementarea planurilor de evaluare, discutarea și schimbul de experiență în domeniu, organizarea de sesiuni de formare/training în domeniul evaluării pentru personalul cu responsabilități de evaluare. În scopul facilitării discuțiilor și schimbului de informații între membrii GLE, UCE a pus la dispoziție un forum;
- Elaborarea și punerea la dispoziție a unui modul de formare tip e-learning care prezintă aspectele de bază pentru elaborarea și implementarea planurilor de evaluare. Modulul va putea fi accesat de personalul unităților de evaluare,

⁹ Conform versiunii iulie 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

personalul cu rol de decizie/conducere,
membrii CCE și CCMAP.

1.8 Resurse disponibile și planificarea în timp a evaluării

Implementarea PE va fi realizată de către unitatea de evaluare, entitate recent constituită, cu o experiență redusă, organizată la nivel de birou în cadrul SPME. Aceasta va fi sprijinită, după caz, în funcție de specificul fiecărei activități, de personalul din SPME.

Finanțarea activităților de evaluare se va realiza prin P8, de asistență tehnică din cadrul PR. Bugetul total prevăzut în program pentru realizarea de evaluări, studii și culegere de date (cod intervenție 181) este de 1.484.777 euro. În plus, activitățile de instruire, formare a personalului și partenerilor vor fi finanțate din P8, de asistență tehnică, zona de creștere a capacității administrative (cod intervenție 182), iar cheltuielile de salarizare a personalului unității de evaluare din resursele prevăzute sub codul de intervenție 180 - pregătire, implementare, monitorizare și control.

În estimarea resurselor necesare au fost consultate elementele de cost utilizate de către AM POR 2014-2020 în caietele de sarcini curente, pentru evaluări care sunt în curs de atribuire¹⁰, pentru intervenții/domenii similare. Totodată, au fost utilizate, după caz, elementele de cost actualizate puse la dispoziție unității centrale de evaluare pentru evaluări realizate în perioada 2014-2020. Elementele de cost vor fi actualizate cu ocazia întocmirii caietelor de sarcini, ocazie cu care vor fi solicitate din piață oferte financiare cu valoarea estimată a serviciilor ce urmează a fi prestate.

În ceea ce privește resursele informaționale, unitatea de evaluare are acces la informațiile din sistemul electronic național de management al informației pentru FESI.

În continuare, sunt prezentate succint informații privind resursele financiare estimate pentru implementarea PE, precum și etapizarea în timp a acestor cheltuieli.

Principalele activități de evaluare	Durata	Costul estimat, euro	Modul de realizare a evaluărilor	Surse financiare
Sprijin tehnic pentru unitatea de evaluare	Trim 2/2024 - trim 2/ 2029	103.000	-	Prioritatea 8 - Asistență Tehnică, codul de intervenție 181
Evaluarea EV 1.0	Trim 2 - trim 4/ 2024	-	Intern	
Evaluarea EV 2.0	Trim 3 - trim 4/ 2026	305.000	Extern	
Evaluarea EV 3.0	Trim 3 - trim 4/ 2027	418.000	Extern	
Evaluarea EV 4.0	Trim 4/2028 - trim 2/ 2029	578.000	Extern	
Evaluări ad-hoc (2 buc.)	Stabilite ulterior în funcție de nevoi	80.000	Extern	
Total general		1.484.000		

Notă: Costurile evaluărilor sunt estimative, ele urmează a fi revizuite în funcție de prețurile pieței la momentul lansării procedurilor de achiziție.

¹⁰ Iulie 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

PARTEA 2 - PLANIFICAREA EVALUARILOR

1.1 Liste de evaluări și calendarul evaluărilor

În raport cu informațiile prezentate în prima parte a planului vor fi derulate următoarele evaluări:

Nr.	Titlu	Fond	Scop (priorități și OS-uri)	Criterii de evaluare acoperite	Tip de evaluare	Metodologie (principala abordare)	Principalele nevoi de date	Data planificată de finalizare	Buget estimat (euro)
1	Intervențiile PR NE în noul context socio-economic și al Recomandărilor Specifice de Țară din 2024	FEDR	Toate obiectivele specifice, respectiv prioritățile PR NE 2021-2027	Relevanță Coerență	Studiu de evaluare	Evaluare bazată pe teorie	PR Nord-Est și Teoria Schimbării, sursa AM Raportul de Țară pentru 2024, sursa: COM Date statistice, sursa: INS, EUROSTAT, ESPON, JRC-DG REGIO Date administrative, sursa: listefirme.ro, ministere de resort, etc Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc.	2024	-

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

2	Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate - partea I	FEDR	Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2	Eficacitate Eficiență Coerență	Evaluare de implementare (proces)	Evaluare bazată pe teorie	Date administrative, sursa: MySMIS, rapoarte de progres ale beneficiarilor Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc.	2026	306.000
3	Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate - partea II	FEDR	Prioritatea 1 - OS 1.1 Prioritatea 1 - OS 1.3 Prioritatea 1 - OS 1.4 Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 5 - OS 3.2 Prioritatea 6 - OS 4.2 Prioritatea 7 - OS 5.1	Eficacitate Eficiență Relevanță Coerență	Evaluare de implementare (proces)		Date administrative, sursa: MySMIS, rapoarte de progres ale beneficiarilor Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc. Date furnizate de intermediarul financiar	2027	418.000
4	Contribuția intervențiilor PR NE 2021-2027 asupra condiției socio-economice a grupului țintă	FEDR	Toate obiectivele specifice, respectiv Prioritățile PR NE 2021-2027	Eficacitate Eficiență Valoare adăugată a UE	Evaluare de impact		Analiza literaturii de specialitate Chestionare și interviuri pentru a analiza comportamentele actorilor implicați Date administrative sau din statisticile oficiale Date furnizate de intermediarul financiar Date obținute de la grupul de control - din MySmis	2028-2029	578.000
5	Evaluări ad-hoc (2)	FEDR		Determinate ulterior în funcție de nevoi					80.000

Calendar de derulare a activităților

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Evaluări	2024				2025				2026				2027				2028				2029	
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2
Ev. 1.0 Intervențiile PR NE în noul context socio-economic și al Recomandărilor Specifice de Țară din 2024																						
Ev. 2.0 Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate																						
Ev. 3.0 Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate																						
Ev. 4.0 Contribuția intervențiilor PR NE 2021-2027 asupra condiției socio-economice a grupului țintă																						

Legendă:

Elaborare caiet de sarcini	Achiziție	Implementare	Studiu de evaluare	Raport de evaluare
----------------------------	-----------	--------------	--------------------	--------------------

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.2 Fișele evaluărilor planificate

Nr. sau cod evaluare: EV1.0	Titlu: Intervențiile PR NE în noul context socio-economic și al Recomandărilor Specifice de Țară din 2024
Prioritate și obiective specific vizate de evaluare	Toate obiectivele specifice, respectiv prioritățile PR NE 2021-2027
Tipurile de intervenții care se evaluează	Toate tipurile de intervenții aferente tuturor priorităților programului
Tip de evaluare	Studiu de evaluare
Aspecte vizate și logica evaluării	Conform Art 18 al RDC, AM-ul trebuie să revizuiască programul regional și să transmită o evaluare în acest sens până pe 31.03.2025. Dacă va fi cazul, în funcție de rezultatele studiului se va realiza amendarea PR NE 2021-2027, care poate viza noi Obiective specifice, noi/actualizări intervenții, ținte revizuite, alocări financiare pe OS/Prioritati, etc.
Când va fi implementată evaluarea	2024
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebare 1: În ce măsură obiectivele specifice alese, intervențiile, indicatorii și țintele aferente continuă să fie relevante în raport cu noul context economico-social regional și național (în raport cu grupurile țintă)? Dacă vor fi identificate nevoi noi, cum ar putea fi abordate de către PR?</p> <p>Întrebare 2: În ce măsură acțiunile PR (planificate și implementate/în implementare) continuă să fie coerente cu recomandările specifice de țară din 2024? Dacă există recomandări noi, cum ar afecta acestea Programul?</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Abordare metodologică: evaluare bazată pe teorie Metoda: - Evaluare realistă Instrument:

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	<ul style="list-style-type: none"> - Teoria Schimbării (de ex: intervențiile de infrastructură publică derulate de către UAT-uri. - Cercetare - documentare, - Interviuri; - Sondaj de opinie, bazat pe chestionare; - Focus-grupuri; - Analiză statistică (pentru ținte).
Tipuri de date și surse de date	<p>Programul Regional Nord-Est și Teoria Schimbării, sursa AM Raportul de Țară pentru 2024, sursa: COM Date statistice, sursa: INS, EUROSTAT, ESPON, JRC-DG REGIO Date administrative, sursa: listefirme.ro, ministere de resort, etc Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc.</p>
Cum se va implementa evaluarea	<p>Studiul de evaluare va fi realizat intern, de către SPME - ADR NE</p>
Asigurarea calității	<p>Asigurarea calității evaluării se va realiza prin structura instituțională propusă - CȘE care va asigura consultanță de specialitate, precum și consultarea CCE.</p>
Costul planificat (euro)	-

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Nr. sau cod evaluare: EV2.0	Titlu: Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate - partea I
Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	<p>Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 6 - OS 4.2</p>
Tipurile de intervenții care se evaluează	Toate tipurile de intervenții aferente obiectivelor specifice anterioare (exceptând intervențiile dedicate infrastructurii învățământului universitar (OS 4.2) și intervențiile dedicate clădirilor rezidențiale (OS2.1))
Tip de evaluare	Evaluare de implementare (proces)
Aspecte vizate și logica evaluării	<p>Evaluarea se va axa pe progresul înregistrat de PR NE, pe ritmul de absorbție a resurselor financiare alocate, pe modul de utilizare a resurselor, pe problemele și obstacolele întâmpinate, pe modul de funcționare a mecanismelor și instrumentelor stipulate de program.</p> <p>Rezultatele evaluării vor fi folosite pentru a eficientiza implementarea programului și pentru pregătirea perioadei de programare post 2027.</p> <p>Evaluarea va viza 3 teme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Implementarea intervențiilor în domenii noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/sau susceptibile la eșec (ex. intervențiile sub OS 2.1, 4.2, etc)*; 2. Măsurile de simplificare adoptate (OCS, digitalizarea procesului de evaluare și selecție, etc.); 3. Capacitate administrativă a AM PR (utilizarea resurselor, etc). Capacitatea administrativă a beneficiarilor (funcționalitatea intervențiilor sub codul de intervenție 170).

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	* în funcție și de maturitatea procesului de implementare
Când va fi implementată evaluarea	2026
Întrebări de evaluare	<p>Întrebare principală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În raport cu progresul înregistrat până în prezent este necesară o schimbare de abordare în implementarea programului, inclusiv pentru perioada de programare post 2027 (pentru intervențiile în domeniile noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/ sau susceptibile la eșec și condițiile de finanțare aferente)? <p>Întrebări suplimentare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură (mai) pot fi atinse obiectivele programului în orizontul de timp stabilit? 2. Ce ar trebui îmbunătățit pentru a spori impactul intervențiilor și în special al celor integrate? 3. În ce măsură există capacitate la nivelul fiecărei categorii de actori relevanți (în special în orașele mici și mijlocii, mediul rural, etc.) de a propune și implementa proiecte și strategii în domeniile Programului? <p>Întrebare principală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Care sunt abordările și mecanismele programului care funcționează bine și contribuie la obținerea performanței dorite și care nu? <p>Întrebări suplimentare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ce obstacole și bariere au fost identificate în implementare și cum au fost ele abordate? Care sunt problemele,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

	<p>obstacolele noi apărute ca urmare a aplicării mecanismelor de simplificare?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. În ce măsură forma de sprijin, instrumentele și mecanismul de livrare au fost adecvate pentru realizarea intervențiilor? 3. Calendarul apelurilor a fost corelat cu timpul necesar pregătirii documentațiilor de proiect? Ce dificultăți au fost întâmpinate? 4. Au fost alocate resurse necesare și suficiente la nivel de AM pentru a sprijini procesul de implementare și a obține rezultatele planificate? Sunt aceste resurse utilizate corespunzător? 5. Instrumentele și/sau metodele folosite pentru colectarea și analiza datelor sunt adecvate? Ce îmbunătățiri pot fi implementate? 6. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare? <p>Întrebare principală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. S-a identificat nevoia finanțării unor intervenții suplimentare/complementare neprevăzute în PR? 2. În ce măsură și cum au fost respectate/integrate principiile orizontale (cf Art. 9 RDC) în timpul implementării? Cum ar putea fi aplicate mai bine în intervențiile programului?
<p>Abordare metodologică și metode posibile</p>	<p>Abordare metodologică: evaluare bazată pe teorie</p> <p>Metoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluare realistă; - Analiză calitativ - comparativă; - Analiza părților interesate.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

	<p>Instrumente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoria Schimbării (de ex: intervențiile de infrastructură publică derulate de către UAT-uri; - Cercetare - documentare; - Teoria schimbării; - Interviuri; - Sondaj de opinie, bazat pe chestionare; - Focus-grupuri; - Studii de caz; - Analiză statistică.
Tipuri de date și surse de date	<p>Date administrative, sursa: MySMIS, rapoarte de progres ale beneficiarilor Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc.</p>
Cum se va implementa evaluarea	<p>Externalizare servicii potrivit Legii nr. 98/2016 a achizițiilor publice, cu modificările și completările ulterioare*</p>
Asigurarea calității	<p>Asigurarea calității evaluării se va realiza prin structura propusă - CȘE care va asigura consultanță de specialitate și asistență tehnică, cât și prin instrumente și modele standardizate (Grila de verificare a Rapoartelor de evaluare, model standard de Raport de evaluare), verificare cu soft antiplagiat precum și implicarea CCE în validarea rezultatelor evaluării.</p>
Costul planificat (euro)	<p>305.000 euro</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Nr. sau cod evaluare: EV3.0	Titlu: Progresul implementării PR NE 2021-2027. Funcționalitatea mecanismelor și instrumentelor utilizate - partea II
Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	<p>Prioritatea 1 - OS 1.1 Prioritatea 1 - OS 1.3 Prioritatea 1 - OS 1.4 Prioritatea 2 - OS 1.2 Prioritatea 3 - OS 2.1 Prioritatea 3 - OS 2.7 Prioritatea 4 - OS 2.8 Prioritatea 5 - OS 3.2 Prioritatea 6 - OS 4.2 Prioritatea 7 - OS 5.1</p>
Tipurile de intervenții care se evaluează	<p>Toate tipurile de intervenții aferente tuturor priorităților programului</p> <p>În funcție de calendarul de lansări apeluri, precum și de cel de implementare a proiectelor există posibilitate de a revizui planificarea în timp a OS și intervențiilor care vor fi obiectul evaluării de proces, urmând să respectăm principiul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un OS/intervenție va fi subiectul evaluării de implementare o singură dată; - vor fi subiect al evaluării doar intervențiile din domenii noi, complexe, cu anvelope financiare semnificative și/sau susceptibile la eșec.
Tip de evaluare	Evaluare de implementare (proces)
Aspecte vizate și logica evaluării	<p>Evaluarea se va axa pe progresul înregistrat de PR NE, pe ritmul de absorbție a resurselor financiare alocate, pe modul de utilizare a resurselor, pe problemele și obstacolele întâmpinate, pe modul de funcționare a mecanismelor și instrumentelor stipulate de program.</p> <p>Rezultatele evaluării vor fi folosite pentru a eficientiza implementarea programului și pentru pregătirea perioadei de programare post 2027.</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

	<p>Evaluarea va viza 4 teme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Implementarea intervențiilor în domenii noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/sau susceptibile la eșec (ex. intervențiile sub OS 1.1, 2.1, 5.1, etc)*; 2. Forme de sprijin, instrumente și mecanisme de livrare (ex. instrumente financiare); 3. Măsuri de simplificare adoptate (OCS, etc.); 4. Capacitatea administrativă a AM PR (utilizarea resurselor, etc). Capacitatea administrativă a beneficiarilor (funcționalitatea intervențiilor sub codul de intervenție 170, cele neacoperite sub EV 2.0). <p>* în funcție și de maturitatea procesului de implementare</p>
<p>Când va fi implementată evaluarea</p>	<p>2027</p>
<p>Întrebări de evaluare</p>	<p>Întrebare principală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În raport cu progresul înregistrat până în prezent este necesară o schimbare de abordare în implementarea programului, inclusiv pentru perioada de programare post 2027 (pentru intervențiile în domeniile noi, complexe, cu alocări financiare semnificative și/ sau susceptibile la eșec și condițiile de finanțare aferente)? <p>Întrebări suplimentare:</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

1. În ce măsură (mai) pot fi atinse obiectivele programului în orizontul de timp stabilit?
2. Ce ar trebui îmbunătățit pentru a spori impactul intervențiilor și în special al celor integrate?
3. În ce măsură există capacitate la nivelul fiecărei categorii de actori relevanți (în special în orașele mici și mijlocii, mediul rural, etc.) de a propune și implementa proiecte și strategii în domeniile Programului?

Întrebare principală:

1. **Care sunt abordările și mecanismele programului care funcționează bine și contribuie la obținerea de rezultate dorite și care nu?**

Întrebări suplimentare:

1. Ce obstacole și bariere au fost identificate în implementare și cum au fost ele abordate? Care sunt problemele, obstacolele noi apărute ca urmare a aplicării mecanismelor de simplificare?
2. În ce măsură forma de sprijin, instrumentele și mecanismul de livrare au fost adecvate pentru realizarea intervențiilor?
3. În ce măsură mecanismele de simplificare (OCS) au condus la o mai rapidă implementare a intervențiilor?
4. Calendarul apelurilor a fost corelat cu timpul necesar pregătirii documentațiilor de proiect? Ce dificultăți au fost întâmpinate?
5. Au fost alocate resurse necesare și suficiente la nivel de AM pentru a sprijini procesul de implementare și a obține rezultatele planificate? Sunt aceste resurse utilizate corespunzător?

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

6. Instrumentele și/sau metodele folosite pentru colectarea și analizarea datelor sunt adecvate? Ce îmbunătățiri pot fi implementate?
7. Ce instrumente sunt cele mai eficiente pentru a sprijini inovarea în raport cu tipologia fiecărei categorii de beneficiari/grup țintă?
8. Ce instrumente sunt cele mai eficiente pentru a sprijini competitivitatea IMM-urilor în raport cu tipologia fiecărei categorii de beneficiari/grup țintă?
9. În ce măsură intervențiile de sub OS a (iv) au contribuit la o mai bună implementare a intervențiilor pe OS a(i) și a(iii)?
10. În ce măsură capacitatea administrativă a operatorilor de transport public în comun răspunde noilor provocări și oportunități care rezultă din implementarea proiectelor de mobilitate urbană?
11. În ce mod s-au abordat aspectele de ordin transfrontalier în intervențiile care promovează conectivitatea regională?
12. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare?
13. Care sunt beneficiile aduse de aplicarea mecanismului DUI? În ce măsură a fost pus în aplicare principiul parteneriatului în mecanismul DUI și ce beneficii a adus acesta?
14. În ce măsură poate fi îmbunătățită capacitatea autorităților/instituțiilor implicate în derularea investițiilor integrate pentru o dezvoltare urbană durabilă?

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO[®]
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

Întrebare principală:

- 1. Reprezintă instrumentele, mecanismele prevăzute în program o formă de sprijin adecvată în raport cu capacitatea administrativă a beneficiarilor (intermediarul financiar) și a beneficiarilor finali?**
- 2. S-a identificat nevoia finanțării unor noi intervenții suplimentare/complementare celor existente în PR?**

Întrebări suplimentare:

- 1. Au fost solicitate/accesate de către beneficiari, grupul țintă stimulentele oferite de către program (de ex. acțiunile de creștere a capacității administrative) ? Și dacă nu, de ce?**

Întrebare principală:

- 1. În ce măsură sprijinul acordat prin program este complementar și sinergic cu alte forme de sprijin comunitare cu obiective similare, în special cu PoCIDIF, PoT, PoEO, PoIDS, PoAT și PNRR?**

Întrebări suplimentare:

- 1. În ce măsură intervențiile realizate contribuie la obiectivele și țintele Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a RNE și a Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI)?**
- 2. În ce măsură intervențiile realizate contribuie la obiectivele și țintele Strategiei Naționale de Renovare pe Termen Lung (SNRTL) și ale Planului Național Integrat în domeniul Energiei și**

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

	<p>Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC)?</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. În ce măsură sprijinul acordat pentru consolidarea capacității administrative în Prioritățile programului este în concordanță cu cel acordat prin Prioritatea de asistență tehnică? 4. În ce măsură și cum au fost respectate/integrate principiile orizontale (cf Art. 9 RDC) în timpul implementării? Cum ar putea fi mai bine integrate?
<p>Abordare metodologică și metode posibile</p>	<p>Abordare metodologică: evaluare bazată pe teorie</p> <p>Metoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluare realistă; - Analiză calitativ - comparativă; - Analiza părților interesate. <p>Instrumente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoria Schimbării (de ex: intervențiile de infrastructură publică derulate de către UAT-uri; - Cercetare - documentare, - Teoria schimbării; - Interviuri; - Sondaj de opinie, bazat pe chestionare; - Focus-grupuri; - Studii de caz; - Analiză statistică.
<p>Surse de date</p>	<p>Date administrative, sursa: MySMIS, rapoarte de progres ale beneficiarilor</p> <p>Date primare culese de la actori locali și regionali, prin interviuri, focus-grupuri și sondaje. Surse: minuta întâlnirilor, chestionare completate, etc.</p> <p>Date furnizate de intermediarul financiar</p>
<p>Cum se va implementa evaluarea</p>	<p>Externalizare servicii potrivit Legii nr. 98/2016 a achizițiilor publice, cu modificările și completările ulterioare*</p>
<p>Asigurarea calității</p>	<p>Asigurarea calității evaluării se va realiza prin structura propusă - CȘE care va asigura consultanță de specialitate și asistență tehnică,</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO[®]
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

	cât și prin instrumente și modele standardizate (Grila de verificare a Rapoartelor de evaluare, model standard de Raport de evaluare), verificare cu soft antiplagiat precum și implicarea CCE în validarea rezultatelor evaluării.`
Costul planificat (euro)	418.000 euro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Nr. sau cod evaluare: EV4.0	Titlu: Contribuția intervențiilor PR NE 2021-2027 asupra condiției socio-economice a grupului țintă
Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	Toate obiectivele specifice, respectiv Prioritățile PR NE 2021-2027
Tipurile de intervenții care se evaluează	Toate tipurile de intervenții aferente tuturor priorităților și obiectivelor specifice ale programului
Tip de evaluare	Evaluare de impact
Aspecte vizate și logica evaluării	<p>Evaluarea se va axa pe măsurarea impactului intervențiilor din Program cât și pe impactul general al acestuia.</p> <p>Evaluarea va viza 9 teme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (inclusiv dezvoltare de competențe); 2. Valorificarea avantajelor digitalizării; 3. Creșterea durabilă și competitivitatea IMM-urilor (inclusiv dezvoltare de competențe); 4. Îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea emisiilor GES; 5. Protecția, conservarea și dezvoltarea infrastructurii verzi în mediul urban; 6. Susținerea mobilității urbane multimodale durabile; 7. Creșterea mobilității regionale și locale, durabile, inteligente și reziliente; 8. Creșterea accesului la servicii educaționale de calitate și incluzive; 9. Promovarea dezvoltării locale integrate; 10. Îmbunătățirea capacității administrative ale beneficiarilor, partenerilor și AM PR.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Când va fi implementată evaluarea	2028-2029
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări legate de eficacitate:</p> <p>Întrebări principale:</p> <ol style="list-style-type: none">1. În ce măsură intervențiile programului au contribuit la atingerea obiectivelor PR NE 2021-2027? În ce măsură aceste rezultate pot fi atribuite programului?2. În ce măsură au avut loc modificări în situația grupurilor țintă? <p>Întrebări suplimentare:</p> <ol style="list-style-type: none">1. În ce mod factorii externi au influențat obținerea rezultatelor (pozitive și negative)?2. Cum și în ce măsură au contribuit investițiile CDI la consolidarea ecosistemului de inovare regională?3. În ce măsură a contribuit PR la creșterea inovării în cadrul întreprinderilor și la colaborarea acestora cu mediul academic?4. În ce măsură acțiunile de dezvoltare a capacității de inovare a organizațiilor de cercetare și/sau firmelor beneficiare au impact pozitiv asupra creșterii competitivității regionale?5. În ce măsură parteneriatele/colaborările realizate între întreprinderi și organizații de cercetare sunt sustenabile?6. În ce măsură acțiunile de cercetare-inovare au conectat societatea cu cercetarea conform conceptului "citizen science"?7. În ce măsură intervențiile au condus la apariția de servicii publice digitale noi sau semnificativ îmbunătățite, orientate integrat către mediul privat, cetățeni și comunitatea locală, adaptate la competențele digitale ale utilizatorilor, respectiv la transformarea digitală a IMM-urilor?

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

8. În ce măsură utilizatorii serviciilor publice digitale sunt interesați de utilizarea acestor servicii și au avut modificări de comportament?
9. În ce măsură intervențiile au dus la schimbări în relația între administrația publică locală și cetățeni? Au adus intervențiile o creștere semnificativă a democrației participative?
10. În ce măsură a stimulat PR competitivitatea economică a IMM-urilor, prin îmbunătățirea productivității muncii? Dar capacitatea lor de a utiliza eficient resursele?
11. În ce măsură intervențiile finanțate creează valoare adăugată pentru firme, în termeni de extindere a activităților și creștere a inovării?
12. În ce măsură s-a dezvoltat antreprenoriatul și s-au consolidat start-up-urile bazate pe modele de afaceri cu creștere accelerată și inovare?
13. În ce măsură intervențiile finanțate au dus la accelerarea creșterii economice a start-up-urilor?
14. În ce măsură intervențiile finanțate au contribuit la internaționalizarea IMM-urilor, reflectată în balanța comercială externă? Care sunt domeniile care au performat?
15. În ce măsură intervențiile au determinat reducerea diferențelor intraregionale privind aspecte care țin de locurile de muncă, grad de instruire - specializări în domenii de înaltă tehnologie, veniturile salariale?
16. Care au fost efectele (planificate precum și neprevăzute) ale intervențiilor de dezvoltare a competențelor (pentru angajații IMM și ai organizațiilor CDI)?
17. Măsurile de acompaniere obligatorii prevăzute în program (ex: campanii de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

- conștientizare și informare privind beneficiile eficienței energetice) au adus valoare adăugată? Dacă da, în ce constă? Dacă nu, de ce?
18. În ce măsură a fost luată în considerare sustenabilitatea viitoare a investițiilor în infrastructura verde?
 19. În ce măsură investițiile realizate au determinat îmbunătățirea calității vieții cetățenilor?
 20. Măsurile de acompaniere obligatorii prevăzute în program (ex : campanii de conștientizare și informare privind beneficiile infrastructurii verzi) au adus valoare adăugată? Dacă da, în ce constă? Dacă nu, de ce?
 21. În ce măsură accesibilizarea transportului public în comun a condus la creșterea mobilității în rândul persoanelor cu dizabilități?
 22. În ce măsură intervențiile implementate în ZM/ZUF au condus la o creștere a mobilității (durabile) în rândul navetiștilor?
 23. În ce măsură intervențiile de mobilitate urbană au condus la modificarea comportamentului locuitorilor?
 24. În ce măsură intervențiile privind digitalizarea învățământului au contribuit la reducerea decalajului urban-rural?
 25. Au fost promovate de către beneficiari acțiuni de inovare socială care au avut rolul de a aduce schimbări pozitive în procesul de educație și desegregare?
 26. În ce măsură intervențiile au contribuit la reducerea segregării în procesul educațional preuniversitar?
 27. În ce măsură investițiile în infrastructura educațională funcționează împreună cu cele de tip FSE+?
 28. În ce măsură intervențiile care vizau crearea infrastructurii educaționale

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- antepreșcolare au avut ca efect creșterea gradului de ocupare în rândul femeilor din localitățile unde a avut loc intervenția?
29. În ce măsură a fost luată în considerare sustenabilitatea financiară în proiectele de investiții dedicate turismului?
 30. În ce măsură investițiile propuse de beneficiari sub instrumentul DUI au contribuit la o dezvoltare locală/teritorială integrată, la creșterea atractivității teritoriilor și a calității vieții?
 31. În ce mod a contribuit programul la creșterea transparenței utilizării fondurilor?
 32. În ce măsură au fost promovate achizițiile verzi?
 33. În ce măsură sprijinul acordat prin Program a contribuit la consolidarea capacității instituționale a AM și a părților interesate?
 34. În ce măsură mecanismele de simplificare prevăzute de RDC (art. 53) și aplicate de PR au contribuit la reducerea poverii administrative a beneficiarilor și AM-ului? Dar cele prevăzute în cadrul legislativ național actual (ex: OUG de simplificare și digitalizare)?
 35. În ce măsură realizarea și implementarea foii de parcurs privind dezvoltarea capacității administrative a condus la creșterea eficacității și eficienței programului, la o reducere a sarcinii administrative, la o mai bună implementare a proiectelor din partea beneficiarilor?
 36. În ce măsură partenerii locali și regionali s-au implicat în diferitele faze ale ciclului de program?
 37. În ce măsură acțiunile de creștere a capacității administrative, derulate de AM, au condus la o mai bună

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

implementare a proiectelor din partea
beneficiarilor?

Întrebări legate de eficiență:

Întrebări principale:

1. Care au fost abordările utilizate care au funcționat bine și au contribuit la obținerea de rezultate dorite și care nu?
2. Rezultatele au fost obținute cu resursele prevăzute/estimate inițial sau acestea au fost depășite? Care au fost motivele?
3. Care este în continuare potențialul pentru simplificare?

Întrebări legate de valoarea adăugată a UE:

Întrebare principală:

1. Care este valoarea adăugată, rezultată din intervențiile Programului, în comparație cu ceea ce s-ar fi putut obține în absența sprijinului UE?

Întrebări suplimentare:

1. În ce măsură sprijinul contribuie la reducerea disparităților economice dintre județele regiunii?
2. În ce măsură PR NE și-a adus contribuția la promovarea principiului NEB?
3. În ce măsură acțiunile de cooperare cu alte regiuni au contribuit la o mai bună implementare a proiectelor?

Abordare metodologică și metode
posibile

Abordare metodologică: evaluarea contrafactuală
de impact

Metode:

- Difference - in - difference (de ex. OS 1.2 - apelul 2 și OS 1.3)
- Propensity score matching (de ex. OS 4.2)
- Regression discontinuity design (de ex. OS 5.1 - IMM)

Instrumente: analiză statistică

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Regio
PROGRAMUL REGIONAL 2021-2027
NORD-EST

ADRO[®]
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

	<p>Abordare metodologică: evaluare bazată pe teorie</p> <p>Metoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluare realistă - Process tracing - Analiza contribuției (de ex. OS 5.1) - Studiu de caz - Analiză calitativ - comparativă <p>Instrumente: Teoria Schimbării (de ex: intervențiile de infrastructură publică derulate de către UAT-uri), interviuri, anchete, studii de caz.</p> <p>Alte abordări: analiza stakeholderilor.</p>
	<p>Analiza literaturii de specialitate</p> <p>Chestionare și interviuri pentru a analiza comportamentele actorilor implicați</p> <p>Date administrative sau din statisticile oficiale</p> <p>Date furnizate de intermediarul financiar</p> <p>Date obținute de la grupul de control - din MySmis</p>
<p>Cum se va implementa evaluarea</p>	<p>Externalizare servicii potrivit Legii nr. 98/2016 a achizițiilor publice, cu modificările și completările ulterioare</p>
<p>Asigurarea calității</p>	<p>Asigurarea calității evaluării se va realiza prin structura propusă - CȘE care va asigura consultanță de specialitate și asistență tehnică, cât și prin instrumente și modele standardizate (Grila de verificare a Rapoartelor de evaluare, model standard de Raport de evaluare), verificare cu soft antiplagiat precum și implicarea CCE în validarea rezultatelor evaluării.</p>
<p>Costul planificat (euro)</p>	<p>578.000 euro</p>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Anexa 1 - TEORIA SCHIMBĂRII

1. OS a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Teoria schimbării pentru OS a(i) este rezumată în Figura 1. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, pornind de la intervențiile de implementat, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente din logica de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea scopului așteptat. În plus, factorii și ipotezele externe sunt menționate în relație cu unele elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS a(i) vizează consolidarea capacității și creșterea performanței ecosistemului regional de CDI. Acțiunile din cadrul OS a(i) prevăd transferul de piață al rezultatelor cercetării prin îmbunătățirea capacității CDI, îmbunătățirea serviciilor și a infrastructurii CDI orientate către piață și creșterea capacității de inovare a organizațiilor private. Sunt planificate cinci tipuri principale de acțiuni, după cum urmează: (i) sprijin cu instrumente financiare pentru întreprinderile cu capitalizare medie și întreprinderilor mici cu capitalizare medie, care efectuează activități CDI și investiții necesare activității CDI, pentru a dezvolta și experimenta soluții de specializare inteligentă, cu TRL ridicat; (ii) sprijinirea organizațiilor publice de CDI și a universităților pentru a desfășura activități de CDI în colaborare cu IMM-uri, inclusiv pentru a sprijini dezvoltarea capacității de inovare a IMM-urilor prin

consiliere și asistență specializată; (iii) sprijin pentru dezvoltarea capacității de inovare a IMM-urilor, inclusiv sprijin pentru proiecte de CDI și investiții în IMM-uri, proiecte pentru transferul de cunoaștere de la organizații CDI și TT și sprijin pentru proiecte demonstrative de tip „proof-of-concept”; (iv) sprijin pentru proiectele cu marca „Seal of Excellence” ale promotorilor privați; (v) sprijin pentru dezvoltarea inovativă a clusterelor. Beneficiarii includ principalele tipuri de actori, iar forma de sprijin va include atât granturi, cât și instrumente financiare. Cu o finanțare totală din FEDR de aprox. 105 milioane Euro, acest OS reprezintă 10,5% din alocarea totală din FEDR a PR Nord-Est.

Grupul-țintă avut în vedere de OS a(i) reprezintă entități care fac parte din ecosistemul regional de inovare. Printre acestea se numără întreprinderi mici cu capitalizare medie, întreprinderi cu capitalizare medie, organizații CDI și universități publice, IMM-uri, entități și clustere de inovare și transfer de tehnologie.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va conduce la un număr mai mare de organizații publice de CDI care colaborează cu IMM-uri, precum și la creșterea investițiilor în CDI, atât din partea entităților publice, cât și a celor private (IMM-uri). Aceste rezultate sunt măsurate prin următorii indicatori: (i) RCO01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin; (ii) RCO02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi; (iii) RCO03 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare; (iv) RCO04 Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar; (v) RCO06 Cercetători

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin și (vi) RCO10 Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare.

Se preconizează că intensificarea cooperării dintre organizațiile publice și private în domeniul CDI și creșterea investițiilor în IMM-uri în vederea îmbunătățirii inovării acestora vor duce la o valorificare sporită a rezultatelor CDI și, de asemenea, la creșterea numărului de produse și servicii inovatoare. Rezultatele preconizate vor fi cuantificate prin următorii indicatori de rezultat: (i) RCR02

Investiții private care completează sprijinul public; (ii) RCR03 IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese; (iii) RCR06 Cereri de brevet depuse; (iv) RCR07 Cereri de înregistrare a mărcilor și desenelor sau modelelor și (v) RCR08 Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin.

Mai multe efecte posibile sunt prezentate în Tabelul 1.

Tabel 1 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Creșterea investițiilor în CDI	Program (Strategie, tabel de justificare, P 1 a (i) descriere)
Intensificarea colaborării dintre sectorul public și cel privat în domeniul CDI	Program (Strategie, tabel de justificare, P 1 a (i) descriere)
Cooperare sporită la nivel de CDI în domeniile SMART	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Creșterea valorizării rezultatelor din domeniul CDI	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Creșterea capacității companiilor de a inova și de a absorbi cunoștințele, cercetarea, validarea și implementarea inovării	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Proces/modificări organizaționale	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Creșterea numărului de brevete și mărci înregistrate	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Îmbunătățirea validării rezultatelor cercetării prin demonstrații cu prototipuri și conectarea cu industria	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Creșterea numărului de produse și servicii inovatoare disponibile pe piață	Derivat de BM, pe baza acțiunilor (P1 a (i) descriere)
Implementarea specializării inteligente în întreprinderi	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Integrarea IMM-urilor în lanțurile valorice	Derivat de BM, pe baza acțiunilor (P1 a (i) descriere)
Îmbunătățirea structurilor de sprijin pentru întreprinderi și a ecosistemului regional	Program (Strategie, tabel de justificare, P1 a (i) descriere)
Creșterea numărului de IMM-uri din regiune	Derivat de BM, pe baza acțiunilor (P1 a (i) descriere)
Performanță și competitivitate mai ridicate ale întreprinderilor	Program (Indicatori, P1 a(i) descriere)
Creșterea productivității la nivel regional	Derivat de BM, pe baza acțiunilor (P1 a (i) descriere)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Intervențiile PR NE în cadrul OS a(i) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și sunt, de asemenea, complementare acțiunilor incluse în alte programe. Intervențiile sunt complementare celor ale PCIDIF - integrarea ecosistemului național de CDI în spațiul european și internațional de cercetare: realizarea de sinergii și creșterea numărului de aplicații de succes cu programul Orizont Europa. Complementaritatea cu PNRR și cu Documentul privind Politică industrială a României este, de asemenea, avută în vedere.

Succesul intervențiilor din cadrul OS a(i) poate fi influențat de anumiți factori externi:

- Tendințe globale în sprijinul inovării: recenta criză medicală a arătat capacitatea CDI de a servi mai multe comunități de cercetare și de a sprijini deciziile politice, la nivel mondial. Acest lucru se va manifesta probabil ca o tendință mondială care va încuraja colaborarea dintre furnizorii de cercetare și afaceri și va crea legături puternice în ecosistemul de inovare.

- Circulația creierelor: continuarea exodului de creiere va influența negativ implementarea acțiunilor, dar politicile regionale pot aborda circulația creierelor și pot atrage diaspora românească pentru a depăși lipsa resurselor umane.
- Mentalitate antreprenorială: regiunea Nord-Est poate valorifica impulsul disponibil al ecosistemului antreprenorial inovator pentru a promova cultura afacerilor. Acesta este un aspect esențial care va influența probabil modul în care proiectele vor putea să își mobilizeze grupurile-țintă și să obțină succes.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, la fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea apelurilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice, legate de obținerea rezultatelor primare, sunt prezentate în detaliu în tabelul 2. Este posibil să fie necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în tabelul 1.

Tabelul 2 Ipoteze care stau la baza intervențiilor din cadrul OS a(i)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. Calendarul și disponibilitatea fondurilor	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate în conformitate cu un calendar previzibil și că acestea vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate care să răspundă nevoilor din regiune.
B. Guvernanța pentru specializarea inteligentă	Presupunem că este disponibilă o structură solidă și incluzivă de guvernare S3 pentru a realiza o coordonare adecvată a fondurilor, transparența proceselor, comunicarea și evaluarea, dar și pentru a asigura o coordonare adecvată între nivelul național și cel regional. Acest lucru va spori capacitatea entităților de cercetare de a colabora cu sectorul privat și cu organizațiile intermediare, de a se coordona în cadrul administrațiilor și agențiilor publice și între acestea și de a spori șansele de succes ale tuturor acțiunilor de colaborare public-privat, în special ale TTO-urilor.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

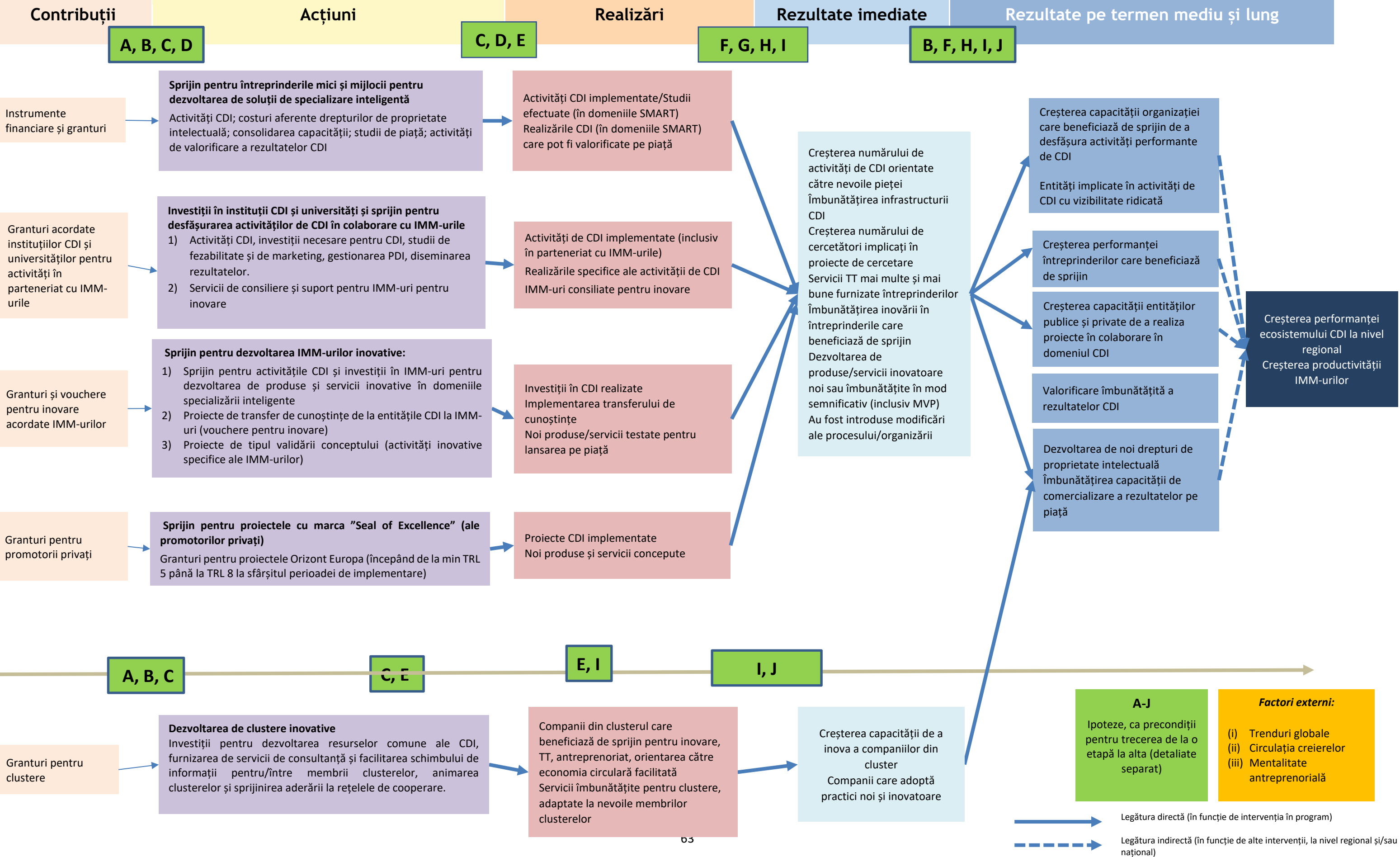
IPOTEZE CRITICE	DETALII
C. Capacitatea beneficiarilor de a se implica în proiecte și de a le pune în aplicare	<p>Presupunem că beneficiarii dispun de capacitatea necesară pentru a se implica financiar în proiecte și pentru a implementa intervențiile. Presupunem că mecanismele de finanțare definite (condițiile pentru IF sau ratele de cofinanțare în cazul granturilor) au fost definite ținând seama de particularitățile și capacitățile potențialilor beneficiari.</p> <p>De asemenea, presupunem că beneficiarii au capacitatea de implementa proiectele, pentru a atinge obiectivele planificate.</p>
D. Intervenții adaptate nevoilor beneficiarilor	<p>Presupunem că intervențiile au fost concepute ținând seama de nevoile specifice și capacitățile beneficiarilor și ale altor actori implicați.</p>
E. Implicarea grupurilor țintă	<p>Presupunem că grupurile țintă au fost stabilite pe baza unei bune înțelegeri a caracteristicilor și nevoilor lor.</p> <p>Ca atare, presupunem că beneficiarii (dacă nu sunt grupuri țintă directe) vor putea să colaboreze cu grupurile țintă și să îi atragă să se implice în activitățile proiectelor (de exemplu, în calitate de utilizatori finali ai infrastructurii sau de beneficiari finali ai serviciilor de RI), pentru a obține rezultatele scontate.</p> <p>În aceeași ordine de idei, presupunem că beneficiarii vor putea să găsească, să atragă și să păstreze resursele umane necesare pentru a lucra în centrele sprijinite și pentru a desfășura activitățile de CDI avute în vedere.</p>
F. Acțiuni CDI bazate pe cerere	<p>Presupunem că activitățile CDI sunt bazate pe cerere și sunt utile pentru întreprinderi, pentru a spori sustenabilitatea, transferabilitatea, capitalizarea rezultatelor și mobilizarea de resurse suplimentare pentru activități viitoare de CDI. Acest lucru va consolida în mod semnificativ legăturile din ecosistemul de inovare, va construi încrederea și va sprijini valorificarea rezultatelor proiectelor</p>
G. Servicii de calitate în domeniul cunoașterii și inovării furnizate IMM-urilor	<p>Presupunem că serviciile furnizate IMM-urilor în domeniul CDI (de către entitățile CDI și TT) vor fi aliniate la nevoile IMM-urilor, pentru a facilita eliminarea decalajului dintre cercetare și piață. Acest lucru va facilita obținerea rezultatelor (produse și servicii mai inovatoare, o mai mare absorbție pe piață etc.) și va consolida legăturile dintre actorii din ecosistemul de inovare.</p>
H. Servicii RI	<p>Presupunem că o listă a serviciilor de cercetare și inovare, împreună cu expertiza profesională, vor fi puse la dispoziția tuturor părților interesate pentru a profita de infrastructura și cunoștințele de cercetare disponibile.</p>
I. Performanța clusterelor	<p>Presupunem că serviciile promovate de clusterare sunt eficace și bine aliniate la nevoile membrilor clusterelor, pentru a promova dezvoltarea tehnologiilor generice esențiale la nivel regional și, de asemenea, pentru a promova aceste tehnologii pentru a construi o regiune competitivă.</p>
J. Alte investiții/programe/OS complementare	<p>Presupunem că se va asigura o complementaritate adecvată între programele relevante (cum ar fi PCIDIF, PNRR) și intervențiile finanțate în cadrul OS în vederea atingerii obiectivelor regionale.</p>

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Figura 1. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS a(i)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

2. OS a(ii) Valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice

Teoria Schimbării pentru OS a(ii) este rezumată în Figura 2. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii și ipotezele externe sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS a(ii) vizează sprijinirea transformării digitale a IMM-urilor și oferirea de autoritățile publice locale de servicii publice digitale noi sau semnificative îmbunătățite.

Sunt avute în vedere două tipuri de acțiuni: una care vizează IMM-urile și alta care se adresează instituțiilor publice locale. Prima acțiune vizează transformarea digitală a IMM-urilor și creșterea intensității lor digitale, prin furnizarea instrumentelor, echipamentelor și serviciilor digitale necesare pentru interacțiunea digitală cu consumatorii/clientii. A doua activitate vizează noi servicii publice digitale sau îmbunătățirea semnificativa într-un mod integrat prin sprijinirea dezvoltării de aplicații și soluții de e-guvernare noi și de platforme de date deschise. Cu un buget de aproximativ 86 de milioane de euro reprezentând contribuția FEDR, OS a (ii) reprezintă 5,9% din alocarea totală a FEDR din PR Nord-Est.

Grupurile țintă avute în vedere de OS a(ii) sunt atât IMM-urile, cât și cetățenii,

întreprinderile și comunitățile care utilizează servicii publice digitale noi sau semnificative îmbunătățite. Intervențiile vizează IMM-uri cu o intensitate digitală îmbunătățită, cetățenii, firme, societatea civilă, comunități locale care beneficiază de servicii publice digitale noi sau îmbunătățite în mod semnificativ (produse, servicii), autorități publice locale.

Desfășurarea activităților menționate va duce, după caz, la crearea, achiziționarea și implementarea unor instrumente și soluții digitale pentru un număr mai mare de IMM-uri și administrația publică locală. Aceste realizări sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin; (ii) RCO02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi; (iii) RCO13 Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi; (iv) RCO14 Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale. Indicatorii referitori la strategiile teritoriale integrate (RCO74 și RCO75) vor fi de asemenea, monitorizați.

Creșterea gradului de digitalizare a proceselor interne și a comunicării/interacțiunii cu clienții (în cazul IMM-urilor) și cetățenii, întreprinderile și comunitățile (în cazul administrației publice) va duce la creșterea intensității digitale a IMM-urilor, respectiv la creșterea numărului de cetățeni și firme care utilizează aplicații sau platforme de date noi sau optimizate. Prin aceste intervenții se preconizează că numărul utilizatorilor de servicii digitale va crește. Rezultatele preconizate sunt cuantificate cu ajutorul următorilor indicatori: (i)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

RCR11 Utilizatorii de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate și (ii) RCR13 Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală. Principalele efecte produse depind de implementarea soluțiilor digitale sau a aplicațiilor de e-guvernare și de gradul de pregătire/disponibilitatea potențialilor utilizatori. Alte efecte pot apărea ca urmare a intervențiilor, cum ar fi îmbunătățirea competitivității IMM-urilor.

Prin dezvoltarea de noi servicii publice digitale, companiile, cetățenii și comunitățile locale se vor implica mai mult, vor fi prezenți în procesele decizionale și strategice (participarea sporită a comunităților locale la procesele decizionale), iar sarcinile administrative ale cetățenilor și ale întreprinderilor vor fi reduse. Aceste posibile efecte sunt prezentate în tabelul 3.

Tabel 3 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Transformarea digitală a IMM-urilor prin creșterea intensității digitale	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Creșterea investițiilor în IMM-urile regionale	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Creșterea competitivității IMM-urilor regionale	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Creșterea numărului și utilizării de platforme de date deschise	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Utilizarea sporită a datelor deschise pentru sprijinirea deciziilor de investiții	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Costuri administrative mai mici pentru cetățeni și întreprinderi	Elaborat de BM, pe baza strategiei programului
Creșterea participării comunităților locale la procesele decizionale, strategice	Program (Strategie, justificare P1 a(ii))
Îmbunătățirea ecosistemului de afaceri regional	Elaborat de BM, pe baza strategiei programului

Intervențiile PR NE în cadrul OS a(ii) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și sunt complementare acțiunilor incluse în alte programe. Programul este aliniat la obiectivele și prioritățile stabilite în PDR PDR NE 2021-2027 și în RIS3 NE 2021-2027, precum și cu PCIDIF și PNRR. Intervențiile contribuie la obiectivele generale ale POCIDIF în domeniul digitalizării administrației publice și al transformării digitale a IMM-urilor. Centrele de inovare digitală, sprijinite de POCIDIF și de Programul Europa Digitală, vor funcționa ca ghișee unice pentru companiile care doresc să își îmbunătățească procesele, produsele și serviciile interne prin utilizarea tehnologiilor digitale. În ceea

ce privește PNRR, complementaritatea este asigurată la nivelul investițiilor orientate către transformarea digitală a ONG-urilor, a funcționarilor publici, a protecției cibernetice a infrastructurilor critice publice și private în domeniul TIC, a competențelor digitale în cadrul IMM-urilor, precum și a digitalizării IMM-urilor. Intervențiile sunt, de asemenea, sinergice cu cele din cadrul Programului Europa Digitală privind utilizarea pe scară largă a tehnologiilor digitale în economie și societate și sunt complementare celor care vizează inteligența artificială, securitatea cibernetică și competențele digitale avansate.

Succesul intervențiilor în cadrul OS a(ii)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

poate fi influențat de anumiți factori externi:

- Reglementările naționale privind digitalizarea;
- Nivelul competențelor digitale pentru cetățeni și întreprinderi în vederea utilizării instrumentelor de e-guvernare sau a platformelor de date deschise;
- Mecanismul de furnizare a serviciilor publice locale care au fost selectate pentru digitalizare;
- Disponibilitatea unor seturi mari de date, de înaltă calitate, care urmează să fie incluse în platformele de date deschise, facilitând reutilizarea și îmbogățirea seturilor de date;
- Posibilitatea de a acoperi din bugetele locale, costurile tot mai mari, de gestionare a datelor;
- Gradul de corelare între seturile de date deschise, interesul pentru cercetare și coerența politicilor;
- Interesul întreprinderilor locale și al administrației publice de a

utiliza datele deschise, în cercetare și în sprijinirea furnizării de servicii sau produse îmbunătățite;

- Maturitatea și nevoile specifice ale IMM-urilor;
- Așteptările industriei și furnizorilor de tehnologie;
- Nivelul sarcinilor birocratice și administrative percepute de cetățeni și întreprinderi, generate de interacțiunea cu instituțiile publice locale.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea cererilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în tabelul 4. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în tabelul 3.

Tabel 4 Ipotezele care stau la baza intervențiilor în cadrul OS a(ii)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că cererile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor regionale în materie de digitalizare.
B. Beneficiarii dispun de cadrul de reglementare necesar în sprijinul digitalizării serviciilor	Presupunem că cadrul juridic necesar pentru furnizarea de servicii digitale este cuprinzător. De asemenea, presupunem că legislația care reglementează furnizarea de servicii publice locale prevede transformarea digitală a IMM-urilor și administrației publice.
C. IMM-urile și instituțiile administrației publice au interesul și angajamentul necesare pentru continuarea transformării digitale	Presupunem că potențialii beneficiari au condițiile prealabile în ceea ce privește implementarea tehnologiilor digitale sau a soluțiilor de e-guvernare, inclusiv a platformelor de date deschise. Ca atare, presupunem că beneficiarii înțeleg beneficiile digitalizării și au identificat produsele sau procesele adecvate care urmează să fie digitalizate.
D. Beneficiarii au capacitatea administrativă necesară pentru a pregăti și a implementa proiectele	Presupunem că beneficiarii dispun de o capacitate administrativă suficientă pentru a aplica și a implementa proiecte de transformare digitală. În plus, presupunem că beneficiarii vor solicita sprijin pentru activitățile de dezvoltare a capacității administrative, dacă este necesar, și că activitățile de consolidare a capacității sunt

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

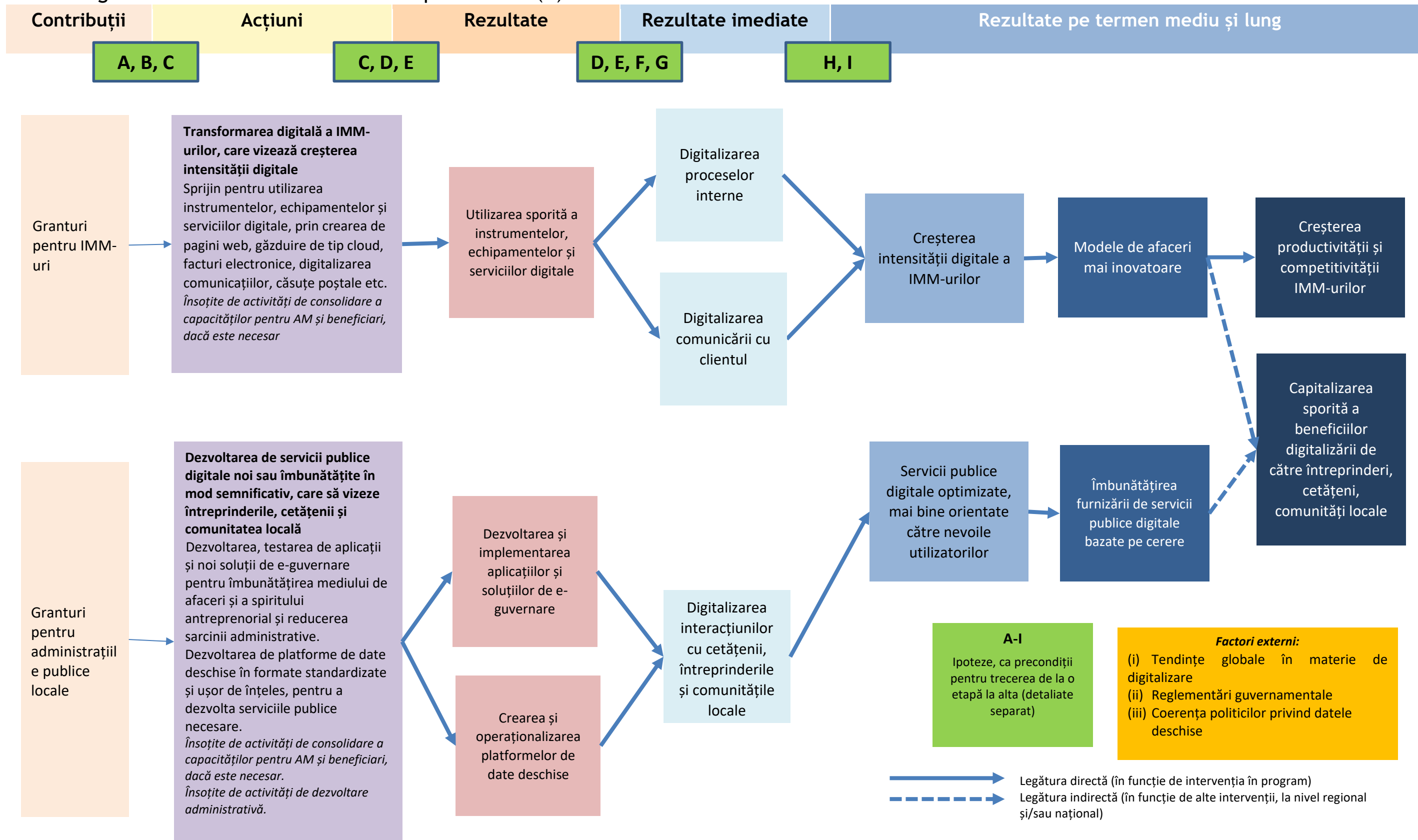

IPOTEZE CRITICE	DETALII
	eficace pentru furnizarea celor mai bune practici și a formării necesare pentru a permite implementarea a proiectelor și adoptarea de soluții digitale.
E. IMM-urile și administrația publică au capacitatea financiară de a se implica în implementarea proiectelor	Presupunem că IMM-urile și administrația publică dispun de capacitatea financiară necesară pentru a participa la proiecte, și anume de a acoperi finanțarea proprie necesară pentru costurile totale ale proiectelor. Întrucât acestea pot diferi de la un tip de beneficiar la altul, presupunem că ratele definite la nivel de proiect au fost stabilite luând în considerare capacitățile financiare și sunt suficient de atractive pentru viitorii solicitanți.
F. Calitatea mecanismelor de achiziții publice	Presupunem că documentația de licitație pentru echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de punere în aplicare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.
G. Beneficiarii au acces ușor la piața TIC și la infrastructura TIC	Presupunem că piața TIC va fi în măsură să furnizeze beneficiarilor echipamente, servicii și produse în sprijinul eforturilor de digitalizare. De asemenea, presupunem că infrastructura TIC publică și privată locală este pregătită să sprijine intervențiile de e-guvernare, cum ar fi digitalizarea serviciilor administrative, procesele interne și platformele de date deschise, pentru a oferi rezultate calitative pentru cetățeni și pentru a stimula companiile să dezvolte în continuare produse inovative.
H. Beneficiarii au o bună înțelegere a caracteristicilor și nevoilor întreprinderilor, cetățenilor și comunităților	Presupunem că beneficiarii țin seama de competențele digitale și de accesul la tehnologie al cetățenilor și întreprinderilor în conceperea proiectelor lor. Presupunem că administrația publică locală este interesată de optimizarea proceselor de luare a deciziilor, implicând comunitățile locale prin utilizarea avantajelor digitalizării.
I. Beneficiarii se angajează să adopte tehnologia digitală iar utilizatorii finali au un comportament reactiv și sunt dornici să adopte noile tehnologii și soluțiile implementate.	Presupunem că IMM-urile locale sunt interesate și bine informate în adoptarea tehnologiilor digitale și, de asemenea, sunt în măsură să își adapteze modelele de afaceri. Presupunem că autoritățile publice locale utilizează digitalizarea interacțiunilor cu cetățenii și întreprinderile pentru a îmbunătăți și mai mult furnizarea de servicii și pentru a include în activitatea lor soluții și instrumente de e-guvernare.
J. Alte investiții/programe/OS complementare	Presupunem că se vor asigura complementarități și sinergii adecvate cu programele naționale (PCIDIF, PNRR) în vederea atingerii obiectivelor propuse.

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Figura 2. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS a(ii)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

3. OS a(iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive

Teoria Schimbării pentru a(iii) este rezumată în Figura 3. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile pentru implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii externi și ipotezele sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS a(iii) vizează dezvoltarea spiritului antreprenorial și consolidarea start-up-urilor pe baza modelelor de afaceri cu creștere rapidă și a inovării. Intervențiile vor spori nivelul tehnologiei, productivitatea, capacitatea de gestionare a proceselor de producție, dezvoltarea de produse și servicii, utilizarea eficientă a resurselor în companii din domenii cu potențial competitiv al regiunii și în sectoarele asociate RIS3. Sunt planificate cinci tipuri de intervenții, după cum urmează: (i) sprijin pentru facilitarea creșterii și dezvoltării tehnologice a microîntreprinderilor; (ii) sprijinirea creșterii durabile a IMM-urilor; (iii) sprijinirea IMM-urilor prin intermediul instrumentelor financiare; (iv) sprijin pentru proiecte ale start-up-urilor și spin-off-urilor pentru dezvoltarea, validarea și lansarea pe piață a unui MVP; (v) sprijin pentru implementarea soluțiilor de specializare inteligentă, prin facilitarea utilizării rezultatelor proiectelor CDI finalizate în cadrul OS a(i) 3.1.

Grupurile-țintă avute în vedere de OS a(iii) sunt în principal entități ale
Tabel 5 Efecte ale intervenției

ecosistemului regional de inovare. Intervențiile vizează antreprenori, angajați firmelor, microîntreprinderi, IMM-uri, start-up-uri și spin-off-uri.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va conduce la un număr mai mare de întreprinderi competitive și la noi oportunități de ocupare a forței de muncă la nivel regional. Aceste realizări sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin; (ii) RCO02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi; (iii) RCO03 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare; (iv) RCO04 Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar și (v) RCO05 Întreprinderi noi care beneficiază de sprijin.

Se preconizează că intervențiile din cadrul OS a(iii) vor produce beneficii pe termen mai lung pentru regiune. Investițiile PR Nord-Est vor contribui la remedierea efectelor crizei economice generate de pandemia de COVID-19 și vor relansa mediul de afaceri, prin creșterea densității IMM-urilor din regiune, creșterea numărului de întreprinderi inovatoare și dezvoltarea unui ecosistem favorabil inovării. Investițiile menite să faciliteze creșterea și dezvoltarea tehnologică a întreprinderilor vor contribui la obținerea unui set de rezultate, cuantificate pe baza următorilor indicatori: (i) RCR02 Investiții private care completează sprijinul public (din care granturi, instrumente financiare); (ii) RCR17 Întreprinderi noi aflate încă pe piață și (iii) RCR19 Întreprinderi cu cifră de afaceri crescută.

Mai multe efecte posibile sunt prezentate în tabelul 5.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Efecte	Referință
Creșterea competitivității regionale	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Creșterea productivității în domeniile de specializare inteligentă	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Adoptarea de noi tehnologii și soluții pentru economia circulară	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Utilizarea eficientă și durabilă a resurselor	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Modificări ale procesului/organizării	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Implementarea specializării inteligente în întreprinderi	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Creșterea capacității ecosistemului antreprenorial inovativ	Program - Strategie, Tabel de justificare, descrierea P1 a(iii)
Creșterea numărului de start-up-uri și spin-off-uri în regiune	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]
Creșterea ratei de supraviețuire a start-up-urilor și spin-off-urilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]
Noi produse și servicii disponibile pe piață	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]
Creșterea numărului de IMM-uri din regiune	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]
Creșterea numărului de persoane angajate în regiune	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]
Creșterea productivității la nivel regional	Derivată de BM, pe baza acțiunilor [descrierea P1 a (iii)]

Intervențiile PR NE în cadrul OS a(iii) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și națională. Programul este aliniat la obiectivele și prioritățile stabilite în PDR Nord-Est 2021-2027 și RIS3 NE 2021-2027. Intervențiile din OS a(iii) sunt complementare celor prezente în PNRR, în cadrul Pilonului 3, *Creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*, componenta de *Investiții și instrumentele financiare pentru sectorul privat și reforma companiilor de stat*, prin finanțarea FI în domeniile prioritare ale PNRR.

Succesul intervențiilor în temeiul OS a(iii) poate fi influențat de anumiți factori externi.

- Resurse naturale: disponibilitatea și calitatea resurselor naturale afectează în mare măsură rata de creștere economică a regiunii
- Cultura antreprenorială: competitivitatea este stimulată de antreprenori, iar cultura

antreprenorială este un aspect esențial care va influența probabil modul în care proiectele vor putea avea succes.

- Cadrul de reglementare și politicile: cadrul de reglementare privind transferul tehnologic și serviciile de cercetare joacă un rol important în crearea încrederii necesare sectorului privat pentru a avea acces la serviciile publice de cercetare și pentru a construi afaceri inovatoare. Politicile de CDI, legate în special de sprijinul privat în materie de CDI, pot afecta negativ implementarea în cazul în care dispozițiile lor intră în conflict cu ceea ce s-a stabilit în PO.

- Exodul creierelor: circulația creierelor și utilizarea expertizei externe pot limita influența negativă a resurselor umane insuficiente și a exodului creierelor.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

cererilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în tabelul 6. Ar

putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în tabelul 5.

Tabel 6 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în cadrul OS a(iii)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. Calendarul și disponibilitatea fondurilor	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor din regiune.
B. Capacitatea beneficiarilor de a se implica în proiecte și de a le implementa	Presupunem că beneficiarii au capacitatea necesară pentru a se implica financiar în proiecte și pentru a implementa intervențiile. Presupunem că diferitele rate de cofinanțare au fost definite ținând seama de particularitățile și capacitățile grupurilor-țintă.
C. Intervenții adaptate nevoilor beneficiarilor	Presupunem că intervențiile au fost concepute ținând seama de nevoile specifice și capacitățile beneficiarilor și ale altor actori implicați. În acest sens, presupunem că apetitul IMM-urilor pentru instrumente financiare a fost evaluat în mod corespunzător, iar condițiile de acordare a împrumuturilor sunt concepute ținând seama de astfel de nevoi, astfel încât să încurajeze adoptarea acestora.
D. Lanțuri valorice regionale	Presupunem că beneficiarii ecosistemului locale și-au identificat poziția în cadrul lanțurilor valorice locale, naționale sau internaționale pentru a crea afaceri de succes.
E. Investiții de calitate	Presupunem că beneficiarii vor investi în tehnologiile viitoare și în proprietatea intelectuală pentru a-și îmbunătăți procesele, productivitatea și capacitatea de inovare.
F. Dezvoltarea competențelor	Presupunem că investițiile în tehnologii și în capacitățile de producție vor fi urmate de investiții în resurse umane calificate pentru a crea produse și servicii cu valoare adăugată. Presupunem că programele de îndrumare și formare puse în aplicare de întreprinderi ca parte a OS a (iv) sunt eficiente și facilitează implementarea noilor tehnologii și a creșterii economice, sprijinind astfel implementarea cu succes a intervenției în cadrul acestui OS.
G. Dezvoltarea ecosistemului local	Presupunem că pilonii ecosistemului local de inovare (mediul academic, antreprenori, autorități locale, infrastructuri de sprijin) sunt disponibili pentru a oferi sprijin complementar în implementarea proiectelor.
H. Eficacitatea utilizării resurselor	Presupunem că investițiile planificate prevăd o utilizare eficientă a materiilor prime pentru producție și industria prelucrătoare, prin utilizarea competențelor disponibile ale resursei umane și prin progrese în cercetare și tehnologie, pentru a facilita crearea de produse de calitate cu valoare adăugată și pentru a promova creșterea economică.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

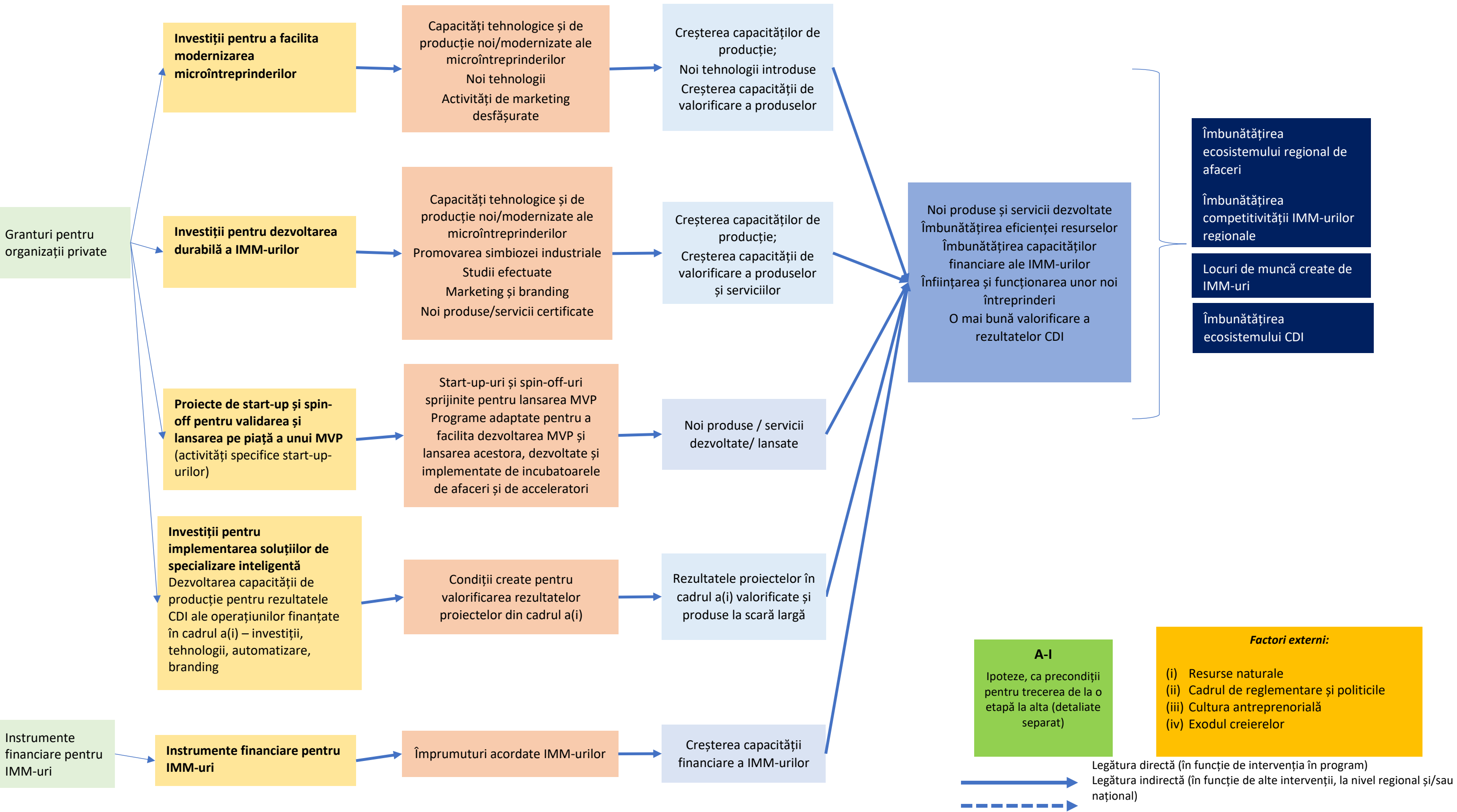
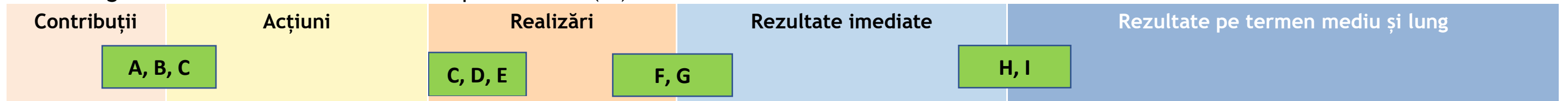
IPOTEZE CRITICE	DETALII
I. Alte investiții/programe complementare/OS	Presupunem că alte programe complementare (PCIDIF, PNRR) și OS vor fi implementate cu succes în vederea atingerii obiectivelor regionale

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Figura 3. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS a(iii)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

4. OS a(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Teoria Schimbării pentru OS a(iv) este rezumată în Figura 4. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impacturile pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii externi și ipotezele sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS a(iv) vizează dezvoltarea competențelor IMM-urilor și ale personalului din domeniul CDI în domeniile RIS3. Se va acorda sprijin pentru dezvoltarea de competențe pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat în rândul angajaților IMM-urilor, precum și pentru sprijinirea valorificării rezultatelor CDI (prin furnizarea de instruire personalizată pentru cercetătorii din universitățile publice). Vor fi finanțate, de asemenea, acțiuni de creștere a capacității AM, precum și a beneficiarilor și a potențialilor beneficiari de finanțare din domeniile vizate de operațiunile a(i) și a(iii) și a celorlalte două intervenții în cadrul acestui OS. Cu un buget de aproximativ 3 milioane de euro reprezentând contribuția FEDR, OS a (iv) reprezintă 0,20% din alocarea totală din FEDR a PR NE.

Grupurile-țintă prevăzute de OS a(iv) includ IMM-uri, universități, precum și furnizori de servicii de formare. Intervențiile se concentrează pe întreprinderi și pe angajații acestora, pe organizațiile care furnizează servicii de formare și de consultanță, pe universități,

precum și pe personalul AM și pe beneficiari. Potențialii beneficiari sunt și ei vizați, pentru a crea condițiile prealabile pentru implementarea cu succes a proiectelor.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va duce la dezvoltarea aptitudinilor și competențelor IMM-urilor și ale entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială. Realizările preconizate vor fi măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin; (ii) RCO02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi; (iii) RCO101 IMM-urile care investesc în competențe pentru specializare inteligentă pentru tranziție industrială și antreprenoriat; (iv) 7S1 Participări instituționale în programul RVP; (v) 7S2 Activități organizate privind capacitatea administrativă; (vi) 7S3 Participanți la activități privind capacitatea administrativă.

Se preconizează că activitățile de formare, învățare și dezvoltare a capacității implementate vor duce la îmbunătățirea competențelor-cheie și a disponibilității resurselor umane și a cercetătorilor cu înaltă calificare, precum și la o mai bună implementare a intervențiilor. Rezultatele preconizate vor fi cuantificate cu ajutorul următorilor indicatori de rezultat: (i) RCR98 Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele) și (ii) 7S4 Angajați, organizații CDI/entități ITT care participă la programul RVP.

Principalele efecte produse sunt legate de creșterea capacității resurselor umane din IMM-uri și a cercetătorilor,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

precum și a beneficiarilor (potențiali) și a personalului AM. Personalul angajat de IMM-uri și de organizațiile CDI va beneficia de capacități sporite în domeniul specializării inteligente, al tranziției industriale și al antreprenoriatului, precum și de îmbunătățirea capacității de a dezvolta și de implementa proiecte de calitate. De asemenea, se preconizează că investițiile vor duce la îmbunătățirea procesului decizional al IMM-urilor. Se preconizează că acestea vor facilita adoptarea de noi tehnologii de către IMM-uri, precum și diseminarea cunoștințelor și a tehnologiilor avansate. La rândul lor,

aceste elemente vor genera o competitivitate globală sporită a regiunii. În plus, se preconizează că intervențiile vor conduce la o capacitate îmbunătățită a entităților CDI și a universităților de a alinia rezultatele cercetării la nevoile și potențialul pieței, facilitând astfel utilizarea și comercializarea rezultatelor cercetării. Alte efecte pot apărea, de asemenea, ca urmare a intervențiilor, cum ar fi îmbunătățirea implementării a RIS3 sau consolidarea procesului de transfer tehnologic. Efectele posibile sunt prezentate în tabelul 7.

Tabel 7 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Consolidarea procesului de transfer tehnologic	Derivată de BM, pe baza programului- Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Consolidarea procesului de descoperire antreprenorială	Derivată de BM, pe baza programului- Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Dezvoltarea capacităților entităților private pentru implementarea RIS3	Program - Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în transferul tehnologic	Program - Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Creșterea capacităților afacerilor care beneficiază de sprijin	Program - Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Îmbunătățirea condițiilor de adoptare a noilor tehnologii	
Disponibilitatea resurselor umane/cercetătorilor cu înaltă calificare	Derivată de BM, pe baza programului - Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
O mai bună adaptare a CDI la nevoile pieței	Derivată de BM, pe baza programului- Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
O mai bună valorificare a rezultatelor CDI	Derivată de BM, pe baza programului- Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)
Creșterea capacității administrative a actorilor regionali implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, actualizarea și revizuirea strategiilor de specializare inteligentă	Program - Strategie, Tabel de justificare, Descrierea P1 a(iv)

Intervențiile PR NE în cadrul OS a(iv) au scopul de a contribui la obiectivele de dezvoltare regională și europeană. Programul este aliniat la obiectivele și prioritățile stabilite în PDR Nord-Est 2021-2027 și RIS3 NE 2021-2027. OS (iv) este sinergic cu măsurile incluse în programul ERASMUS + și în Programul Transnațional

pentru Regiunea Dunării.

Succesul intervențiilor în cadrul OS a(iv) poate fi influențat de anumiți factori externi:

- Exodul creierelor va avea o influență negativă asupra implementării acțiunilor, întrucât

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

resursele umane sunt deja insuficiente. Deși inversarea și controlul exodului creierelor necesită un proces consecvent și coerent, reflectat în multe politici, politica regională poate profita de diaspora românească și de circulația creierelor. Această abordare poate aduce cunoștințe, expertiză și poate sprijini crearea de rețele internaționale.

- Calitatea programelor de formare și de competențe implementate de furnizorii de cunoștințe va aduce o schimbare importantă în ceea ce privește impactul pe termen scurt și lung al acestui OS.
- Competențele în materie de transfer de tehnologie trebuie să

fie urmate de proceduri standard și de responsabilizare instituțională pentru a avea un ciclu complet TT și pentru a acoperi cu succes decalajul dintre cercetare și piață.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea apelurilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în Tabelul 8. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în Tabelul 7.

Tabel 8 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în temeiul OS a(iv)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. AM se bazează pe o structură de guvernanta S3 solidă, incluzivă și funcțională	Presupunem că o structură de guvernanta S3 solidă, incluzivă și funcțională va fi instituită la momentul implementării, pentru a realiza o coordonare adecvată a fondurilor, transparența proceselor, comunicarea și evaluarea, dar și pentru a asigura coordonarea între intervențiile de la nivel național și regional.
B. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional și cu furnizorii de formare	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor regionale în materie de specializare inteligentă.
C. Furnizorii de dezvoltare a competențelor și de formare au capacitatea de a răspunde nevoilor regionale de specializare inteligentă	Presupunem că universitățile locale și furnizorii de cunoștințe dispun de capacitatea necesară pentru a oferi cursuri de formare relevante și specifice în toate domeniile de interes (specializare inteligentă, tranziție industrială, antreprenoriat, adoptarea și valorificarea rezultatelor cercetării) pentru a promova și a facilita succesul intervențiilor. Presupunem că cursurile de formare sunt suficient de atractive, iar grupurile-țintă sunt dispuse să participe la cursuri de formare. De asemenea, presupunem că metodele de punere în aplicare planificate sunt eficiente, pentru a facilita adoptarea și dezvoltarea competențelor necesare.
D. Actorii regionali ai ecosistemului de inovare sunt disponibili	Presupunem că pilonii ecosistemului local de inovare (mediul academic, antreprenorii, autoritățile locale, infrastructurile de sprijin) sunt disponibili pentru a oferi sprijin complementar în implementarea proiectelor și pentru a utiliza efectele de propagare ale inovării.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

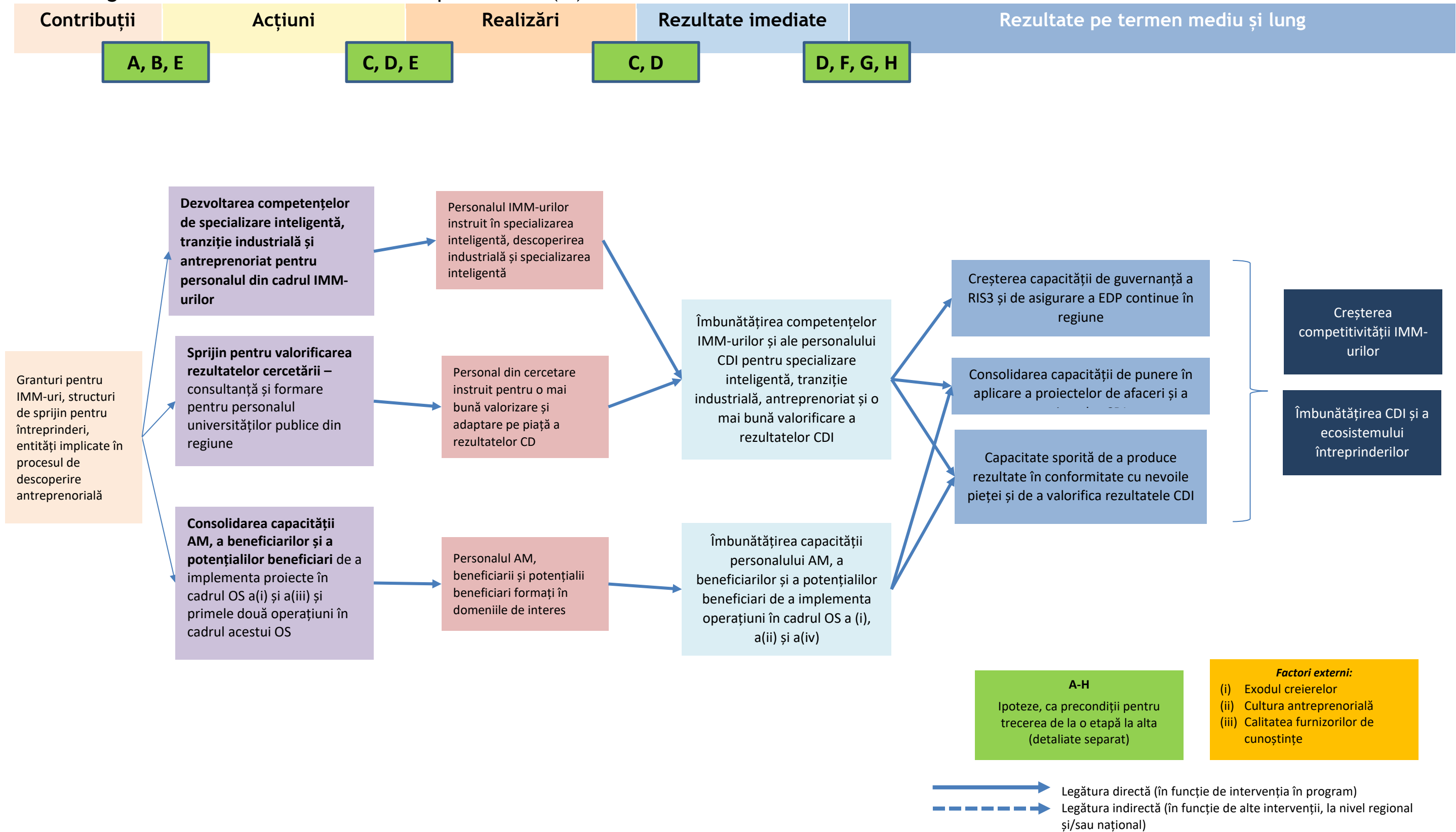
IPOTEZE CRITICE	DETALII
E. Beneficiarii au capacitatea administrativă necesară pentru a pregăti și a implementa proiectele	Presupunem că beneficiarii dispun de o capacitate administrativă la un nivel suficient pentru a aplica și a implementa proiecte de dezvoltare a competențelor.
F. Beneficiarii finali ai formării (CDI, personalul IMM-urilor etc.) utilizează noile competențe pentru dezvoltare în cadrul entităților lor	Presupunem că beneficiarii finali ai formării (CDI, personalul IMM-urilor etc.) utilizează noile competențe pentru dezvoltare în entitățile lor, și anume aplică noile cunoștințe și competențe pentru a sprijini dezvoltarea și creșterea economică, precum și pentru a promova inovarea.
G. Acțiuni de monitorizare sunt implementate pentru adoptarea și utilizarea deplină a aptitudinilor și competențelor dobândite.	Transferul de tehnologie și alte competențe tehnice vor fi urmate de proceduri standard și de responsabilizarea instituțională pentru a avea un ciclu complet de dezvoltare și pentru a acoperi cu succes decalajul dintre cercetare și piață. Întreprinderile și alți actori implicați implementează acțiuni adecvate pentru a integra și a maximiza avantajele noilor competențe.
H. Alte investiții/programe complementare/OS	Presupunem că alte programe complementare (PCIDIF, PNRR) și OS vor fi puse în aplicare cu succes în vederea atingerii obiectivelor regionale.

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Figura 4. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS a(iv)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

5. OS b(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Teoria schimbării pentru OS b(i) este rezumată în Figura 5. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii externi și ipotezele sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS b(i) vizează creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de clădirile rezidențiale și publice din zonele urbane. Acțiunile din cadrul OS b(i) au în vedere creșterea eficienței energetice în RNE prin reducerea consumului de energie în clădiri. Sunt avute în vedere două tipuri de acțiuni: una care vizează clădirile rezidențiale multifamiliale și una care vizează clădirile publice. Ambele vizează creșterea eficienței energetice, inclusiv, după caz, măsuri de consolidare structurală, în funcție de nivelul de expunere și de vulnerabilitate la riscurile identificate. Ambele tipuri de acțiuni pot fi însoțite de activități de consolidare a capacităților pentru beneficiari și/sau de campanii de informare și conștientizare pentru promovarea eficienței energetice în rândul populației. Proiectul care vizează clădirile rezidențiale multifamiliale va fi implementat de autoritățile publice locale, care vor fi responsabile cu pregătirea documentației, contractarea și supravegherea lucrărilor efectuate, cu implicarea asociațiilor de proprietari în acest proces. Proiectele care vizează clădirile publice vor fi puse în aplicare de autoritățile (locale sau centrale) care

dețin clădirea. Cu un buget de aproximativ 275 de milioane EUR reprezentând contribuția FEDR), OS b(i) reprezintă aproximativ 18,9% din alocarea totală din FEDR a PR NE.

Grupul-țintă prevăzut de OS b(i) este reprezentat de populația din zonele urbane și rurale. Intervențiile vizează la (i) persoanele care locuiesc în locuințe multifamiliale, în blocuri de apartamente care beneficiază de măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în zonele urbane și la (ii) utilizatorii clădirilor publice aparținând autorităților publice locale și centrale care beneficiază de măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale. Această categorie include, de asemenea, utilizatorii clădirilor publice cu funcționalități medicale, în cazul în care nu se preconizează că investițiile în eficiența energetică a acestor clădiri vor fi finanțate prin POS.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va duce la creșterea numărului de clădiri rezidențiale multifamiliale și de clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită în orașele din regiune. Aceste realizări sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO18 Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită (nr. locuințe); (ii) RCO 19 Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită (metri pătrați) (iii) RCO74 Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (persoane) (iv) RCO75 Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (contribuții la strategii).

Creșterea numărului de clădiri rezidențiale și publice cu o performanță energetică îmbunătățită va contribui la reducerea consumului anual de energie și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Dacă clădirile rezidențiale multifamiliale și clădirile

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

publice vor îmbunătăți performanța energetică și dacă proprietarii/utilizatorii lor au un comportament responsabil (de exemplu, prin ne-supraîncălzire, nelăsând ferestrele deschise etc.), acest lucru va contribui la reducerea consumului de energie primară și a emisiilor de GES. Rezultatele preconizate vor fi cuantificate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCR 26: Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor,

clădirilor publice, întreprinderilor), MWh/an; (ii) RCR 29: Emisii de gaze cu efect de seră estimate, tone de CO₂eq./an. Alte efecte pot apărea, de asemenea, ca urmare a intervențiilor, cum ar fi îmbunătățirea aspectului clădirilor modernizate, creșterea confortului termic sau reducerea riscului de cutremur și de incendiu al clădirilor consolidate. Mai multe efecte posibile sunt prezentate în Tabelul 9.

Tabel 9 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Creșterea eficienței energetice a clădirilor modernizate	Program - Strategie, Descrierea P3 b(i)
Consum redus de energie în clădirile modernizate	Program - Strategie, indicatorii P3 b(i)
Consum redus de energie la nivel regional și național	Program - Strategie, indicatorii P3 b(i)
Reducerea emisiilor de CO ₂ ale clădirilor modernizate	Program - Strategie, indicatorii P3 b(i)
Reducerea emisiilor de CO ₂ la nivel regional și național	Strategia programului (contribuție la Strategia Energetică 2019-2030)
Creșterea capacității beneficiarilor de implementa proiecte	Program - Strategie, indicatorii P3 b(i)
Confort termic sporit în clădirile modernizate	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)
O mai bună cunoaștere a grupurilor-țintă în ceea ce privește reducerea consumului de energie	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)
Reducerea riscurilor de cutremur și incendiu ale clădirilor consolidate, O protecție sporită a utilizatorilor clădirilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)
Îmbunătățirea accesibilității clădirilor modernizate pentru persoanele cu handicap	Program (P3 b(i), egalitate și non-discriminare)
Îmbunătățirea aspectului clădirilor modernizate	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)
Regenerare urbană	Derivată de BM, SNRTL ¹¹
Creșterea valorii imobiliare a clădirilor modernizate	Derivată de BM, SNRTL
Facturi reduse la energie	Derivată de BM, pe baza EU Valul Renovării ¹² , SNRTL
Reducerea riscului de sărăcie energetică pentru consumatorii vulnerabili	Program - Strategie
Creșterea cererii de lucrări de modernizare pe piața locală	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)
Oportunități de angajare pe termen scurt în sectorul construcțiilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor - descrierea P3 b(i)

¹¹ ro_ltrs_2020.pdf (europa.eu)

¹² Renovation wave (europa.eu)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Intervențiile PR NE în cadrul OS b(i) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și sunt complementare acțiunilor incluse în alte programe. Intervențiile contribuie la implementarea SUERD, domeniul Priorității 2 „Energie durabilă” (acțiuni de promovare a eficienței energetice și a utilizării energiei din surse regenerabile în clădiri), prin intervenții precum: schimbul de bune practici, informații care promovează cooperarea dintre actorii din regiune și părțile interesate din zona transfrontalieră a Ucrainei și Republicii Moldova, cu regiunile Uniunii, cu privire la soluțiile care vizează creșterea eficienței energetice a fondului imobiliar rezidențial și public existent. În același timp, vor fi asigurate condițiile necesare pentru realizarea de sinergii cu acțiunile prevăzute în viitorul program NEXT Romania-Ucraina pentru perioada 2021-2027, cu prioritatea care urmează să fie dezvoltată în ceea ce privește obiectivul de politică 286.

Prin PNRR, se va acorda sprijin pentru intervențiile moderate de renovare energetică (inclusiv componenta de reducere a riscului de cutremur) a clădirilor rezidențiale multifamiliale situate în comunități expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Pentru clădirile publice există două scheme de intervenție, reabilitarea energetică integrată în zonele cu cel mai mare risc seismic și o schemă de renovare energetică moderată și aprofundată. În același timp, este de dorit să se utilizeze instrumente financiare pentru investiții în creșterea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile în sectorul rezidențial și în IMM-uri.

Intervențiile sunt complementare celor prevăzute în Programul LIFE pentru medii și politici climatice, care urmărește să faciliteze tranziția către o economie eficientă din punct de vedere energetic, neutră din punct de vedere climatic și

rezilientă. Există, de asemenea, sinergii cu oportunitățile de finanțare ale Fondului European pentru Eficiență Energetică pentru proiecte la scară mică în domeniul energiei din surse regenerabile și al energiei din zonele urbane. Intervențiile sunt sprijinite prin PDR NE 2021-2027, prin axa de protecție a mediului și de optimizare a resurselor și prin măsura aferentă de creștere a eficienței energetice și de utilizare a energiei din surse regenerabile în sectorul rezidențial și în infrastructura publică.

Succesul intervențiilor în cadrul OS b(i) poate fi influențat de anumiți factori externi¹³.

- Cadrul tehnic de reglementare privind investițiile pentru tranziția către clădiri verzi și digitale este operațional prin aprobarea următoarelor reglementări tehnice: a. Foaie de parcurs pentru implementarea modelării informațiilor privind clădirile - BIM (indicată de monitorizarea acordurilor operaționale) b. Reglementări tehnice/orientări pentru implementarea modelării informațiilor privind clădirile - ghid privind gestionarea și monitorizarea informațiilor generate în sistemul BIM și ghid privind utilizarea instrumentelor pentru proiectarea și gestionarea datelor digitale legate de construcții;
- Stimulente pentru eficiența energetică: legislația de instituire a unor programe de stimulare a eficienței energetice care să ofere mecanisme de finanțare pentru stimulente, precum și un mecanism administrativ pentru cheltuirea banilor în modul cel mai eficient ar contribui la sustenabilitatea intervențiilor, prin stimularea reducerii consumului de energie în clădirile rezidențiale și publice.

¹³ Weekly Report MDLPA, 7 January 2022, <https://sgg.gov.ro/1/wp->

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- Digitalizarea: utilizarea datelor și a digitalizării va permite economisirea energiei și utilizarea flexibilă a energiei din surse regenerabile în clădiri, printr-o gestionare eficientă a energiei. În plus, aceasta va permite recompensarea consumatorilor pentru un comportament responsabil. Registrul național al clădirilor: registrul va fi o bază de date georeferențiată a tuturor clădirilor și va include date privind funcția, proprietatea și amplasarea, regimul urban, zona funcțională și fiscală, date privind instalațiile (sistem de alimentare cu apă, alimentare cu apă caldă, canalizare, instalații electrice), încălzirea locuinței, tipul de reabilitare termică, după caz; dacă clădirea este clasificată sau nu într-o clasă de risc seismic; consumul de energie, lucrările de reabilitare/renovare/restaurare efectuate, informații privind facilitățile pentru accesibilitatea clădirilor publice pentru persoanele cu handicap.
- Capacitate profesională în domeniul construcțiilor: consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și a lucrătorilor din domeniul construcțiilor prin dezvoltarea de cursuri de formare privind eficiența energetică a construcțiilor;
- Cadrul strategic, normativ și procedural pentru sprijinirea rezilienței seismice a fondului

construit: a. Adoptarea HG de aprobare a Strategiei de reducere a riscurilor seismice; b. Metodologie pentru evaluarea vizuală rapidă a clădirilor; c. Ghid pentru implementarea lucrărilor de intervenție integrată la clădirile rezidențiale multifamiliale și la clădirile publice; d. intrarea în vigoare a noii legi privind reducerea riscului seismic al clădirilor;

- Legislația privind amenajarea teritoriului, urbanismul, construcțiile: Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor: intrarea în vigoare a Codului privind amenajarea teritoriului, urbanismul și construcțiile.
- Implementarea măsurilor complementare: Gradul în care sunt implementate măsuri din alte surse poate influența obținerea de rezultate la nivel regional și național, deoarece este necesar să se atingă o „masă critică” pentru a reduce emisiile și a produce un efect vizibil.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a punerii în aplicare, începând cu pregătirea cererilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în Tabelul 10. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în Tabelul 9.

Tabel 10 Ipoteze care stau la baza intervențiilor din cadrul OS b(i)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că cererile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor regionale în materie de eficiență energetică.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

IPOTEZE CRITICE	DETALII
<p>B. Proprietarii de clădiri dispun de capacitatea financiară necesară pentru a-și acoperi partea lor din costuri (cofinanțare)</p>	<p>Presupunem că proprietarii de clădiri dispun de capacitatea financiară necesară pentru a participa la proiecte, și anume de a acoperi cofinanțarea necesară din costurile totale ale lucrărilor.</p> <p>Întrucât acest lucru poate implica o contribuție privată din partea proprietarilor de clădiri/apartamente, presupunem că ratele de cofinanțare definite la nivel de proiect sunt suficient de atractive pentru proprietarii de clădiri.</p> <p>Presupunem că mecanismele financiare definite (inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare) sunt atractive pentru potențialii beneficiari și eficiente în asigurarea finanțării disponibile pentru implementarea la timp și eficace a intervențiilor.</p>
<p>C. Calitatea mecanismelor de achiziții publice</p>	<p>Presupunem că documentația de licitație pentru infrastructură, echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de punere în aplicare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.</p>
<p>D. Proprietarii de clădiri au un angajament consecvent în ceea ce privește necesitatea creșterii eficienței energetice</p>	<p>Presupunem că activitățile de informare, consultare și sensibilizare sunt eficiente, furnizând informații de calitate publicului-țintă, pentru a asigura participarea la proiect (prin creșterea interesului și explicarea adecvată a beneficiilor măsurilor de eficiență energetică).</p>
<p>E. Beneficiarii au capacitatea administrativă necesară pentru a pregăti și implementa proiectele</p>	<p>Presupunem că activitățile de consolidare a capacităților sunt eficiente în a permite beneficiarilor să planifice, să contracteze, să supravegheze și să verifice calitatea lucrărilor, astfel încât să se asigure utilizarea unor soluții tehnice adecvate și o bună calitate generală a lucrărilor.</p>
<p>F. Reglementările sunt disponibile la nivel local în ceea ce privește efectuarea de lucrări de modernizare și consolidare</p>	<p>Presupunem că principiile de planificare urbană și standardele de calitate necesare, inclusiv cele legate, de exemplu, de utilizarea materialelor ecologice, sunt în vigoare la nivel local, pentru a asigura o calitate adecvată a lucrărilor de modernizare.</p>
<p>G. Piața locală a construcțiilor poate răspunde cererii de lucrări de modernizare</p>	<p>Presupunem că furnizarea de servicii de construcții este suficientă pentru a satisface cererea care rezultă din proiecte și că aceste servicii sunt de o calitate adecvată, astfel încât proiectele de modernizare sunt oportune, pun în aplicare soluții tehnice adecvate și răspund nevoilor identificate.</p>

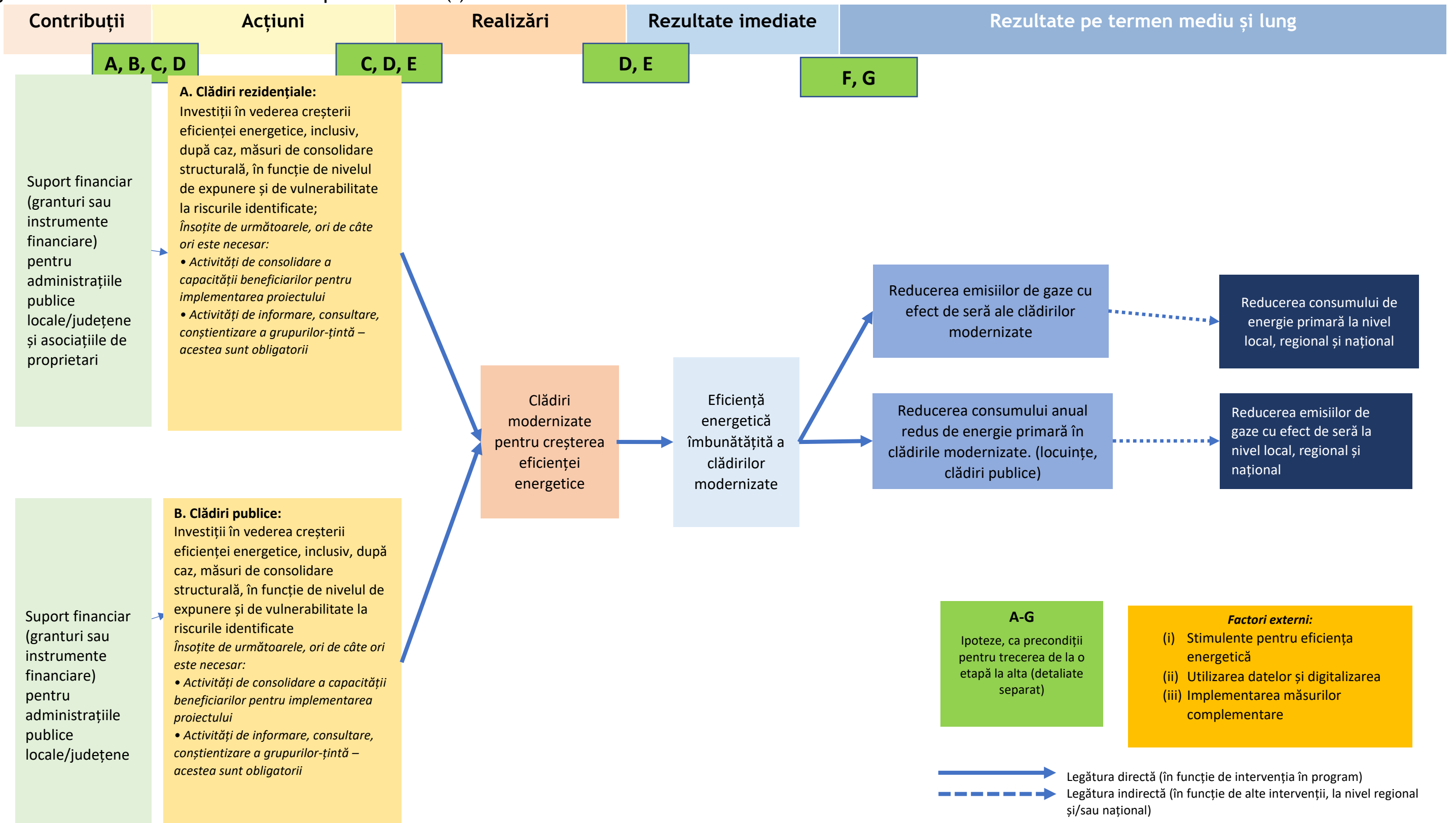

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

IPOTEZE CRITICE	DETALII
H. Utilizatorii finali ai clădirilor modernizate au un comportament responsabil	Presupunem că activitățile de informare și sensibilizare sunt eficiente, oferind informații de calitate publicului-țintă, astfel încât utilizatorii finali ai clădirilor modernizate, atât pentru clădirile private, cât și pentru cele publice, să se comporte în mod responsabil în ceea ce privește reducerea consumului de energie (să nu lase ferestrele deschise atunci când sistemul de încălzire/răcire este pornit, să nu supraîncălzească, să nu lase luminile aprinse etc.)
I. Alte investiții/programe complementare/OS	Presupunem că va fi urmărită și asigurată complementaritatea și sinergia cu alte programe (PDD, PNRR) pentru a atinge obiectivele regionale.

Figura 5. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS b(i)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

6. OS b(vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

Teoria Schimbării pentru OS b(vii) este rezumată în Figura 6. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii externi și ipotezele sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS b(vii) vizează creșterea protejării și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi (GI) în zonele urbane din regiunea NE, însemnând investiții care promovează creșterea infrastructurii verzi în zonele urbane și care oferă servicii de tip ecosistem. Cu un buget de 58.137.500 EUR (contribuția FEDR), OS b(vii) reprezintă aprox. 4% din alocarea totală din FEDR a PR Nord-Est. Grupurile-țintă avute în vedere de OS b(vii) sunt toate grupurile de populație din localitățile urbane, beneficiare de creșterea infrastructurii verzi. Intervențiile se adresează populației urbane din regiunea NE, care vor beneficia de infrastructura verde nouă/îmbunătățită. Datele locale privind cantitatea și calitatea spațiului verde urban pot fi utilizate pentru a orienta planificarea echitabilă.

Funcțiile și echipamentele spațiului verde pot fi adaptate unor grupuri-țintă specifice, dar nu ar trebui să excludă alte funcții sau grupuri de populație. În acest scop, beneficiarii proiectelor trebuie să se asigure că infrastructura verde concepută și creată este accesibilă întregii populații, inclusiv tuturor

grupurilor vulnerabile, cu măsuri speciale de accesibilitate pentru persoanele cu handicap.

Acțiunile din cadrul OS b(vii) vizează creșterea suprafeței și a calității spațiilor verzi din zonele urbane. În acest scop, sunt avute în vedere următoarele acțiuni principale: modernizarea/extinderea zonelor verzi, crearea de facilități de recreere pe terenurile dezvoltate, pădurile din parcuri, reconversia funcțională a zonelor urbane degradate etc. Desfășurarea activităților menționate mai sus va conduce la obținerea rezultatelor urmărite, măsurate prin indicatorul asociat: spațiile verzi sunt modernizate/extinse; RCO 36 Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice (hectare).

Se preconizează că spațiile verzi modernizate/extinse vor fi accesibile și vor fi utilizate de populația urbană. Infrastructurile verzi dezvoltate prin intervenție va contribui la obținerea următorului rezultat, măsurat cu ajutorul indicatorului asociat: oamenii vor începe să utilizeze infrastructurile verzi noi/actualizate, ceea ce va duce la creșterea numărului de persoane care au acces la infrastructurile verzi noi sau modernizate în zonele urbane; RCR 95 Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite (nr. de persoane).

Se preconizează că intervențiile vor produce beneficii pe termen mai lung pentru regiune. Dacă proiectele sunt implementate cu succes și obțin realizările și rezultatele planificate, se preconizează că utilizarea infrastructurii verzi de către populația urbană va îmbunătăți pe termen lung sănătatea și bunăstarea locuitorilor, ceea ce va

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

contribui la creșterea calității vieții urbane. Mai multe efecte posibile sunt prezentate în Tabelul 11.

Tabel 11 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Creșterea numărului de persoane care au acces la infrastructura verde nouă sau modernizată	Program (P3, OS b(vii) indicatori)
Sol reabilitat utilizat pentru spații verzi și alte utilizări	Program (P3, OS b(vii) descriere)
Îmbunătățirea calității infrastructurii verzi	Program (P3, OS b(vii) descriere)
Suprafață mai mare a spațiului verde pe cap de locuitor	Program (P3, OS b(vii) descriere)
Creșterea numărului de copaci pe cap de locuitor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P3, OS b(vii) descriere)
Nivel redus de poluare	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (Program, P3, OS b(vii) descriere)
Creșterea accesului populației vulnerabile la infrastructura verde nouă sau modernizată	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P3, OS b(vii), "Acțiuni de garantare a egalității, incluziunii și nediscriminării")
Un aspect îmbunătățit al orașelor și conservarea biodiversității	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P3, OS b(vii) descriere)
O mai bună întreținere și protecție a biodiversității urbane	Program (P3, OS b(vii) descriere)
Reducerea amprentei ecologice a componentei antropice în zonele urbane	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P3, OS b(vii) descriere)
Îmbunătățirea sănătății și a bunăstării locuitorilor	Program, strategia programului
Îmbunătățirea capacității strategice și de planificare a autorităților locale	Program (P3, OS b(vii) descriere)

Intervențiile PR NE în cadrul OS b(vii) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și sunt complementare acțiunilor incluse în alte programe. Intervențiile programului care vizează promovarea infrastructurii verzi sunt complementare celor planificate de PNRR, care vizează crearea de păduri urbane și de culoare verde ecologică. Deși unele dintre aceste intervenții sunt similare celor din acest program, ar trebui remarcat faptul că nevoile de finanțare enumerate în regiune depășesc alocarea financiară în cadrul PR Nord-Est la P3 și că programul și planul le finanțează în mod complementar. Complementaritatea intervențiilor programului se realizează, de asemenea, prin intermediul Programului InvestEU, componenta de politică pentru infrastructura durabilă

(natură și alte infrastructuri de mediu), care abordează disfuncționalitățile pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim. Intervențiile sunt sprijinite de elementele strategice ale PDR NE 2021-2027, de accentul pus pe protecția mediului și optimizarea utilizării resurselor, precum și de măsura care vizează conservarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi.

Succesul intervențiilor din cadrul OS b(vii) poate fi influențat de anumiți factori externi.

- (i) Continuarea procesului de integrare a infrastructurilor verzi în principalele domenii de politică: Infrastructurile verzi pot avea o contribuție semnificativă în domeniile dezvoltării regionale, schimbărilor climatice, gestionării riscurilor de dezastre,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

agriculturii/silviculturii și mediului. În majoritatea cazurilor, contribuția infrastructurilor verzi este deja recunoscută. Este necesar să se asigure în continuare că aceasta este o componentă standard a amenajării teritoriului și a dezvoltării teritoriale și că este pe deplin integrată în implementarea tuturor acestor politici;¹⁴

- (ii) Sunt necesare mai multe cercetări pentru a îmbunătăți înțelegerea legăturilor dintre biodiversitate (specii/habitate) și starea ecosistemului (vitalitate, reziliență și productivitate) și dintre starea ecosistemului și capacitatea sa de a furniza servicii ecosistemice. Informații suplimentare privind evaluarea serviciilor ecosistemice, în special beneficiile sociale, în materie de sănătate și securitate/reziliență ale soluțiilor privind infrastructurile verzi, ar fi, de asemenea, extrem de utile pentru sprijinirea dezvoltării viitoare a infrastructurilor verzi. De asemenea, ar trebui încurajate

investițiile în cercetarea aplicată pentru a testa și a aplica soluții inovatoare în materie de infrastructuri verzi. Potențialul infrastructurilor verzi de a furniza soluții eficiente din punct de vedere al costurilor va fi sporit în continuare prin dezvoltarea unor tehnologii și procese adecvate, în special în ceea ce privește transporturile, energia și agricultura.¹⁵

Pentru ca modificarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente. În primul rând, se presupune că participarea/implicarea comunității este asigurată în toate etapele proiectului. De asemenea, se presupune că se iau măsuri de conștientizare (de exemplu: site-uri web, semne la fața locului, broșuri, evenimente sportive, festivaluri, târguri etc.) pentru promovarea utilizării spațiilor verzi urbane. În plus, se presupune că este asigurată întreținerea periodică, astfel încât utilizatorii finali să perceapă spațiul verde urban ca fiind sigur, curat și îngrijit. Ipotezele sunt prezentate în detaliu în Tabelul 12.

Tabel 12 Ipoteze care stau la baza intervențiilor din cadrul OS b(vii)

IPOTEZE CRITICE ¹⁶	DETALII
A. Cadrul strategic existent	Presupunem că investițiile se realizează pe baza unei planificări detaliate și luând în considerare liniile strategice de dezvoltare la nivel local și regional. Presupunem că participarea/implicarea comunității în toate etapele proiectului contribuie la structurarea proiectelor ținând seama de potențialul de dezvoltare și de utilizarea durabilă a resurselor, precum și de nevoile tuturor părților interesate implicate.
B. AM concepe apelurilor de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor regionale.
C. Promovarea colaborării cu alte părți interesate	Presupunem că se promovează colaborarea cu experți de mediu, institute academice și centre de cercetare, pentru planificarea, monitorizarea și evaluarea eficace a intervențiilor în spațiul verde urban.
D. Beneficiarii au capacitatea administrativă necesară	Presupunem că beneficiarii dispun de capacitatea necesară pentru a pregăti proiectele, în conformitate cu o strategie și o planificare bine concepute,

¹⁴ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Green Infrastructure (GI) – Enhancing Europe’s Natural Capital

¹⁵ Idem

¹⁶ Urban Green Spaces: A Brief for Action, World Health Organization, Regional Office for Europe

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

IPOTEZE CRITICE ¹⁶	DETALII
pentru a pregăti și a implementa proiectele	astfel încât să se asigure o implementare adecvată și la timp și rezultate sustenabile. Presupunem că beneficiarii au capacitatea necesară pentru a planifica, a contracta, a supraveghea și a verifica calitatea lucrărilor, astfel încât să se asigure utilizarea unor soluții tehnice adecvate și o bună calitate generală a lucrărilor.
E. Beneficiarii au capacitatea financiară de a se implica în implementarea proiectului	Presupunem că instituțiile administrației publice, în calitatea lor de promotori și de entități responsabile cu implementarea proiectelor, dispun de resursele financiare necesare pentru a asigura planificarea și implementarea adecvată a proiectelor. Presupunem că instituțiile publice implicate au inclus resursele necesare în bugetele lor anuale/multianuale, iar resursele sunt disponibile în timp util pentru a asigura implementarea cu succes a proiectelor.
F. Calitatea mecanismelor de achiziții publice	Presupunem că documentația de licitație pentru infrastructură, echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de implicare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.
G. Lucrările planificate pentru zonele verzi sunt adaptate la nevoile diferitelor categorii de populație	Presupunem că datele observaționale privind utilizarea spațiului verde urban vor evalua ce tip de persoane le utilizează, câți fac acest lucru și în ce scopuri etc. Presupunem că sondajele sunt utilizate pentru a evalua în ce măsură funcțiile și echipamentele spațiului verde sunt adaptate la nevoile grupurilor-țintă. Presupunem că lecțiile învățate sunt utilizate pentru conceperea viitoarelor programe similare.
H. Se asigură măsuri de conștientizare (de exemplu: site-uri web, semnalizări la fața locului, broșuri etc.) pentru promovarea utilizării spațiilor verzi urbane și a infrastructurii verzi	Presupunem că măsurile de conștientizare (<i>de exemplu: site-uri web, semnalizări la fața locului, broșuri; activități facilitate și evenimente publice, cum ar fi zilele familiei, evenimente sportive, festivaluri și târguri; activități de grup la scară mică, cum ar fi plimbări ghidate sau săli de sport verzi; campioni și celebrități locale, care sunt foarte potrivite pentru promovarea utilizării spațiilor urbane verzi și a infrastructurii verzi și pentru implicarea comunității locale etc.</i>) pentru promovarea utilizării spațiilor verzi urbane și a infrastructurii verzi, pentru a contribui la creșterea numărului de persoane care utilizează spațiile verzi.
I. Sunt luate în considerare aspectele legate de întreținere	Presupunem că întreținerea periodică este asigurată astfel încât utilizatorii finali să perceapă spațiul verde urban ca fiind sigur, curat și îngrijit. După dezvoltarea infrastructurii verzi, sunt asigurate servicii de întreținere și de curățenie adecvate și frecvente (de exemplu, parteneriatele cu întreprinderile locale și cu alte organizații pot sprijini întreținerea noilor spații verzi urbane, surse de finanțare sigure etc.).
J. Se utilizează metode de monitorizare mixtă	Presupunem că datele cantitative colectate prin sondaje, observații sau măsurători pot furniza informații valabile și comparabile cu privire la utilizarea și impactul spațiilor verzi urbane. De asemenea, datele calitative compilate prin interviuri sunt utile pentru a explora semnificația spațiilor verzi urbane pentru o persoană și pentru a înțelege preferințele și preocupările personale. ¹⁷
K. Alte investiții/programe complementare/OS	Presupunem că complementaritatea cu alte programe (PCIDIF, PNRR) va fi asigurată în vederea atingerii obiectivelor regionale.

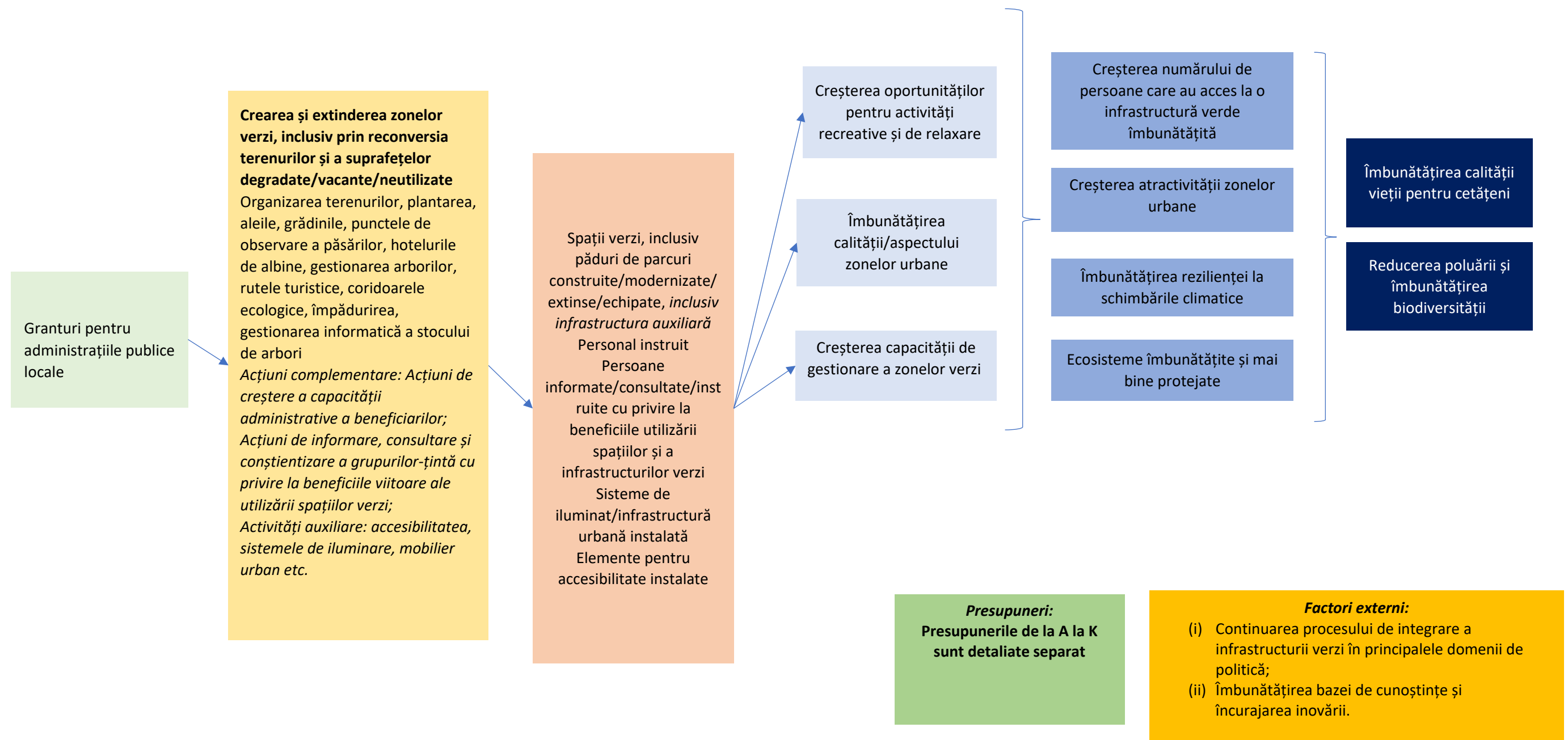
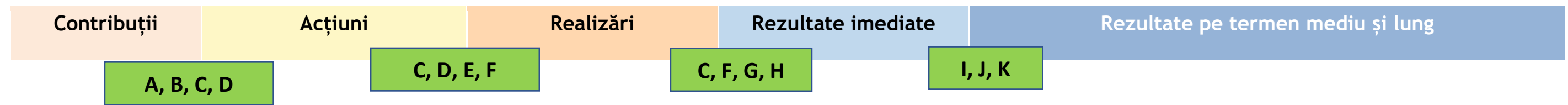
¹⁷ Idem

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Figura 6. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS b(vii)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

7. OS b(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

Teoria Schimbării pentru OS b(viii) este rezumată în Figura 7. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, ipotezele și factorii externi sunt menționați în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS b(viii) vizează promovarea mobilității urbane multimodale durabile. Acțiunile din cadrul PR NE OS b(viii) vizează creșterea utilizării transportului public și a altor forme de mobilitate urbană verde și implementarea unor campanii de consolidare a capacităților și de informare.

Sunt prevăzute două tipuri principale de intervenții:

(1) crearea/dezvoltarea unui transport public în comun nepoluant, pentru a sprijini implementarea mobilității urbane durabile. Acțiunile vizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii actuale rutiere utilizată de transportul public, modernizarea sistemelor actuale de transport public (achiziționarea de material rulant nepoluant, depouri și autobaze, stații de transport public de călători, accesibilizare), implementarea unor sisteme de transport inteligente (sistem de informare a utilizatorilor, sisteme de management inteligent al traficului), îmbunătățirea condițiilor de parcare (parcări pentru mașini, parcări pentru biciclete etc.) pentru a încuraja continuarea călătoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport în comun; și,

(2) crearea/dezvoltarea unor moduri alternative de transport nepoluant în vederea implementării unei mobilități urbane durabile. Acțiunile vizează dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și sisteme de reducere/interzicere a circulației autoturismelor, spații dedicate transportului nemotorizat și amenajări urbane pentru pietoni. În plus, acțiuni de consolidare a capacității administrative și implementarea unor soluții inteligente de management al traficului, precum și acțiuni de comunicare/conștientizare vor fi implementate complementar fiecareia dintre principalele acțiuni planificate.

Toate proiectele vor fi concepute și implementate de autoritățile publice locale care vor fi responsabile de proiectarea, achiziționarea și supravegherea lucrărilor efectuate în domeniile de care sunt responsabile și cofinanțate de PR Nord-Est. Cu o contribuție din FEDR de aproximativ 236 milioane de euro, OS b(viii) reprezintă 16% din totalul alocării FEDR pentru program.

Grupurile țintă avute în vedere de OS b(viii) sunt locuitorii localităților urbane și ai comunelor din componenta ZUF, ZM care vor beneficia de condiții de transport mai bune.

Intervențiile sunt concepute pentru toți utilizatorii transportului public, pietoni și bicicliști, companii urbane și servicii publice, cu condiția ca toți să beneficieze de o mobilitate urbană mai bună.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va dezvolta transportul public, va sprijini dezvoltarea modurilor de transport nemotorizate și a vehiculelor care utilizează combustibili alternativi și va oferi soluții tehnologice pentru îmbunătățirea gestionării traficului. Rezultatele activităților sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO54 Conexiuni intermodale noi sau modernizate; (ii) RCO55 Lungimea liniilor noi de tramvai și metrou; (iii) RCO56 Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

modernizate; (iv) RCO57 Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv; (v) RCO58 Piste ciclabile care beneficiază de sprijin; (vi) RCO59 Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) și (vii) RCO60 Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate. Indicatorii referitori la implementarea strategiilor teritoriale integrate (RCO74 și RCO75) vor fi de asemenea, monitorizați.

Prin dezvoltarea sistemului de transport public, inclusiv a infrastructurii, a materialului rulant electric, prin alocarea de coridoare dedicate transportului public, prin dezvoltarea de noi sisteme de management a traficului, deplasarea cu

autobuzul sau cu tramvaiul va deveni mai atractivă. Dezvoltarea pe astfel de coridoare a benzilor pentru biciclete și a altor facilități pentru pietoni va încuraja mobilitatea nemotorizată și va spori utilizarea modurilor de transport ecologice. Aceste rezultate preconizate vor fi măsurate cu ajutorul următorilor indicatori de rezultat: (i) RCR62 Numărul anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate; (ii) RCR63 Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate și (iii) RCR64 Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile.

Pot apărea și alte efecte, ca urmare a intervențiilor. Mai multe efecte posibile față de cele menționate, sunt prezentate în Tabelul 13.

Tabel 13 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Dezvoltarea transportului public urban nepoluant	Program (Strategie, OS b(viii) descriere)
Dezvoltarea modurilor de transport nemotorizate	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Dezvoltarea utilizării combustibililor alternativi	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Decongestionarea traficului urban	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Îmbunătățirea mobilității în zonele suburbane	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Digitalizarea serviciilor de transport urban	Program (Strategie)
Îmbunătățirea condițiilor de parcare inteligente	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Reducerea emisiilor de CO2 la nivel local și regional	Program (Strategie)
Creșterea capacității beneficiarilor de a implementa proiecte	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Creșterea accesibilității la transportul public pentru persoanele cu mobilitate redusă	Program (Strategie, P4 OS b(viii) descriere)
Scăderea numărului de cauzalități și de decese în rândul utilizatorilor vulnerabili	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P4 OS b(viii) descriere)
Beneficii pentru sănătate pentru populație	Program (Strategie)
Locurile de muncă și serviciile publice din zonele urbane vor fi mai accesibile - creșterea indicelui de accesibilitate a transportului public	Program (Strategie)
Oportunități de angajare pe termen scurt în sectorul construcțiilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P4 OS b(viii) descriere)
Dezvoltarea furnizorilor naționali de echipamente de transport	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P4 OS b(viii) descriere)

Intervențiile PR Nord-Est în cadrul OS b(viii) sunt coordonate cu alte obiective de dezvoltare locale, regionale și naționale în domeniul mobilității urbane. Programul va sprijini implementarea Planurilor de

mobilitate urbană durabilă.

OS b(viii) este de asemenea implementat în complementaritate cu intervențiile incluse în PT și PNRR, contribuind la strategia macro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

regională SUERD.

Succesul intervențiilor din cadrul OS b(viii) va fi influențat de mai mulți factori externi.

- 1) În ceea ce privește aspectele pozitive, în Europa există o tendință generală de îmbunătățire a mobilității urbane durabile, care este sprijinită de mai multe strategii, programe și inițiative de finanțare ale UE sub egida Pactului Verde al UE și a noului cadru privind mobilitatea urbană, precum și de politici naționale.
- 2) Aceste inițiative urmăresc o schimbare sociologică importantă a obiceiurilor de mobilitate urbană în Europa. O parte a cetățenilor nu mai tolerează congestionarea traficului și există un sprijin din ce în ce mai mare din partea utilizatorilor, în special a tinerelor generații, pentru deplasarea cu bicicleta și micro mobilitatea.
- 3) Noile tehnologii sprijină din ce în ce mai mult mobilitatea urbană la mai multe niveluri: planificarea călătoriilor, parcuri, managementul traficului

- 4) Cu toate acestea, recenta pandemie de COVID-19 a afectat negativ dezvoltarea transportului public și au avut loc mai multe reveniri ale pandemiei, care au îndepărtat o parte dintre utilizatori.
- 5) Există și unele preocupări cu privire la potențialele întârzieri în livrarea materialului rulant și a altor echipamente specializate, întrucât criza provocată de pandemia COVID-19 a afectat, de asemenea, lanțul de aprovizionare a industriei autovehiculelor, precum și a componentelor electronice, iar timpii de așteptare au crescut considerabil.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea cererilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în Tabelul 14. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în Tabelul 13.

Tabel 14 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în cadrul OS b (viii)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. PMUD-uri actualizate și utilizatori asociați dezvoltării de programe	Presupunem că proiectele de transport se vor baza pe PMUD-uri actualizate, că noile servicii vor fi programate pe baza unor studii recente privind transporturile și că documentele de planificare a transporturilor vor fi revizuite periodic, pentru a se asigura că proiectele corespund întotdeauna tendințelor actuale. De asemenea, presupunem că utilizatorii de transport vor fi intervievați (focus grupuri cu utilizatorii de transport, cum ar fi: asociațiile de bicicliști, călătorii cu transportul public) în cursul acestui proces și vor fi asociați cu dezvoltarea programului pentru a garanta relevanța proiectelor.
B. Cooperarea părților interesate	Presupunem o coordonare adecvată între planificarea transportului public și amenajarea teritoriului, astfel încât dezvoltarea mobilității urbane să urmeze planificarea urbană și ca orice proiect de dezvoltare urbană să includă o dimensiune de transport. De asemenea, presupunem că municipalitățile care aparțin unor mari zone metropolitane se vor coordona pentru a organiza planificarea urbană și planificarea transporturilor la scara zonei metropolitane funcționale. Presupunem, de asemenea, o bună coordonare între diferitele mijloace de transport (tramvai, autobuze, transport feroviar peri urban) dacă acestea nu sunt gestionate în cadrul aceleiași companii și dialogul dintre furnizorii de transport public și privat, cu scopul de a identifica polii de schimb multimodal în cursul

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

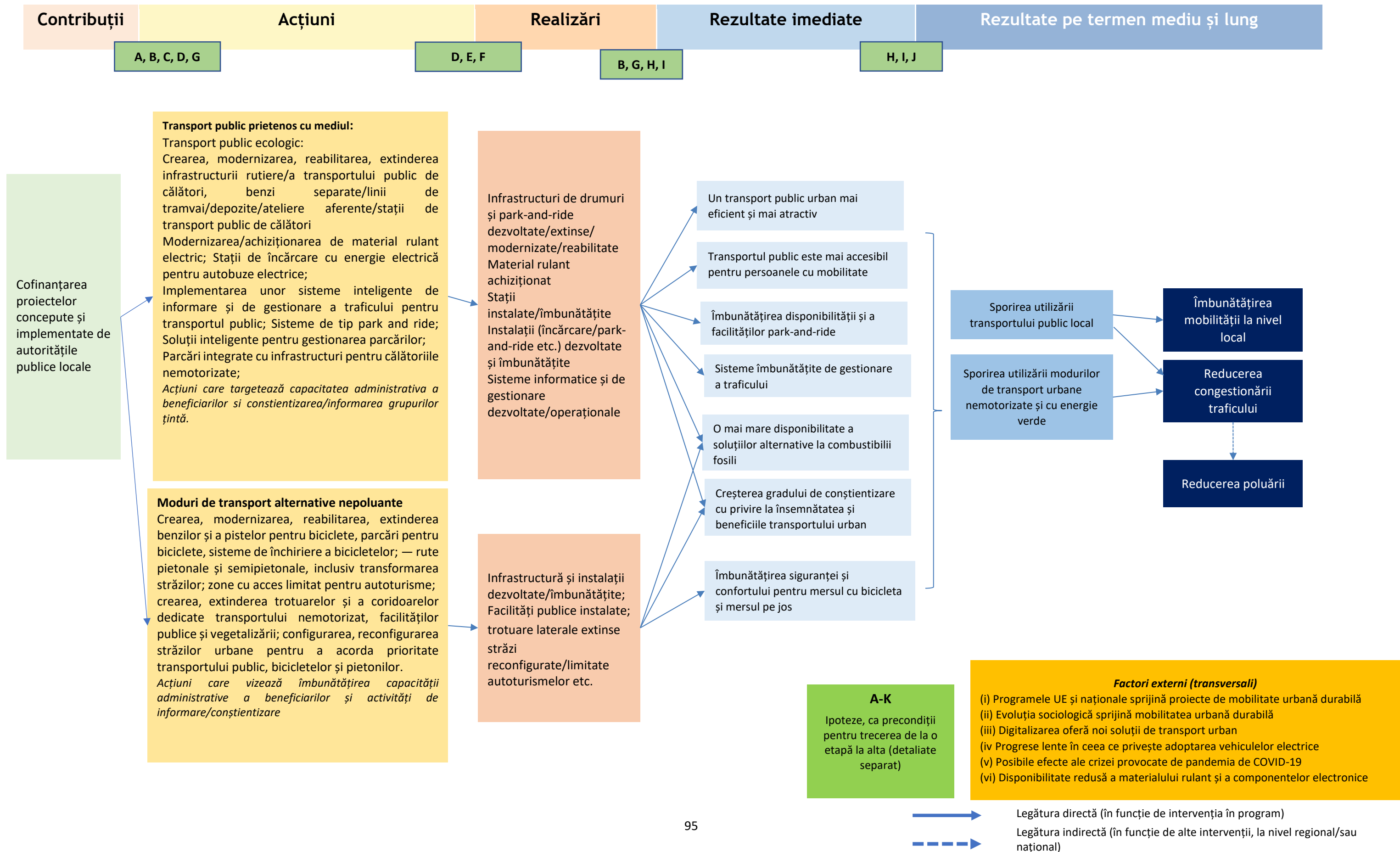
IPOTEZE CRITICE	DETALII
	pregătirii și implementării proiectului (pentru a pregăti orare și servicii de emitere a biletelor coordonate).
C. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că cererile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor locale.
D. Beneficiarii au capacitatea financiară și administrativă necesară pentru a pregăti și a implementa proiectele	Presupunem că instituțiile administrației publice, în calitatea lor de promotori și de entități responsabile cu implementarea proiectelor, dispun de resursele financiare necesare pentru a asigura planificarea și implementarea adecvate a proiectelor. Presupunem că beneficiarii dispun de o capacitate administrativă suficientă pentru a aplica și a implementa proiecte de mobilitate urbană. În plus, presupunem că beneficiarii vor solicita sprijin pentru activitățile de dezvoltare a capacității administrative, dacă este necesar, și că activitățile de consolidare a capacităților sunt eficace pentru furnizarea celor mai bune practici și a formării necesare pentru a permite implementarea proiectelor.
E. Calitatea mecanismelor de achiziții publice	Presupunem că documentația de licitație pentru infrastructură, echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de implementare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.
F. Controlul procesului de livrare	Presupunem că infrastructura, echipamentele și furnizarea serviciilor vor face obiectul unei supravegheri constante și că lucrările, echipamentele și serviciile livrate vor fi supuse tuturor controalelor de calitate necesare.
G. Sunt asigurate măsuri de conștientizare pentru informarea cu privire la beneficiile viitoarelor măsuri de mobilitate urbană și pentru promovarea unei utilizări adecvate a facilităților	Presupunem că sunt puse în aplicare măsuri adecvate de conștientizare pentru a informa potențialii beneficiari și părțile interesate relevante din domeniu cu privire la beneficiile măsurilor de mobilitate planificate și pentru a asigura participarea activă și implicarea acestora în proiecte. De asemenea, presupunem că vor fi asigurate măsuri adecvate pentru promovarea utilizării spațiilor verzi urbane și a infrastructurii verzi și că acestea vor fi eficace în creșterea numărului de persoane care utilizează spațiile verzi create.
H. Capacitatea financiară și administrativă a autorităților publice de a asigura buna funcționare a investițiilor	Presupunem că autoritățile publice, în calitate de beneficiari ai investițiilor, dispun de capacitatea financiară și administrativă adecvată pentru a asigura furnizarea serviciilor publice și pentru a întreține echipamentele. Pe lângă investițiile în infrastructură și echipamente, capacitatea financiară a municipalităților de a încheia contracte de servicii publice cu operatorii de transport în ceea ce privește rezultatele preconizate și contractele de întreținere pentru menținerea în funcțiune a sistemelor.
I. Capacitatea operatorilor de transport public	Presupunem că, pe lângă îmbunătățirea infrastructurii și noile echipamente, operatorii de transport public existenți vor avea capacitatea de a furniza servicii de înaltă calitate. Acest lucru ar putea fi asigurat prin modernizarea serviciilor operatorilor de transport public în paralel cu investițiile în material rulant și infrastructură, prin planificarea flexibilă a transporturilor în raport cu nevoile utilizatorilor și prin monitorizarea calității serviciilor în momentul în care municipalitățile vor atribui contractele de servicii publice.
J. Utilizatorii finali ai investițiilor în transportul urban au un comportament responsabil	Presupunem că activitățile de informare și conștientizare sunt eficace, furnizând informații de calitate publicului-țintă, astfel încât utilizatorii finali să fie dispuși să utilizeze noile mijloace de transport (inclusiv vehiculele nemotorizate), în detrimentul propriilor autoturisme.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Figura 7. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS b(viii) (principalele elemente)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

8. OS c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

Teoria Schimbării pentru OS c(ii) este rezumată în Figura 8. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casețele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii și ipotezele externe sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS c(ii) vizează dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere. Acțiunile din cadrul OS c(ii) constau în modernizarea și creșterea conectivității rețelei din regiunea NE, soluții de decongestionare a traficului, ambele însoțite de măsuri de siguranță. Sunt prevăzute două tipuri principale de proiecte:

(1) intervenții privind infrastructurile rutiere, crearea sau îmbunătățirea conectivității legăturilor rutiere secundare cu principalele axe de transport rutier; aceste intervenții vor crea, moderniza sau consolida infrastructura rutieră existentă, cu scopul suplimentar de a spori reziliența acestora în fața schimbărilor climatice și de a preveni daunele cauzate de condițiile meteorologice nefavorabile. Echipamentele rutiere vor fi modernizate, de exemplu prin crearea de puncte de încărcare pentru combustibili alternativi sau de instalații care facilitează circulația animalelor sălbatice.

(2) intervenții pentru descongestionarea/fluidizarea traficului, cum ar fi crearea variantelor ocolitoare

Ambele tipuri vor include, acolo unde este necesar, intervenții în domeniul siguranței rutiere, cum ar fi acțiuni de îmbunătățire a semnalizării, infrastructură pentru pietoni și bicicliști, treceri de pietoni, precum și acțiuni pentru asigurarea durabilității investițiilor (prin crearea/refacerea coridoarelor ecologice, plantarea de arbori de-a lungul căilor de transport, investiții pentru adaptarea la schimbările climatice, instalarea de stații de încărcare electrică etc.).

Grupurile-țintă avute în vedere de OS c(ii) reprezintă toți locuitorii din localitățile rurale și urbane străbătute de drumurile modernizate/construite, inclusiv agenții economici din zonele respective. Intervențiile sunt concepute pentru utilizatorii infrastructurilor noi, reabilitate sau modernizate (persoane fizice, agenți economici, locuitori ai județului), dar și pentru populația care locuiește de-a lungul drumurilor și străzilor afectate de un trafic rutier intens.

Toate proiectele vor fi concepute și puse în aplicare de autoritățile publice locale (județene și municipalități) care vor fi responsabile cu proiectarea, achiziționarea și supravegherea lucrărilor efectuate pe segmentul de infrastructură rutieră de care sunt responsabile și cofinanțate de PR Nord-Est. Cu o contribuție din FEDR de 154,8 milioane de euro, OS c(ii) reprezintă aproximativ 10,6 % din alocarea totală din FEDR a programului.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va conduce la o rețea de infrastructură regională mai dezvoltată și mai bine echipată. Rezultatele activităților sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO44 Lungimea drumurilor noi sau reabilitate - din afara TEN-T și (ii) RCO46 Lungimea drumurilor construite sau modernizate - din afara TEN-T.

Îmbunătățirea stării actuale a infrastructurii rutiere a județului și dezvoltarea de noi legături vor îmbunătăți conectivitatea județului cu principalele

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

coridoare de transport și cu alte destinații regionale. Construirea de șosele ocolitoare va facilita redirecționarea traficului în afara străzilor orașului. Rezultatele preconizate vor fi măsurate cu ajutorul următorilor indicatori de rezultat: (i) RCR55. Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate și (ii) 7S5. Accidente pe drumuri reconstruite, reabilitate sau modernizate.

Alte efecte pot apărea, de asemenea, ca urmare a intervențiilor, cum ar fi: îmbunătățirea rezilienței infrastructurii, creșterea confortului și a siguranței rutiere, îmbunătățirea protecției mediului de-a lungul drumurilor. Nu în ultimul rând, intervențiile pentru siguranța rutieră vor reduce numărul accidentelor rutiere. Mai multe efecte posibile, cum ar fi cele menționate, sunt prezentate în *Tabelul 15*.

Tabel 15 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Conectivitate sporită a rețelei regionale de infrastructură	Program (Strategie, P5 OS c(ii) descriere)
Siguranță sporită pe drumurile județene	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Scăderea presiunii traficului pe drumurile urbane	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Protecția vieții animalelor sălbatice de-a lungul drumurilor	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Dezvoltarea motorizării ecologice	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Îmbunătățirea accesului la infrastructură pentru persoanele cu mobilitate redusă	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Creșterea mobilității regionale (numărul de utilizatori pe infrastructuri noi și renovate)	Program (P5 c(ii) descriere, indicatori de rezultat)
Reducerea emisiilor de CO2 la nivel regional și național	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Creșterea capacității beneficiarilor de a implementa proiecte	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P5 c(ii) descriere)
Creșterea rezistenței infrastructurii rutiere la schimbările climatice și la condițiile meteorologice nefavorabile	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Costuri reduse pentru întreținerea infrastructurii rutiere	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P5 c(ii) descriere)
Scăderea numărului de cauzalități și decese pe șosele	Program (Strategie, P5 c(ii) descriere)
Scăderea costurilor operaționale ale vehiculelor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P5 c(ii) descriere)
Reducerea timpului de acces de la localitățile din zonele rurale la principalele orașe	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P5 c(ii) descriere)
Locurile de muncă și serviciile publice situate în orașe vor fi mai accesibile pentru populația rurală	Program (Strategie)
Îmbunătățirea mobilității va sprijini în mod eficient afacerile din județe	Program (Strategie)
Reducerea la minimum a disparităților economice regionale (în zonele rurale, rata șomajului va scădea, iar volumul investițiilor va crește)	Program (Strategie)
Oportunități de angajare pe termen scurt în sectorul construcțiilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P5 c(ii) descriere)

Intervențiile RP NE în cadrul OS c(ii) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională. Programul este aliniat cu obiectivele și prioritățile stabilite în PDR Nord-Est 2021-2027 și programele de cooperare în curs cu Moldova și Ucraina. Astfel, OS c(ii) este, de asemenea,

implementat în complementaritate cu intervențiile incluse în MIE (Mecanismul pentru Interconectarea Europei), PT, PNRR și contribuie la strategii mai ample, cum ar fi SUERD.

Succesul intervențiilor în temeiul OS c(ii)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

va fi influențat de mai mulți factori externi.

1) În ceea ce privește aspectele pozitive, programele UE și programele naționale, precum PT și PNRR vor completa dezvoltarea rețelei regionale de transport. Pentru transportul public, aceste programe vor sprijini achiziționarea de material rulant nou pentru trenurile regionale. PT este de asemenea, coordonat cu PNRR pentru proiecte de renovare feroviară sau tronsoane de autostrăzi care traversează regiunea și, în special, în domeniul siguranței rutiere, deoarece aceste programe naționale vor sprijini eliminarea punctelor negre de infrastructură din rețelele naționale regionale. Alte acțiuni organizatorice sunt în curs de implementare prin Planul interministerial pentru siguranța rutieră adoptat de Guvernul României și vor influența rezultatele programului.

- 2) Întârzierile în implementarea PT pot afecta negativ implementarea și eficiența măsurilor adoptate la nivel județean, privând PR Nord-Est de o parte din eficacitatea sa imediată, întrucât rețeaua de transport național și regional este puternic interconectată.
- 3) Acțiunile de reducere a traficului sunt bine sprijinite de public (și în special de participanții la trafic), în Europa există un nivel ridicat de conștientizare cu privire la pericolele existente pe drumurile publice.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea apelurilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în Tabelul 16. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în Tabelul 15.

Tabelul 16 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în cadrul OS c(ii)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. Cooperarea dintre părțile interesate în ceea ce privește planificarea transporturilor și oferta de servicii	Presupunem cooperarea între părțile interesate din domeniul transporturilor. <ul style="list-style-type: none"> • Autoritățile publice locale responsabile cu planificarea transporturilor (infrastructuri și operațiuni) nu vor acționa individual și își vor coordona eforturile pentru a asigura o rețea de transport județeană coerentă. • Autoritățile vor proiecta noile servicii de transport public rutier în sinergie cu cei responsabili cu administrarea infrastructurii feroviare (planificarea stațiilor care să permită trecerea de la un mod de transport la altul).
B. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, pentru a răspunde nevoilor identificate la nivel local și regional. De asemenea, presupunem că modul în care sunt concepute apelurile de propuneri le permite potențialilor beneficiari să promoveze proiecte care răspund nevoilor locale, într-un mod eficace și eficient din punctul de vedere al costurilor și, de asemenea, permite coordonarea în timp util cu alte investiții complementare.
C. Beneficiarii au capacitatea financiară și administrativă necesară pentru pregătirea și implementarea proiectelor	Presupunem că beneficiarii dispun de resursele financiare necesare pentru a asigura planificarea și implementarea adecvată a proiectelor. Presupunem că beneficiarii dispun de o capacitate administrativă suficientă pentru a aplica și a implementa proiecte de mobilitate urbană. În plus, presupunem că beneficiarii vor solicita sprijin pentru activitățile de dezvoltare a capacității administrative, dacă este necesar, și că activitățile de consolidare a capacităților sunt eficace pentru furnizarea celor mai bune practici și a formării necesare pentru a permite implementarea a proiectelor.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

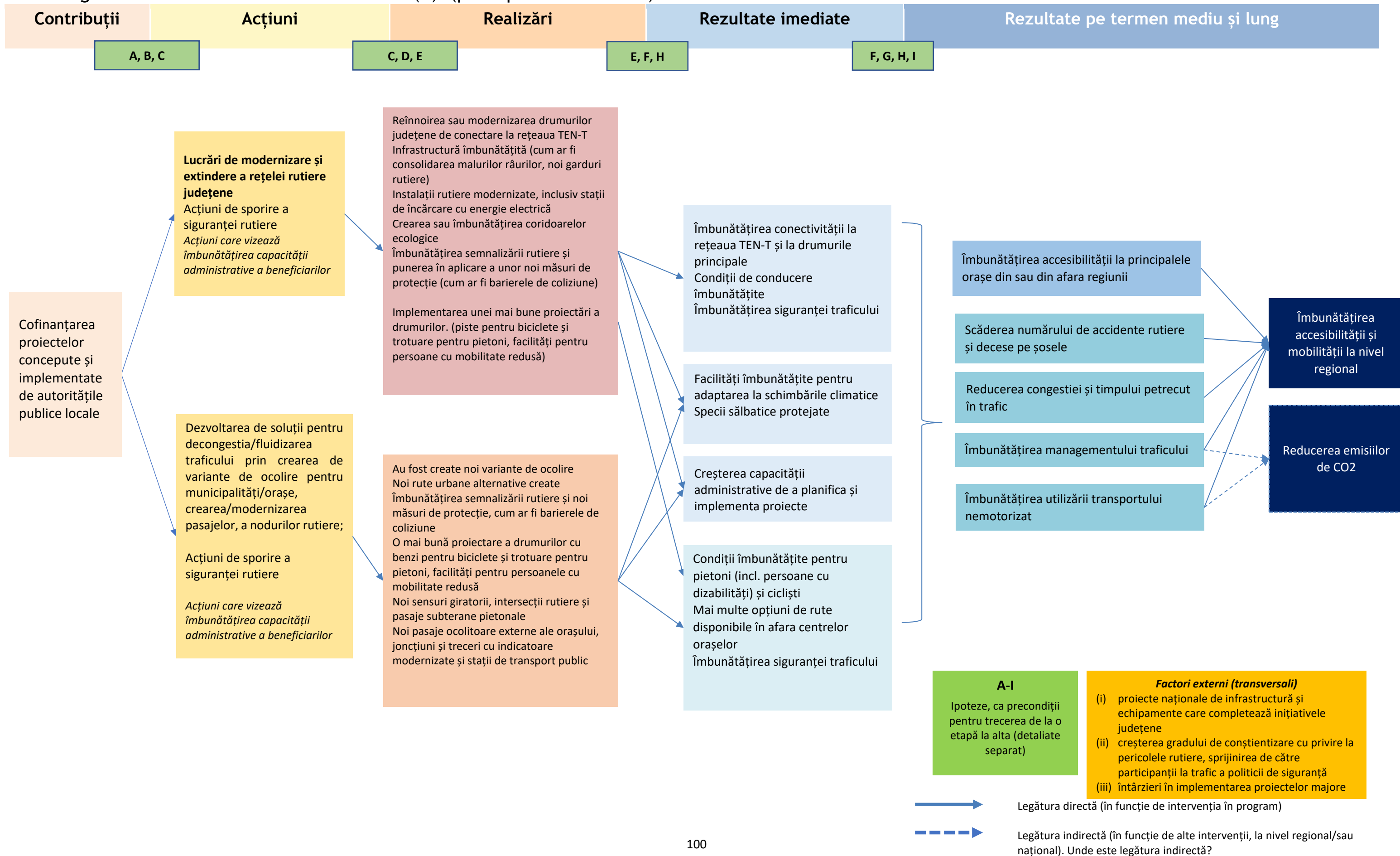
IPOTEZE CRITICE	DETALII
D. Capacitatea tehnică a beneficiarilor - Consolidarea capacității	Presupunem o capacitate tehnică suficientă pentru planificarea transporturilor, conceperea și managementul proiectelor. Acest lucru ar putea fi asigurat prin programarea acțiunilor de consolidare a capacităților și a asistenței tehnice prin intermediul programului și prin programarea verificării proiectării externe și a inspecțiilor periodice la fața locului.
E. Controlul procesului de livrare	Presupunem că infrastructura, echipamentele și furnizarea serviciilor vor face obiectul unei supravegheri constante și că lucrările, echipamentele și serviciile livrate vor fi supuse tuturor controalelor de calitate necesare.
F. Capacitatea de întreținere a infrastructurii noi	Presupunem că există capacitatea autorităților de a asigura, după realizarea proiectelor, întreținerea noilor rețele și echipamente și că bugetele de întreținere și reparații curente vor fi adoptate ținând seama de necesități și vor beneficia de toate alocările bugetare necesare.
G. Implicarea tuturor părților interesate în gestionarea traficului și siguranța rutieră	Pe lângă îmbunătățirea infrastructurii rutiere, presupunem că toate celelalte părți interesate implicate în siguranța rutieră vor contribui la obiectivele de siguranță rutieră, astfel cum sunt definite în strategia națională privind siguranța rutieră (aplicarea legii de către poliție, consolidarea serviciilor de urgență, reforma școlilor de șoferi, cercetare etc.), sporind astfel gradul de sensibilizare a publicului și consolidând eficiența politicilor.
H. Utilizatorii finali ai infrastructurii au un comportament responsabil	Presupunem că beneficiarii finali/utilizatorii finali vor utiliza infrastructura în mod responsabil în ceea ce privește utilizarea transportului public urban sau nemotorizat, condusul în mod responsabil, utilizarea noilor rute etc.
I. Alte investiții/ programe complementare/ OS	Presupunem că complementaritatea cu alte programe (PT, PNRR) va fi urmărită și asigurată în vederea atingerii obiectivelor propuse.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Figura 8. Vizual - Teoria Schimbării OS c(ii) (principalele elemente)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

9. OS d(ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Teoria schimbării pentru OS d(ii) este rezumată în Figura 9. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casetele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, factorii și ipotezele externe sunt menționate în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS d(ii) vizează creșterea accesului la o infrastructură educațională modernă, rezilientă și incluzivă care fructifică avantajele digitalizării, îndeplinind condițiile standard de funcționare, cu ateliere și laboratoare înzestrate cu dotări moderne, care permit dezvoltarea competențelor în corelare cu nevoile/provocările prezente și viitoare ale pieței muncii locale și regionale. Sunt planificate intervenții pentru toate nivelurile de educație, de la învățământul ante preșcolar și preșcolar până la învățământul universitar. Învățământul profesional, inclusiv cel dual, este, de asemenea, sprijinit. Investițiile vor viza dezvoltarea/extinderea/modernizarea infrastructurii educaționale și acoperirea nevoilor de dotări necesare și se vor concentra, de asemenea, pe răspunsul la alte provocări cu care se confruntă în prezent sistemul de învățământ. În acest scop, va fi disponibil sprijin pentru achiziționarea de mijloace de transport școlar electrice (echipate pentru transportul elevilor cu dizabilități locomotorii), pentru digitalizarea unităților de învățământ și pentru infrastructura sportivă asociată unităților de învățământ (ca modalități eficiente de reducere a părăsirii timpurii a școlii). Astfel, bugetul OS d(ii) este de 124,8

milioane de euro și reprezintă aprox. 8,7% din alocarea totală din FEDR pentru program, iar cea mai mare alocare este destinată infrastructurii pentru învățământul primar și secundar (50 %).

Grupul-țintă prevăzut de OS d(ii) este reprezentat de populația din zonele urbane și rurale. Intervențiile vizează elevii, preșcolarii (3-5 ani), copiii (0-2 ani) care utilizează infrastructura educațională construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată și studenții care utilizează infrastructura educațională reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată.

Desfășurarea activităților menționate mai sus va conduce la un număr mai mare de săli de clasă cu o capacitate sporită. Realizările preconizate vor fi măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO57 Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv; (ii) RCO66 Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor; (iii) RCO67 Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate. Indicatorii referitori la implementarea strategiilor integrate de dezvoltare (RCO74 și RCO75) vor fi de asemenea, monitorizați.

Creșterea numărului de unități de învățământ cu infrastructuri noi sau îmbunătățite va contribui la creșterea numărului de înscrieri la școală și de beneficiari de educație. Rezultatele preconizate vor fi cuantificate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCR70 Numărul anual de utilizatori ai infrastructurilor de îngrijire a copiilor noi/modernizate; (ii) RCR71 Numărul anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate și (iii) 7S6. Numărul anual de utilizatori, provenind din grupuri vulnerabile, ai structurilor educaționale modernizate.

Se preconizează că intervențiile vor produce beneficii pe termen mai lung pentru regiune. Investițiile sunt condiții esențiale pentru atragerea elevilor și

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

pentru descurajarea absenteismului și reducerea fenomenului de părăsire timpurie a școlii/abandon școlar. Ca efect pe termen lung, acestea vor crește rata de absolvire și tranziția către niveluri superioare de educație. Investițiile în educația preșcolară vizează creșterea participării femeilor la viața profesională. Alte efecte pot apărea, de asemenea, ca

urmare a intervențiilor, cum ar fi îmbunătățirea mediului de lucru pentru profesori și personalul auxiliar sau îmbunătățirea accesibilității pentru persoanele cu handicap.

Mai multe efecte posibile sunt prezentate în Tabelul 17.

Tabel 17 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Îmbunătățirea și atractivitatea mediului de învățare și a capacităților în școlile sprijinite	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere, indicatori)
Creșterea numărului de înscrieri și de participare la școală	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere, indicatori)
Îmbunătățirea capacității (laboratoarelor) de a furniza servicii educaționale adaptate la piața muncii din școlile sprijinite	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere, indicatori)
Abilități îmbunătățite, aliniate la nevoile pieței forței de muncă	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere, indicatori)
Creșterea înscrierii preșcolare	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Creșterea participării femeilor pe piața muncii	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Un mediu și capacități de învățare noi și îmbunătățite	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Îmbunătățirea mediului de lucru pentru profesori și personal	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P6 d(ii) descriere)
Creșterea accesului la învățământul terțiar	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Rezultate/oportunități îmbunătățite în materie de ocupare a forței de muncă pentru studenți	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P6 d(ii) descriere)
Creșterea participării la activități extrașcolare pentru studenți	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P6 d(ii) descriere)
Îmbunătățirea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
O protecție structurală sporită a clădirilor împotriva riscurilor identificate	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Creșterea capacității beneficiarilor de a implementa proiectele	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)
Oportunități de angajare pe termen scurt în sectorul construcțiilor	Derivată de BM, pe baza acțiunilor (P6 d(ii) descriere)
Îmbunătățirea incluziunii sociale, prin facilitarea accesului la educație al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile	Program (Strategie, P6 d(ii) descriere)

Intervențiile RP NE în cadrul OS d(ii) vizează îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și sunt favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii; sunt complementare celor

realizate prin Programul pentru educație și ocuparea forței de muncă (PEO) 2021-2027 pentru prevenirea și combaterea părăsirii timpurii a școlii și pentru creșterea accesului și a participării grupurilor defavorizate la educație. PR NE este

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

complementar Programului pentru incluziune și demnitate socială (PIDS) la nivelul intervențiilor finanțate în cadrul strategiilor de dezvoltare locală în cadrul responsabilității comunitare.

Complementaritatea cu PNRR în ceea ce privește infrastructura educațională la nivelul educației timpurii (creșe) va fi asigurată prin instituirea la nivel național a unui mecanism de evitare a dublei finanțări.

Succesul intervențiilor în cadrul OS d(ii) poate fi influențat de anumiți factori externi:

- **Pandemia de COVID-19** a multiplicat efectele negative pe care educația trebuie să le contracareze. Închiderea școlilor a afectat în mod substanțial procesul de învățare al elevilor. Deși au existat oportunități de învățare la distanță pentru elevi, calitatea și accesarea unor astfel de inițiative au variat și, în majoritatea cazurilor, acestea au oferit un substitut slab pentru instruirea în persoană.
- **Elevii și studenții** ar putea dobândi mai multă autonomie prin **colaborarea online**. Accesul la tehnologiile digitale și utilizarea acestora pot contribui la reducerea decalajului de învățare dintre elevii care

provin din medii socioeconomice defavorizate și colegii lor.

- **Migrația urbană/rurală și noile modalități de lucru** (munca la distanță) pot duce la relocarea populației din zonele urbane în cele rurale, determinând noi nevoi, în special în regiunile peri urbane și pentru educația timpurie. Cu toate acestea, este puțin probabil ca presiunea asupra școlilor supraaglomerate să scadă.

- **Schimbări demografice** în unele zone care ar putea să se depopuleze rapid din cauza îmbătrânirii populației și a migrației.

- **Adâncirea sărăciei și a excluziunii sociale, cu un impact negativ asupra participării la educație**

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a punerii în aplicare, începând cu pregătirea apelurilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor.

Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în Tabelul 18.

Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în Tabelul 17.

Tabel 18 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în cadrul OS d(ii)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. Calendarul și disponibilitatea fondurilor	Presupunem că apelurile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor din regiune.
B. Capacitatea financiară și instituțională a beneficiarilor de a elabora și de a implementa proiecte	Presupunem că beneficiarii au o capacitate financiară și instituțională suficientă pentru a scrie și a realiza proiecte, în special în comunitățile în care o parte semnificativă a populației este în nevoie, este expusă riscului de sărăcie, marginalizării sau excluziuni sociale și în care capacitatea autorităților locale poate fi mai limitată. Presupunem că acțiunile de consolidare a capacității prevăzute sunt eficace în asigurarea faptului că proiectele sunt implementate la timp și cu succes.
C. Calitatea mecanismelor de achiziții publice	Presupunem că documentația de licitație pentru infrastructură, echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de implementare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.
D. Piața construcțiilor poate răspunde cererii de îmbunătățire sau de	Presupunem că oferta de servicii de construcții este suficientă pentru a satisface cererea de îmbunătățire a clădirilor existente sau de realizare a unor clădiri noi, astfel încât proiectele să fie implementate la timp.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

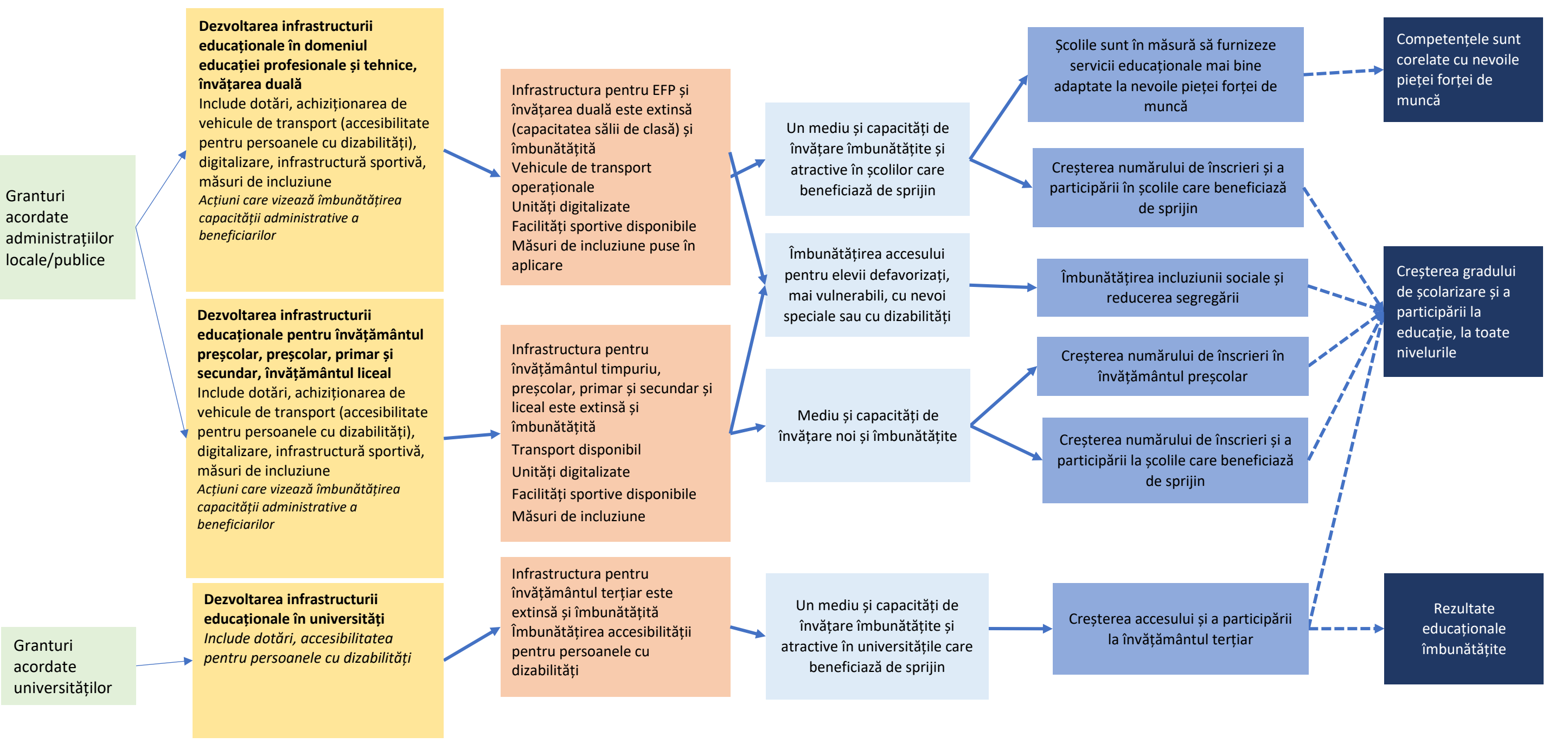
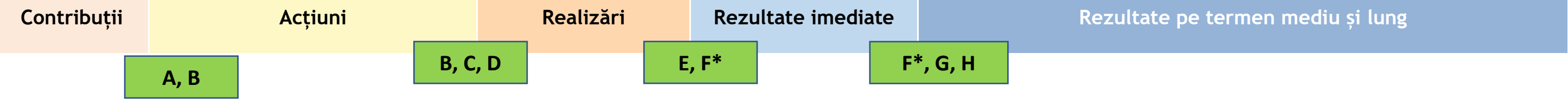
IPOTEZE CRITICE	DETALII
dezvoltare a unor clădiri noi	
E. Implicarea grupurilor-țintă	Presupunem că grupurile-țintă au fost stabilite pe baza unei bune înțelegeri a caracteristicilor și nevoilor lor. Presupunem că beneficiarii vor fi în măsură să găsească suficiente cadre didactice și personal calificat pentru locațiile modernizate.
F. Angajamentul sectorului privat	Presupunem că activitățile propuse pentru colaborarea în domeniul învățământului profesional și tehnic sunt atractive pentru mediul de afaceri, pentru desfășurarea activităților de practică și de ucenicie. De asemenea, presupunem că formarea studenților este corelată cu nevoile pieței muncii (numai pentru EFP, intervenții de învățare duală).
G. Comportamentul grupului țintă	Presupunem că grupurile-țintă se vor implica în activitățile sprijinite și se vor înscrie și participa la programele educaționale. Presupunem că activitățile de informare și conștientizare desfășurate sunt eficace și că factorii care împiedică participarea (în timpul proiectului și după finalizarea proiectului) au fost identificați în mod corect și au fost găsite și implementate soluții de remediere.
H. Alte investiții/programe complementare/OS	Presupunem că complementaritatea cu alte programe (PEO, PIDS, PNRR) va fi urmărită și asigurată pentru a atinge obiectivele regionale.

Cofinanțat de Uniunea Europeană

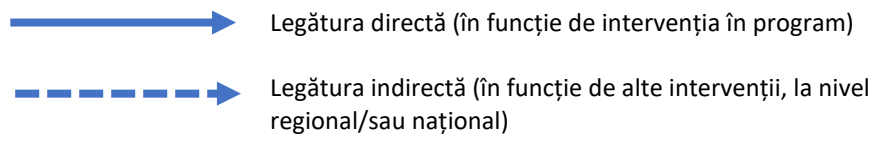
Figura 9. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS d(ii)

A-H
Ipoteze, ca precondiții pentru trecerea de la o etapă la alta (detaliată separat)

Factori externi:

- (i) Digitalizare
- (ii) Migrație urbană/rurală
- (iii) Schimbare demografică
- (iv) Criza COVID

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

10. OS e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane.

Teoria Schimbării pentru OS e(i) este rezumată în Figura 10. Diagrama reprezintă modificările structurale preconizate ale intervențiilor; casele din diagramă includ principalele elemente descrise mai jos, începând de la intervențiile de implementare, trecând la realizările preconizate, la principalele rezultate, precum și la rezultatele și impactul pe termen lung. Săgețile evidențiază legăturile dintre diferitele elemente ale logicii de intervenție, arătând relațiile cauză-efect necesare pentru atingerea obiectivului preconizat. În plus, ipotezele și factorii externi sunt menționați în relație cu anumite elemente sau legături.

Intervențiile din cadrul OS e(i) vizează creșterea numărului de vizitatori ai siturilor culturale și turistice, precum și creșterea calității spațiilor publice urbane și creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor sprijinite. Acțiunile din cadrul OS (i) au în vedere o mai bună valorificare a potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural în regiunea de Nord-Est prin creșterea atractivității zonelor urbane. Sunt avute în vedere două tipuri principale de acțiuni: primul vizează revitalizarea și regenerarea urbană prin reabilitarea, modernizarea și extinderea spațiilor publice, cum ar fi: grădini publice urbane, spații de joacă, monumente, alei și alte zone cu spații verzi. Al doilea tip de intervenții vizează restaurarea/consolidarea/protecția/conservarea și dotarea patrimoniului cultural și include, de asemenea, intervenții pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și a bazelor de tratament din stațiunile balneare. Infrastructura de acces va fi, de asemenea, îmbunătățită.

Acest OS sprijină mecanismul integrat de dezvoltare urbană durabilă, intervențiile

putând fi însoțite de activități de creștere a capacităților pentru toate părțile interesate și beneficiarii relevanți, inclusiv sprijin pentru realizarea sau actualizarea documentelor strategice. Proiectele care vizează regenerarea urbană vor fi implementate de administrațiile publice locale urbane, zone urbane funcționale, zone metropolitane, în timp ce intervențiile care vizează valorificarea potențialului economic, cultural, balnear, turistic și creativ local vor fi implementate atât de administrațiile publice locale urbane, zone urbane funcționale, zone metropolitane, cât și de IMM-urile din zonele urbane. Cu un buget de aproximativ 102 de milioane de euro reprezentând contribuția FEDR, OS e(i) reprezintă 7 % din alocarea totală din FEDR a programului.

Principalul grup-țintă avut în vedere de OS e(i) este populația urbană de la nivelul regiunii, ale cărei condiții economice și sociale urmează să fie îmbunătățite ca urmare a intervențiilor. Intervențiile vizează, de asemenea, turiștii - care beneficiază de servicii îmbunătățite, antreprenorii din industriile cultural-creative - care beneficiază de sprijin și parteneriatele locale.

Desfășurarea activităților menționate mai sus prin intermediul Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană va conduce, pe de o parte, la un număr mai mare de infrastructuri turistice și culturale îmbunătățite și la reabilitarea patrimoniului cultural, precum și la mai multe spații publice noi și modernizate, pe de altă parte. Nu în ultimul rând, activitățile vor conduce, de asemenea, la sprijinirea întreprinderilor culturale și creative. Aceste realizări sunt măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCO01

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii, mari) (nr. de întreprinderi); (ii) RCO02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi (nr. de întreprinderi); (iii) RCO77 Numărul de situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr. de situri) și (iv) RCO114 Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane (nr. de spații). La aceștia se adaugă doi indicatori de realizare specifici intervențiilor în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată: RCO74 Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (nr. de persoane); RCO75 Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (nr. de contribuții la strategii).

Creșterea numărului de vizitatori ai siturilor culturale și turistice, precum și a calității spațiilor publice, îmbunătățind în același timp cifra de afaceri a

întreprinderilor culturale și creative, va contribui la dezvoltarea atractivității zonelor urbane din regiune. Dacă se vor obține rezultatele imediate menționate mai sus și dacă sectorul privat din regiune va contribui, de asemenea, la diversificarea și dezvoltarea durabilă a ofertei turistice și va stimula în continuare creșterea economică regională a centrelor urbane. Rezultatele preconizate vor fi măsurate cu ajutorul următorilor indicatori: (i) RCR77 Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin, vizitatori/an și (ii) RCR 19 Întreprinderi cu o cifră de afaceri mai mare. Alte efecte pot apărea, de asemenea, ca urmare a intervențiilor, cum ar fi creșterea numărului de locuri de muncă în industria HORECA sau creșterea nivelului de cooperare între partenerii locali și regionali din sectoarele sprijinite. Mai multe efecte posibile sunt prezentate în Tabelul 19.

Tabel 19 Efecte ale intervenției

Efecte	Referință
Creșterea atractivității zonelor urbane	Program - Strategia, P 7, e(i) descriere
Creșterea veniturilor din activități culturale și turistice în zonele urbane	Derivată de BM, bazată pe acțiuni P7 e(i) descriere
Valorificarea sporită a potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural în zonele urbane	Strategie program, acțiuni P7 e(i) descriere
Dezvoltarea economică și diversificată a regiunii	Program - Strategia, P7 e(i) descriere
Îmbunătățirea capacității beneficiarilor de implementa proiecte	Program - P7, e(i) descriere
Îmbunătățirea conectivității siturilor din patrimoniul cultural și a atracțiilor turistice	Program - Strategia, P7 e(i) descriere
Creșterea numărului de investiții în regiune	Derivată de BM, bazată pe acțiuni (P7 e(i) descriere)
O mai bună cunoaștere a grupurilor-țintă în ceea ce privește bunurile culturale și turistice regionale	Derivată de BM, bazată pe acțiuni (P7 e(i) descriere)
Un nivel sporit de cooperare între partenerii locali și regionali în zonele sprijinite	Derivată de BM, bazată pe acțiuni (P7 e(i) descriere)
Îmbunătățirea accesibilității turismului și a siturilor culturale pentru persoanele cu dizabilități	Program (P7 e(i), egalitate și non-discriminare)
Creșterea cererii de lucrări de regenerare	Derivată de BM, bazată pe acțiuni (P7 e(i))

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

urbană pe piața locală	descriere)
Creșterea numărului de locuri de muncă în industria HORECA din regiune	Derivată de BM, bazată pe acțiuni (P7 e(i) descriere)

Intervențiile PR în cadrul OS e(i) urmăresc să contribuie la obiectivele de dezvoltare regională și sunt complementare acțiunilor incluse în alte programe. Programul este aliniat la viziunea strategică a PDR NE 2021-2027, precum și la alte documente strategice naționale care sprijină dezvoltarea și promovarea turismului pentru dezvoltarea economiei regionale, cum ar fi Planul general pentru dezvoltarea turismului național, Strategia națională pentru cultură și patrimoniu sau Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului balnear. Pe lângă toate aceste documente strategice, programul este, de asemenea, aliniat la (PRAT NE) pentru perioada 2017-2023, care vizează creșterea competitivității și a atractivității turistice a regiunii.

OS e (i) este, de asemenea, implementat în complementaritate cu intervențiile incluse în PNRR, în programul Europa Creativă și în programul LIFE, contribuind în același timp la strategii mai ample, cum ar fi SUERD 2021-2027. PNRR și POR NE - P7 pot avea intervenții complementare în dezvoltarea urbană, turism și cultură, contribuind la dezvoltarea economică și socială durabilă. Intervențiile sunt, de asemenea, complementare programului Europa Creativă, care poate stimula creșterea durabilă și poate crea locuri de muncă prin accesarea de noi oportunități, piețe și public internațional.

În ceea ce privește programul LIFE, se pot obține complementarități în ceea ce privește formele durabile de turism. Acest OS contribuie la implementarea SUERD, a domeniului prioritar 3, cultură și turism, precum și a domeniului prioritar 10, a capacității și a cooperării instituționale. În acest mod, sunt asigurate condițiile necesare pentru realizarea sinergiilor cu

acțiunile prevăzute în viitorul program Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, pentru prioritatea care va fi dezvoltată în ceea ce privește obiectivul de politică 4.

În cadrul Programului transnațional pentru regiunea Dunării 2021-2027, intervențiile de cooperare transnațională sunt dedicate priorității unei Regiuni a Dunării mai sociale, adaptate zonelor care se confruntă cu rate ridicate ale riscului de sărăcie, care sunt complementare intervențiilor din cadrul programului regional care vizează dezvoltarea economică și locală. În același timp, programul acordă prioritate regiunii Dunării - o mai bună cooperare, construcție instituțională printr-o mai bună implicare a autorităților publice locale și regionale, a societății civile, în elaborarea politicilor, cadre de dezvoltare teritorială și modele de guvernare transnațională, sprijin pentru analiza și monitorizarea proceselor teritoriale.

Succesul intervențiilor în cadrul OS e(i) poate fi influențat de anumiți factori externi.

- Potențial de dezvoltare turistic: Regiunea dispune de o ofertă culturală și o infrastructură de agrement diversificată și relativ dezvoltată. Polul regional și cei județeni au un potențial turistic, cultural și creativ, care poate duce la redresare și diversificare economică, creând locuri de muncă pentru tineri și schimbarea imaginii orașelor. De asemenea, existența unui număr mare de zone protejate și izvoare minerale contribuie la atractivitatea turistică a regiunii. În acest context, se poate observa o

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- creștere a cererii de investiții în activități recreative.
- Tendințe în domeniul turismului: Regiunea poate valorifica tendințele emergente din domeniul turismului (turism experimental/turism fotografic/medical și de wellness/sporturi montane/turism religios/turism velo), care se preconizează că vor crește și vor diversifica cererile vizitatorilor în anii următori. De asemenea, în contextul recente crize medicale, resursele balneare valoroase pot fi utilizate pentru prevenirea și tratarea bolii provocate de coronavirus.
 - Infrastructură de transport insuficient dezvoltată în raport cu cerințele curente și viitoare: Atractivitatea regiunii poate fi împiedicată de infrastructura regională de transport subdezvoltată, care îngreunează accesibilitatea în regiune, atât pentru turiști, cât și pentru investitori.
 - Dezvoltare economică și administrativă dezechilibrată: Dezvoltarea economică este dezechilibrată, iar orașele medii și mici nu reușesc să își atingă potențialul economic local. În special în cazul acestora din urmă, capacitatea administrativă a actorilor implicați în implementarea fondurilor este inegală. Atractivitatea regiunii este împiedicată de exploatarea și promovarea ineficientă a acesteia.
 - Tendințe socioeconomice: Creșterea tarifelor la energie

electrică și gaze naturale generează o povară considerabilă pentru sectorul turismului (în special pentru turismul balnear). Penuria prelungită de forță de muncă, atât în HORECA, cât și în sectorul construcțiilor, ridică dificultăți semnificative în ceea ce privește capacitatea lor de a realiza intervenții și rezultatele preconizate, afectând în cele din urmă sustenabilitatea și calitatea. În regiunea NE, acest lucru este accentuat de migrația continuă a persoanelor cu studii superioare și calificate în afara regiunii.

- Implementarea măsurilor complementare: Măsura în care sunt puse în aplicare acțiuni din alte surse de finanțare poate influența obținerea de rezultate la nivel regional și național. Sunt necesare intervenții transectoriale, prioritizate și corelate în mod corespunzător, pentru o valorificare sporită a potențialului economic al turismului și al patrimoniului cultural în zonele urbane și pentru îmbunătățirea condițiilor de viață în zonele urbane din regiune.

Pentru ca schimbarea preconizată să aibă loc, trebuie să existe mai multe elemente, în fiecare etapă a implementării, începând cu pregătirea apelurilor de propuneri și până la obținerea rezultatelor. Ipotezele critice legate de obținerea rezultatelor primare sunt prezentate în detaliu în tabelul 20. Ar putea fi necesară elaborarea altor ipoteze pentru efectele secundare menționate în tabelul 19.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Tabel 20 Ipoteze care stau la baza intervențiilor în cadrul OS e(i)

IPOTEZE CRITICE	DETALII
A. Cadrul strategic existent	Presupunem că se vor asigura pregătirea și aprobarea timpurie a ITDS, împreună cu structuri formale flexibile de stabilire a priorităților la nivel local. De asemenea, presupunem că ITDS va fi dezvoltat printr-o abordare foarte participativă, de către autoritățile publice locale, cu implicarea părților interesate relevante și a grupurilor-țintă.
B. AM concepe apelurile de propuneri în colaborare cu părțile interesate de la nivel regional	Presupunem că cererile de proiecte vor fi lansate conform unui calendar previzibil și că vor fi concepute în consultare cu părțile interesate relevante, astfel încât viitorii beneficiari să poată pregăti proiecte de calitate, care să răspundă nevoilor locale.
C. Beneficiarii au capacitatea financiară și administrativă necesară pentru pregătirea și implementarea proiectelor	Curtea presupune că beneficiarii dispun de resursele financiare necesare pentru a asigura planificarea și implementarea adecvată a proiectelor. Presupunem că beneficiarii dispun de o capacitate administrativă suficientă pentru a aplica și a pune în aplicare cu succes proiectele. În plus, presupunem că beneficiarii vor solicita sprijin pentru activitățile de dezvoltare a capacității administrative, dacă este necesar, și că activitățile de consolidare a capacităților sunt eficiente pentru furnizarea celor mai bune practici și a formării necesare pentru a permite implementarea proiectelor.
D. Cooperarea părților interesate	Presupunem că părțile interesate vor colabora în mod eficiente pe parcursul punerii în aplicare a programului, în special printr-o coordonare eficientă, atât pe orizontală, cât și verticală. Conceperea și implementarea în comun a inițiativelor, precum și schimbul de experiență ar trebui să permită o mai bună adaptare a investițiilor și a proiectelor, în funcție de nevoile locale și regionale. În plus, în faza de implementare a proiectului și ulterior, presupunem că sectorul privat regional va contribui, de asemenea, la diversificarea și dezvoltarea durabilă a ofertei turistice, contribuind la creșterea economică regională, inclusiv prin valorificarea atracțiilor turistice din regiune.
E. Reglementările sunt disponibile la nivel local în ceea ce privește realizarea lucrărilor de construcție/modernizare	Presupunem că la nivel local există principiile necesare de planificare urbană, standardele de calitate, inclusiv cele legate, de exemplu, de utilizarea materialelor ecologice, pentru a asigura o calitate adecvată a lucrărilor de regenerare/modernizare urbană.
F. Lucrări de calitate	Considerăm că modalitățile de gestionare și de achiziții publice definite sunt eficiente, pentru a asigura o bună calitate a lucrărilor. În acest scop, presupunem că documentația de licitație pentru infrastructură, echipamente și servicii va fi clară și realizată în mod profesionist și, în special, va echilibra criteriile de atribuire între calitate și costuri pentru a evita rezultate de slabă calitate și planificarea unor bugete realiste și a unui timp de punere în aplicare pentru a evita angajamente care nu pot fi asumate.
G. Piața construcțiilor poate răspunde cererii de lucrări	Presupunem că oferta de servicii de construcții este suficientă pentru a satisface cererea rezultată din proiecte și că aceste servicii sunt de o calitate adecvată, astfel încât proiectele de regenerare/modernizare urbană și investițiile în domeniul patrimoniului cultural și al turismului să fie oportune, să pună în

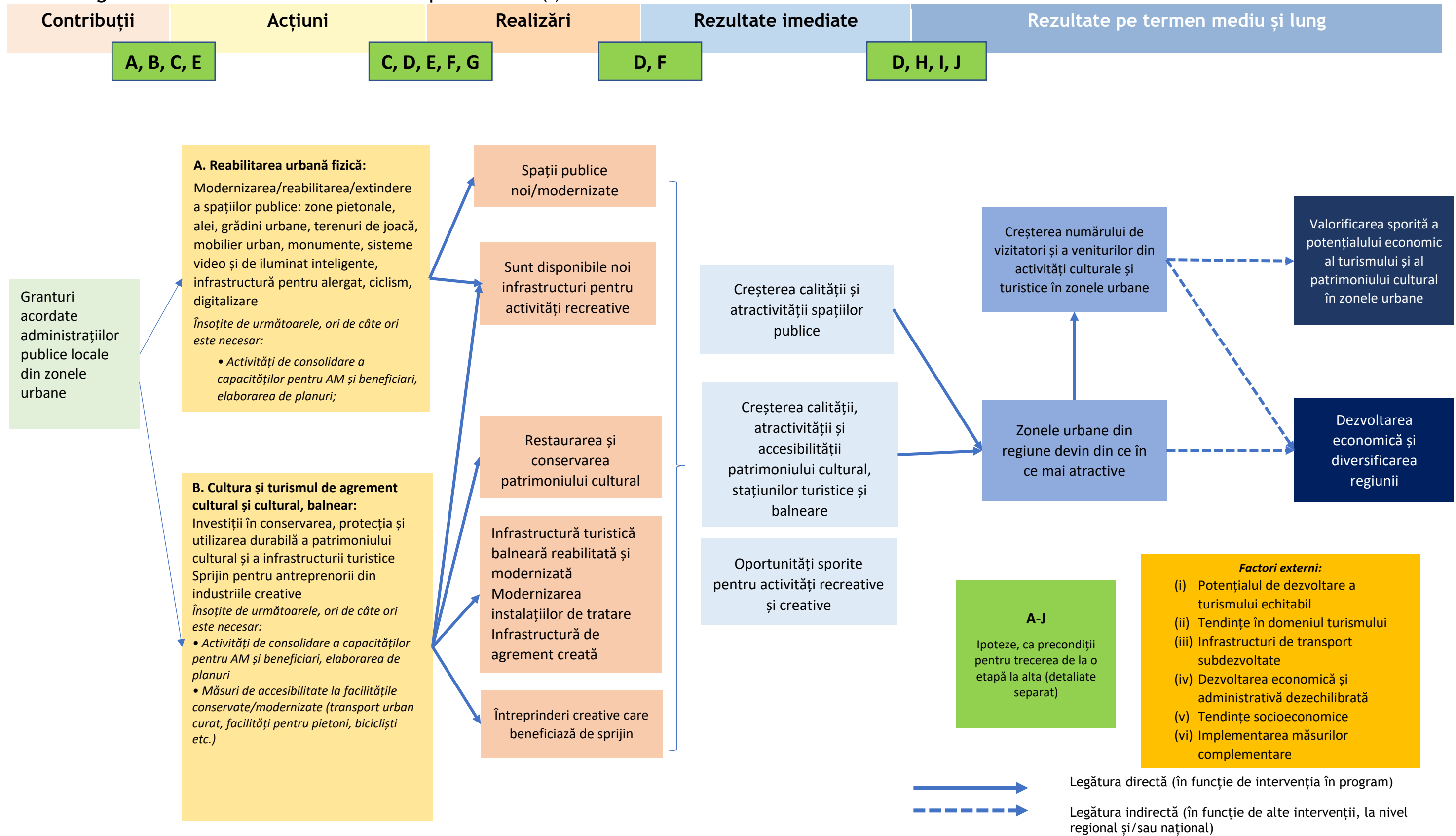

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

IPOTEZE CRITICE	DETALII
	aplicare soluții tehnice adecvate și să răspundă nevoilor identificate.
H. Utilizarea adecvată a instalațiilor	<p>Presupunem că instalațiile modernizate vor fi atractive pentru utilizatorii finali și le vor utiliza conform planificării (în estimările inițiale pentru investiții).</p> <p>Presupunem că serviciile și modalitățile de plată/impozitare concepute pentru aceste facilități sunt atractive pentru utilizatorii finali și încurajează utilizarea acestora.</p> <p>De asemenea, presupunem că se vor desfășura activități adecvate de informare și sensibilizare pentru a promova utilizarea noilor instalații. Presupunem că acestea vor fi eficiente în creșterea numărului de vizitatori, atât de la nivel local, cât și de la nivel regional.</p>
I. Se va asigura o utilizare durabilă a resurselor.	<p>Presupunem că exploatarea resurselor turistice și culturale, precum și dezvoltarea serviciilor și a produselor oferite de întreprinderile culturale și creative se vor desfășura în mod durabil, atât în timpul, cât și după finalizarea intervențiilor. În niciun caz, exploatarea sporită a resurselor turistice și a siturilor culturale și istorice nu va trebui să se traducă printr-o exploatare sporită și necontrolată a resurselor naturale, fiind imperativă pentru ca intervențiile să nu pună în pericol mediul sau habitatele naturale din regiune. Presupunem că protecția mediului natural va fi garantată prin toate intervențiile.</p>
J. Complementaritate efectivă	<p>Presupunem că se va asigura o complementaritate eficace cu alte surse de finanțare. Intervențiile RP NE trebuie să fie complementare cu alte programe, cum ar fi PNRR, sau cu alte surse de finanțare, inclusiv cu intervențiile finanțate de la bugetul local. Pentru a obține rezultatele preconizate, este esențial ca investițiile realizate în PR NE să fie în sinergie cu cele realizate din alte fonduri/surse de finanțare. În cazul în care sunt utilizate împreună în întreaga regiune și se asigură o prioritizare adecvată, diferitele finanțări existente conduc la efecte combinate extinse.</p>

Figura 10. Vizual - Teoria Schimbării pentru OS e(i)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Anexa 2 - GLOSAR CRITERII DE EVALUARE

Eficacitatea: măsura în care acțiunea finanțată din fonduri UE a reușit să atingă obiectivele stabilite sau a avansat în vederea atingerii acestora.

Eficiența: analiza de eficiență examinează relația dintre resursele folosite de o intervenție și schimbările generate de acea intervenție.

Notă: diferența dintre eficacitate și eficiență este că în timp ce eficacitatea este capacitatea de a atinge un obiectiv scontat, eficiența este capacitatea de a atinge obiectivul cu cea mai mică cheltuială de resurse posibilă.

Relevanța: analizează relația dintre nevoile și problemele din societate și obiectivele intervenției și are în vedere designul strategiilor și al politicilor. Deoarece circumstanțele și contextul se schimbă în timp, este posibil ca anumite obiective să fi fost deja îndeplinite sau, dimpotrivă, să nu mai fie relevante. Analiza relevanței este importantă, deoarece dacă o intervenție nu contribuie la satisfacerea nevoilor sau rezolvarea problemelor actuale, ea nu mai este adecvată.

Coerența:

- verificarea *coerenței interne* implică analiza modului în care diferitele componente ale unui program funcționează împreună pentru a realiza obiectivele programului (putem avea coerență între măsurile finanțate în cadrul unei anumite politici sau în cadrul unui anumit obiectiv, coerența între anumite politici sau obiective).
- verificarea *coerenței externe* poate presupune, de exemplu, analiza coerenței între intervențiile din cadrul

aceluiași domeniu de politici, dar care sunt susținute prin diferite instrumente UE sau naționale (de ex. coerența între programele naționale sau regionale, sau coerența cu instrumente în afara politicii de coeziune), sau între diferite domenii, care ar trebui să funcționeze împreună - de ex. intervențiile în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și politica de mediu.

Valoarea adăugată a UE: Evaluarea valorii adăugate pentru UE caută schimbări care pot fi atribuite în mod rezonabil intervenției UE, în plus față de ceea ce statele membre așteaptă în mod obișnuit să obțină prin acțiunile naționale.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Bibliografie:

- Ghidul pentru elaborarea planurilor de evaluare aferente programelor operaționale finanțate din politica de coeziune 2021-2027 în România, elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Banca Mondială
- Programul Regional Nord-Est 2021-2027, aprobat de Comisia Europeană în octombrie 2022
- Regulamentul (UE) nr. 1060/2021 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021, de stabilire a dispozițiilor comune privind FEDER, FSE+, FC, FTJ și FEPAM și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și AMIF, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize
- Commission staff working document - Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027 - European Commission
- Regulamentul de organizare și funcționare a Comitetului de Monitorizare a Programului Regional Nord-Est 2021-2027
- Procedura de evaluare a Programului Regional Nord-Est 2021-2027
- Evalsed: The resource for the evaluation of Socioeconomic Development
- Design and commissioning of counterfactual impact evaluations - a practical guide for ESF managing authorities - European Commission
- Evalsed Sourcebook: Method and Techniques - European Commission
- Raport inițial Evaluarea Intervențiilor POR 2014-2020 - etapa a II-a Axa prioritară 1 - *"Promovarea Transferului Tehnologic"* - februarie 2023, beneficiar Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
- Raport final de evaluare - Axa Prioritară 1 - *"Promovarea transferului tehnologic"* POR 2014-2020, august 2019), beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Axa Prioritară 2 - *"Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii"* POR 2014-2020, aprilie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Axa prioritară 3 - *"Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon"* POR 2014-2020, mai 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare final - Axa prioritară 4 - *"Sprijinirea dezvoltării urbane durabile"* POR 2014-2020, decembrie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Axa prioritară 5 - *"Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural"* POR 2014-2020, iulie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- Raport final de evaluare - Axa prioritară 6 - *"Stimularea mobilității regionale prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere"* POR 2014-2020, aprilie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Axa Prioritară 7 - *"Dezvoltarea durabilă a turismului prin sprijinirea forței de muncă, sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale"* POR 2014-2020, mai 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport inițial Evaluarea Intervențiilor POR 2014-2020 - etapa a II-a Axa Prioritară 9 - *"Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban"*, februarie 2023, beneficiar Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
- Raport final de evaluare - Axa prioritară 9 - *"Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban"*, august 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Axa prioritară 10 - *"Îmbunătățirea infrastructurii educaționale"*, august 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare - Tema 12. *"Analiza sistemului de implementare a POR 2014-2020"*, iulie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport de sinteză - *Lot 3 Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020*, noiembrie 2019, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport de evaluare final Evaluarea de impact a DMI 3.4: *"Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă"* POR 2007-2013, martie 2015, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport de evaluare - Evaluarea de impact a DMI 4.1 *"Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor cu importanță regională și locală"* și a DMI 4.2 *"Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități"* POR 2007-2013, iunie 2015, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport de evaluare - Evaluarea de impact a DMI 5.1 *"Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe"* și DMI 5.3 *"Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică"* POR 2007-2013, iunie 2015 beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare *"Evaluarea de impact a Axei prioritare 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbane de creștere, DMI 1.1."* POR 2007-2013, martie 2015, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport de evaluare Evaluarea de impact a DMI 4.3. *"Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor"* POR 2007-2013, noiembrie 2014, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
- Raport final de evaluare POR 2007-2013 *"Evaluarea de impact a DMI 5.2: Crearea/dezvoltarea/modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic și pentru creșterea calității serviciilor turistice"*, martie 2015, beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice